

Verslag

**van de vergadering van
provinciale staten van Drenthe**

gehouden op 17 december 2008

INHOUD

Opening	8
Mededelingen	8
Ingekomen stukken	8
Vaststelling agenda	8
Vaststelling verslagen van de vergaderingen van 12 november en 8 december 2008	9
Mondelinge vragen	9
Statenstuk 2008-354, Sociale, Culturele & Museale agenda 2009-2012	10
<i>Motie M1 (verworpen)</i>	21
<i>Motie M2 (verworpen)</i>	22
<i>Motie M3 (verworpen)</i>	23
Statenstuk 2008-358, Ontwerpbesluit vaststelling doelen en maatregelen oppervlaktewater- lichamen en grondwaterlichamen in Drenthe op grond van de Europese Kaderrichtlijn Water	32
Statenstuk 2008-357, Wijziging Verordening rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden	32
Statenstuk 2008-355, Ontwerp onderzoeklijnen 2009-2012 en onderzoeksprogramma 2009 c.a. Bestuurscommissie OCWZ	33
Statenstuk 2008-356, Wijziging Reglementen van orde als gevolg van videonotulering	33
<i>Motie M4 (verworpen)</i>	34
Statenstuk 2008-359, Wijziging Subsidieregeling Noordelijke Innovatie OndersteuningsFaciliteit 2008 (NIOF 2008)	36
Statenstuk 2008-360, Omnibus Decentraal regelingen Noord-Nederland (SNN) en Drenthe	36
Statenstuk 2008-362, Subsidieregeling Human Recourse Management plus 2009	36
Rapport Deloitte inzake onderzoek naar Stichting EuroChamp Foundation	38
<i>Motie M5 (aangehouden)</i>	49
<i>Motie M6 (aangehouden)</i>	56
Sluiting	68

PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE

Verslag van de vergadering van provinciale staten van Drenthe, gehouden op 17 december 2008 in het provinciehuis te Assen.

Tegenwoordig zijn:

A. van der Tuuk (PvdA, vicevoorzitter)

de overige leden (40 in getal):

J.J. Baltés (VVD)
H. Beerda (PvdA)
M.A.M. Berends (PvdA)
W.A.R. Boer (PvdA)
H.H. van de Boer (VVD)
L. Bomhof (VVD)
mevrouw K.J. Datema-Klöppling (SP)
D.B. Dijkstra (CDA)
K.R. Dijkstra (PvdA)
R.D. Esseveld (SP)
R. Fokkens (PvdA)
mevrouw W.G. Goudriaan-Visser (PvdA)
E. Hemsteede (PvdA)
H.R. Hornstra (PvdA)
A. Huizing (PvdA)
S. de Jong (CDA)
mevrouw M.J. Kaal (CDA)
A. Kerstholt (VVD)
H. Klaver (CDA)
J.H. Lammers (CDA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
mevrouw W.L.M. Mastwijk-Beekhuizen (CDA)
T.S. Medemblik (ChristenUnie)
mevrouw A.H. Mulder (CDA)
mevrouw J.H. Mustamu (PvdA)
P.H. Oosterlaak (SP)
mevrouw J.M. Pannekoek-van Toor (VVD)
A.G.H. Peters (CDA)
mevrouw G. Seinen (CDA)
J. Slagter (PvdA)
mevrouw G.H. Smith (GroenLinks)
mevrouw M. Stijkel-Kuijpers (ChristenUnie)
A. Timmerman (VVD)
G.J. Udding (VVD)
E.R. Veenstra (PvdA)
J. Vester (SP)
A. Wendt (ChristenUnie)
R. Westerhof (SP)
Th.J. Wijbenga (CDA)
B.J. Ziegns (VVD)

mevrouw I.M. Rozema, griffier der staten van Drenthe

Verder aanwezig:

J.H. Bats (gedeputeerde)
mevrouw A. Haarsma (gedeputeerde)
mevrouw T. Klip-Martin (gedeputeerde)
R.W. Munniksmas (gedeputeerde)
J.J. d'Ancona (inleiding tot de vergadering)

Met kennisgeving afwezig:

H. Baas (gedeputeerde)
H.P.K.M. Looman (gedeputeerde)

De VOORZITTER: Geachte statenleden. Voor de verandering hamer ik nog niet aan het begin, want op dit moment open ik de vergadering nog niet officieel. De reden is - ik richt mij nu ook even tot de publieke tribune - dat wij vandaag getuige zijn van een historisch moment: de staten gaan live! Ik heb mijn familie al ingelicht en die zit nu klaar en ik hoop die van u allen ook, want vandaag gaan we van start met een nieuw videosysteem voor staten- en commissievergaderingen. Dat betekent dat vanaf nu de staten- en commissievergaderingen live te volgen zullen zijn via internet.

De heer Jacques d'Ancona, u allen bekend als journalist en presentator, zal de officiële aftrap van deze happening verrichten en ik geef hem graag het woord.

De heer D'ANCONA: Mijnheer de voorzitter, dames en heren. U bent in beeld. Dit wordt een zichtbare overheid. Daar wordt al veel over gesproken en u wordt steeds zichtbaarder. Dat stelt bepaalde eisen en misschien kunnen we het daar nu een beetje over hebben. Het lijkt mij helemaal niet zo slecht om het daar eens over te hebben, over die zichtbare overheid.

Ik ga niet praten over het systeem, ik ken de knopjes en ik weet dat er vijf camera's zijn die u de komende tijd zullen volgen.

Vijf camera's. Is dat spannend? Dat ligt aan u, het ligt eraan hoe u hierop zult reageren. Als het lampje op uw microfoon brandt, wordt u geregistreerd.

Er is een wens, een bede, waarmee ik begin en die bede is dat u vooral niet op de camera gaat praten, maar dat u datgene doet wat u altijd gewend was te doen. Dat is eigenlijk het beste advies op dit moment en daarmee heb ik eigenlijk al gezegd wat ik wilde zeggen.

Maar ik wil er nog een paar woorden aan toevoegen, anders wordt het een beetje erg weinig. Doe ook aan zelfonderzoek als u gaat praten. Dit wordt meestal overgeslagen, maar misschien is het toch goed dat eens wat te doen.

U zit in de driehoek van uw persoonlijkheid: zelfvertrouwen, eigenwaarde en kracht. Daarover is uren te debatteren en te filosoferen en die tijd hebben we nu niet.

Ik wens u vooral ongelooflijk veel zelfvertrouwen, eigenwaarde en kracht toe en daarnaast wens ik u toe de drie B's van Joop van den Ende.

Ik leerde Joop van den Ende nu ongeveer vijfentwintig jaar geleden kennen in een theater. Ik ben theaterjournalist, ik schrijf over theater: musical, cabaret en entertainment.

Ik ontmoette Joop toen hij begon met het maken van theaterproducties en musicals en later ontmoette ik hem weer in de televisiestudio's in de bloemenveiling van Aalsmeer. Die veiling ziet er nog steeds zo uit als in het begin.

Ik ontmoette Joop daar omdat ik gevraagd was op te treden als voorzitter van de jury van de Soundmix-show.

Nu bent u allemaal te jong om dat te hebben meegemaakt, maar vraagt u uw ouders eens hoe dat was. Er was een Barry Stevens die altijd zei: "Doorgaan, vooral doorgaan", en daar ben ik ontzettend op afgerekend, hoewel ik daar niets mee te maken had, want ik heb meestal gezegd dat de kandidaat vooral niet door moest gaan en dat was dan bedoeld als aanmoediging voor de kandidaat om een leuke maatschappelijke carrière te starten of om iets aan de studie te doen. Maar goed, daar ontmoette ik Joop van den Ende omdat ik ooit eens door een zekere Henny Huisman - ook thuis even vragen wie dat was - gevraagd was om in een jury te zitten toen hij door Nederland reisde met een playback- en soundmixshow. Ik had geen idee wat dat was – hij, geloof ik, ook niet – en hij reisde het land door om in discotheken dat programma een beetje uit te proberen en de krant waar ik werkte – destijds het Nieuwsblad van het Noorden, tegenwoordig het Dagblad van het Noorden – werd gevraagd iemand te sturen die in de jury wilde zitten.

Ik had dus een beetje met theater en ik zat in die jury en ik heb meegemaakt dat bij het eerste optreden in Appingedam de ME moest ingrijpen omdat er enig misverstand was over de uitspraak van de jury en omdat weer iemand gewonnen had die een donker kleurtje had. Daar heeft de heer Huisman ook in zijn latere carrière op de televisie veel last van gehad dat heel veel mensen eigenlijk niet wilden dat een donker iemand won, terwijl dat de mooiste mensen zijn. Henny Huisman heeft op zijn toilet dan ook nog steeds tal van brieven hangen, waarin hem wordt verweten dat ... vult u maar in.

Wat voor adviezen zou ik u kunnen geven?

Bent u een soort Matthijs van Nieuwkerk, dan hebt u alles mee: een goede verschijning, een leuke lach en u bent spontaan. Voor zover u man bent, doet u het dan heel goed bij vrouwen. Maar soms, als u Matthijs van Nieuwkerk zou zijn, bent u ook te snel, bent u niet te volgen.

Er zijn twee mogelijkheden waarom u niet te volgen bent: u bent niet te verstaan omdat u onduidelijk articuleert of uw betoog is zo warrig dat de boodschap niet aankomt. Die Matthijs van Nieuwkerk is namelijk een geniale man: hij heeft honderdduizend gedachten in zijn hoofd en die gaan met hem aan de haal. Onderzoek toont aan – en let hierop als u in beeld bent – dat luisteraars maximaal drie hoofdzaken per spreekmoment vasthouden.

Bent u wel eens onzeker? Het is absoluut een aanvaardbare menselijke eigenschap en onzekerheid mag. Maar als u die onzekerheid voor de camera probeert weg te spelen, loopt u een ontzettend groot risico dat u erg onecht overkomt.

Hoe kan geprobeerd worden die onzekerheid weg te spelen? Dat kan door thuis eens te oefenen. U bent zo meteen in beeld, u gaat een nieuwe periode in van uw statenlidmaatschap, er gaat veel veranderen in uw leven. U denkt dat dat niet het geval is, maar uw leven gaat zeker veranderen.

U kunt proberen uw onzekerheid weg te spelen, maar daarbij moet u nooit vluchten in arrogantie, moet u nooit vluchten in de hooghartigheid van mevrouw Verdonk. Dat dus niet.

U moet ook niet vluchten in de vooringenomenheid van Jeroen Pauw. Jeroen Pauw is een bekende naam, want die is van nu. Jeroen Pauw was onlangs nog te zien in een musicaldebat met de heer Van Lambaart van Joop van den Ende Theaterproducties en liet duidelijk merken niet van musicals te houden. Maar vervolgens viel hij door de mand omdat hij eigenlijk niet eens wist wat een musical is en wist hij ook niet eens de precieze titel van de nieuwste musical die jongstleden vrijdag in Utrecht in première ging. Hij noemde die musical Joseph, maar vergat dat het was "Joseph and the amazing technicolor dreamcoat", kortom hij kende de titel niet.

Ook dit is een aanwijzing: weet waar u het over hebt!

U wordt nu dus verspreid in beeld en geluid. Wat houdt dat in? Dat houdt in dat u gevolgd wordt, dat u beoordeeld wordt en daarbij wordt u ook vaak beoordeeld op uiterlijkheden.

Toen ik die geweldige carrière als voorzitter van de Soundmixshow maakte – die carrière duurde achttien jaar, hoe hield ik het vol – heb ik na afloop van een televisie-uitzending wel eens iemand horen zeggen: "Je kraagje zat scheef". In zo'n geval vraag ik dan of ik misschien ook iets gezegd heb dat de moeite waard was, maar dan komt er geen antwoord.

U zit vanaf nu in de etalage, u maakt een performance.

Moet u acteren? Ik moet het u afraden. Ik raad u af te acteren, maar geef het publiek dat u op internet volgt geen kans om in te kakken, geef het geen kans om weg te zakken. Nu komt het natuurlijk niet voor dat in deze statenvergadering iemand een oninteressant verhaal houdt, maar blijf Bevlogen, Betrokken en Belangstellend, de drie B's van Joop van den Ende.

Betrokkenheid en bevlogenheid bij de materie en de belangstelling voor wat er om je heen gebeurt, zijn heel belangrijk. Vermijd een al te egocentrische instelling.

U wilt aandacht, u wilt aandacht voor wat u gaat zeggen, u wilt aandacht voor de materie die in uw ogen buitengewoon belangrijk is.

Ik zei het al: wij, het volk van Drenthe, waartoe ook ik behoor, want ik woon sinds tien jaar in Paterswolde, controleert u. Wij controleren u, want dat is onze taak en dan moet u verder maar kijken wat u daarmee doet.

Het is een misverstand te denken dat het alleen om de inhoud gaat. Vergist u zich niet: het gaat niet alleen om de inhoud. Dat wilt u wel graag en daarom staat u ook helemaal achter uw verhaal, maar het gaat niet alleen om de inhoud maar ook om de wijze waarop u het verhaal vertelt, het gaat ook om het hoe. Dat is misschien heel erg jammer, maar daar gaat het wel om.

Het gaat ook om hoe u gekleed bent. Wilt u heel mooi op camera komen dan moet u kleding niet het dessin van een klein ruitje of een heel fijn streepje hebben, want die dessins gaan op beeld interfereren. U zult dus in het vervolg uw kledingsadviseurs moeten raadplegen en in de omgeving van Assen zijn er ongetwijfeld veel mensen die u goed kunnen adviseren.

U zult dit echt moeten doen, want er breekt een nieuwe periode aan in uw leven. Het wordt anders dan het was, het wordt totaal anders dan het was, houdt u daar rekening mee. Het gaat nu ook om het hoe en als ik dat zeg dan moet u zeggen dat dat jammer is, maar dat hoort er nu eenmaal ontzettend bij. Zoek in het debat contact met degene met wie u spreekt, want wat het leuke is: er wordt straks natuurlijk ook weer geïnterrumped en ook dat komt weer op de camera, maar wel een beetje vertraagd, want die camera moet zich eerst op de interruptant instellen. U moet er dus voor zorgen dat uw interruptie zo lang duurt dat u zelf ook nog even in beeld komt. Er kan een paar seconden tussen zitten, dus ik waarschuw u maar vast.

Mag u ook onderlinge gesprekje houden? Ja, maar doe dat dan vooral met uw burens. U kunt praten over wat u altijd al bezig heeft gehouden, namelijk niet de politiek, want die onderlinge gesprekjes – en dat is voor u allen een opluchting – komen niet op camera en dus ook niet in beeld. De kijkers willen natuurlijk wel graag weten wat u allemaal onderling bespreekt, maar krijgen dat dus niet te horen.

Nog een tip: als u niets te zeggen hebt, zwijg!

Een andere tip: vermijd de herhaling van ik, ik, ik, want die herhaling kan erop wijzen dat u al te egocentrisch met uw onderwerp bezig bent.

Denk ook om de timing, om het goede moment, het goede moment van interruptie maar ook om wat wanneer het beste gezegd kan worden. Het goede moment is belangrijk. Ik heb het ooit eens gehad toen ik in het diepgaande programma "De vijf uur show" werd geïnterviewd en mij de diepgaande vraag werd gesteld, want ik deed nog wel eens iets met brillen, wanneer ik contactlenzen ging nemen. Nu was ik dat nooit van plan, want commercieel was dat voor mij buitengewoon onaantrekkelijk, aangezien ik hechte contacten onderhield met de brillensector in Nederland. Maar toen had ik een moment van genade. Zoiets komt zelden voor bij iemand die ernstig dementeert, maar toen had ik een helder moment. Op de vraag "Wanneer neem je contactlenzen?", was mijn antwoord "Wanneer mijn oren eraf vallen". Je moet het goede moment hebben, je moet een timing maken, je moet je humor, voor zover aanwezig, ook timen.

Er was in die beroemde Soundmixshow een kandidaat – deelnemers heten altijd en overal kandidaten, ook als ze niets zullen bereiken – een zangeresje bij de groep Captain and Tennille, dat van mij het commentaar kreeg: "Je zingt niet steeds onzuiver". Daarop ontving ik een hartelijk en meelevend applaus van de tribune, maar de mensen hadden volgens mij mijn tekst niet geheel begrepen.

Een andere tip is uw materiaal paraat te hebben en niet voortdurend een geschreven tekst voor te lezen. U wist dat, want dat hebt u zonder de camera's natuurlijk ook nooit gedaan, maar vermijd het oplezen van tekst en als u tekst hebt, vermijd dan schrijftaal. Probeer in gesproken taal op te schrijven

wat u zoudt willen reciteren. En, ik heb het al gezegd, humor is bloedlink, want u moet echt een Paul de Leeuw of een Youp van het Hek zijn om de humor heel goed te timen.

Ik zag deze week Freek de Jonge, volgens mij nog steeds de allerbeste in Nederland, bij De wereld draait door en toen had ik het idee dat Freek niet helemaal in vorm was. Om op het goede moment de goede dingen te zeggen, moet je absoluut het moment van genade hebben.

Ik zei het al: spreektaal en geen schrijftaal.

Probeer ook in punten te spreken en vermijd alstublieft het voorlezen van A4'tjes. Niets is dodelijker, ook bij presentaties of op bijeenkomsten waar u een plan moet verdedigen, c.q. moet aanvallen, dan dat u alleen maar staat voor te lezen.

Wat ook heel erg belangrijk is, is uw intonatie: lang, kort, hoog, laag, tempoverschillen. Probeer ook eens naar de verstilling te gaan, want dat dwingt tot luisteren.

Met schreeuwen kunt u niet altijd mensen trekken en boeien; als het betoog zo bevolgen, zo beangstigend enthousiast is, zult u misschien luisteraars en kijkers afschrikken. Een stil moment, een indringend moment kan misschien bijdragen tot belangstelling voor wat u te zeggen hebt. Het geeft iets extra's, het zorgt voor een soort van magie.

Is dat overdreven? Oefen eens thuis en probeer vooral ook te communiceren. Communiceer met ons, de kijkers en belangstellenden, het volk van Drenthe, maar communiceer ook met de tafel en met uw medeleden.

Hoe communiceer je? Dat doe je door zo dicht mogelijk langs elkaar heen te praten, dan moet het lukken. Vermijd ook vooral wat vroeger stadhuisachtige zinnen werden genoemd, dus de "derhalves" en quotes als "het kán niet zo zijn, dat ...". Dat is dodelijk, dat is archaïsche taal, waarvan wij hebben vastgesteld dat er geen volle zalen mee worden getrokken. En die volle zalen wilt u!

Ik adviseer u ook geen nodeloze uitweidingen te gebruiken of herhalingen die op dat moment niet strikt noodzakelijk zijn. Houdt u aan hetgeen u van tevoren hebt geselecteerd, want u hebt heel veel te zeggen. Er is een puntendiscussie en u wilt uw verhaal goed doortimmerd en goed doorwrocht brengen. Dat betekent dat u uzelf van tevoren dwingt een samenvatting te maken, een samenvatting van wat u eigenlijk wilt zeggen. Zo'n samenvatting betekent dat u weglaat wat later op een andere manier wel kan worden opgepakt.

Deze regel geldt zeer zeker ook voor individuele contacten met de pers. Toen ik vroeger ook gewone journalistiek deed, heb ik heel veel persconferenties meegemaakt, na afloop waarvan ik tot de ontstellende conclusie kwam dat ik er geen moer van had begrepen. De voorzitter, de directeur of de super-voorlichter vroeg dan of er nog vragen waren en dan zeiden de aanwezige journalisten: "Ja, er zijn vragen en de eerste is: waar ging het eigenlijk over?"

Weet dus wat u wilt zeggen, ook wanneer u in zalen spreekt, weet waarmee u de buitenstaanders wilt boeien.

Ik heb iets gezegd over uw kleding, ik heb iets gezegd over de manier waarop u naar voren zoudt moeten komen, want u wilt aandacht vragen voor uw betoog. Dat betekent dat u uit moet komen boven de materie.

Ik denk met heel veel dierbaarheid aan een ontmoeting met – ik mocht Relus zeggen – Relus ter Beek. Dat was – u zult zich dat, helaas, niet herinneren – een van de televisiemomenten van het jaar, zo'n vijftien jaar geleden, toen de heer Ter Beek nog minister van Defensie was. Hij was toen, vraag mij niet waarom en door wie, gevraagd als jurylid in de Soundmixshow. Moet je daar verstand van hebben? Nee, dat is niet altijd nodig. Maar wat je wel paraat moet hebben is intuïtie en je vermogen om goed te kijken, te luisteren en dat vervolgens uit te drukken in een commentaar dat qua tekst en taal hanteerbaar is.

Relus zat in de jury en Relus deed het geweldig, omdat hij overwicht had op de zaal van zo'n 350 mensen, die voor het overgrote deel niet weten waarom het gaat, en omdat hij door de buis heen kwam. Maar Relus wist op zijn manier intuïtief te reageren. Was dat de taal van een vakman? Nee, helemaal niet, want zoveel verstand had de heer Ter Beek niet van acteren en zeker ook niet van optreden, maar Relus was buitengewoon aandoenlijk, charmant en overtuigend in wat hij te zeggen had. En daar be- waar ik een uitstekende herinnering aan. Doordenken, de tijd nemen, variëren in tekst; probeer niet mo-

notoon te praten en probeer korte zinnen te formuleren. Niet te veel tussenvoegsels, komma's en bijzinnen.

Ik wens u toe dat u op een fantastische manier overkomt, maar vooral ook dat uw werk daarmee meer in de belangstelling komt, dat wij, de gewone burgers, u zien en weten dat u werk doet dat betekenis heeft en dat interessant is, ook voor ons om te volgen.

De zichtbare overheid.

Ik wens u ontzettend veel succes daarbij!

(Applaus.)

Dit is het moment, voorzitter.

(Hierna stellen de voorzitter en de heer d'Ancona het systeem in werking.)

De VOORZITTER: Namens de staten dank ik de heer d'Ancona voor zijn toespraak.

Het was een dankbare start van ons videosysteem.

Wij gaan nu over tot de behandeling van de agenda.

A. Opening

De VOORZITTER: Ik open de vergadering van provinciale staten (14.25 uur.)

B. Mededelingen

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat geen berichten van verhindering tot het bijwonen van deze vergadering zijn binnengekomen.

C. Ingekomen stukken

De VOORZITTER: Ik stel de staten voor de ingekomen stukken A.1 tot en met A.3 conform de voorgestelde behandeling af te doen.

Daartoe wordt besloten.

D. Vaststelling van de agenda

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat van de zijde van de staten geen voorstellen ter aanvulling van de agenda zijn ingediend.

De heer WESTERHOF: Ik wil de status van de agendapunten 5 en 8 graag veranderen in B.

De VOORZITTER: Ik moet u meedelen dat die wijziging op dit moment niet meer mogelijk is. Als de reden van dit verzoek is dat de fractie van de SP toch nog iets wil zeggen over deze punten, dan staat haar dat vrij. In ons Reglement van orde staat namelijk dat ook over A-stukken het woord gevoerd mag worden.

Het verzoek komt wat laat – het is ook niet gebruikelijk dat wij het zo doen – maar als de heer Westerhof iets over die stukken wil zeggen, mag dat volgens ons Reglement van orde.

Vervolgens de agenda ongewijzigd vastgesteld.

De VOORZITTER: Ik maak de staten erop attent dat er iemand in deze zaal rondloopt die heel veel verstand van geluid heeft. Omdat wij de afgelopen vergadering nogal eens problemen hadden met het geluid, zal deze mijnheer vanuit verschillende posities in deze zaal luisteren en dan bepalen wat er volgens hem nog aan het geluid te doen is.

E. Vaststelling verslagen van de vergaderingen van 12 november en 8 december 2008

De verslagen worden conform het ontwerp vastgesteld.

F. Mondelinge vragen

De VOORZITTER: Ik deel de staten mee dat vragen zijn aangemeld door de heer Langenkamp van de fractie van GroenLinks over een haalbaarheidsstudie naar een duurzame energiecentrale in Drenthe. Ik geef het woord aan de heer Langenkamp.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Ik vraag het college om via een haalbaarheidsstudie na te gaan of het in Drenthe, net als in Limburg, mogelijk is een duurzame energiecentrale te realiseren. Ik wil de mensen die de nadere informatie nog niet hebben gezien, het hoe en waarom hiervan uitleggen.

In Limburg is een studie verricht naar een duurzame energiecentrale, wat inhoudt dat zonne-energie, windenergie en het gebruik van biomassa worden gecombineerd in een gesloten centrale. Het gaat dan om 3 ha zonnepanelen, 6 windturbines en met de biomassavergisting resulteert dit in 4,6 MWP. Hiervoor is een terrein nodig van in totaal 15 ha.

In het Drentse programma Klimaat en Energie speelt de benutting van duurzame energie een heel belangrijke rol en daarbij wordt vooral aangesloten bij regionale componenten en kenmerken.

Een clustering zoals in Limburg is voorgesteld en onderzocht – het is daar financieel haalbaar gebleken - past niet helemaal in ons beleid, omdat in ons programma niet wordt ingezet op clustering maar juist op aansluiting bij regionale kenmerken. Maar het uitgangspunt is wel hetzelfde, namelijk versnelling waar het gaat om de inzet van duurzame energie om klimaatdoelen te bereiken.

Mijn vraag aan het college is daarom of het op korte termijn, en uiteraard na overleg met de provincie Limburg om te horen hoe het daar is gegaan, ook hier een haalbaarheidsstudie wil verrichten. Als clustering in Drenthe echt niet kan, mag wat GroenLinks betreft ook ingezet worden op alleen een zonne-energiecentrale. Hiervan zijn in Duitsland al heel mooie uitwerkingen te zien.

Mevrouw KLIP: Mijnheer de voorzitter. De heer Langenkamp begon zijn vraag met de woorden "Is het mogelijk". In Drenthe is eigenlijk bijna alles mogelijk, maar misschien is het goed dat ik, weliswaar heel kort, op de vraag reageer. Wij zijn eigenlijk al met zoiets bezig, maar dan nog niet gekoppeld aan zonne-energie. Wij zijn namelijk op het Europark samen met de organisatie van het Europark en Energy Valley en de gemeente Coevorden aan het bekijken hoe wij daar heel intelligent energiestromen aan elkaar kunnen koppelen. En daarbij gaat het om bio-energie, windenergie en restwarmte.

De TU Delft heeft daar eerst een verkennend onderzoek gedaan en op dit moment wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar het koppelen van al die duurzame energiestromen. Dat onderzoek is in februari klaar en er staat al een marktpartij klaar om daar vervolgens een business case voor te ontwerpen. Dus eigenlijk is dat al een soort van regionale duurzame energiekoppeling; ik zal het geen centrale noemen.

In een ander gedeelte van Zuidoost-Drenthe, namelijk de regio Emmen, zijn wij bezig om in een warmtenet geothermie en biomassa aan elkaar te koppelen en ook daarmee zijn wij al ver gevorderd. Zonne-energie is daar nog niet bij, maar daarover worden al wel gesprekken gevoerd.

Waarom loopt Limburg op dit punt zo ver vooruit? Dat is omdat in IPO-verband is afgesproken dat elke provincie zich specialiseert in allerlei innovatieve technieken en dat Limburg dit doet in zonne-energie, terwijl Drenthe landelijk de trekker is van warmte-koudeopslag en geothermie.

Dus het antwoord op de vraag of wij een haalbaarheidsonderzoek kunnen doen, is dat wij dat natuurlijk kunnen. Ik stel alleen voor dit vooralsnog nog niet te doen, maar eerst even te kijken hoe wij de in gang gezette trajecten op korte termijn tot een volgende stap kunnen brengen. De suggestie van de heer Langenkamp kan wel ingebracht worden op de energiemiddag, die samen met een delegatie van de staten ergens in februari wordt georganiseerd.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. Ik was blij dat mevrouw Klip haar antwoord begon met de woorden dat het mogelijk is, maar het eind van het antwoord is wel dat het niet gebeurt in Drenthe en dat het college voorlopig wil wachten tot een middag in februari. Ik vind dat jammer, want in Drenthe is nog maar heel weinig gekoppeld aan zonne-energie, terwijl wij allemaal weten dat het in Drenthe met de windenergie heel erg moeizaam gaat. Vandaar dat ik juist heb gezegd dat niet alles gekoppeld hoeft te worden, maar dat het college zich toch vooral wel moet richten op zonne-energie, omdat daarmee veel dingen gerealiseerd kunnen worden die wij als het om windenergie gaat niet voor elkaar krijgen. Mijn vraag aan het college is dus om beter en specifiekere te kijken naar de mogelijkheid voor een zonne-energiecentrale.

De heer HORNSTRA: Vindt de heer Langenkamp dit onderwerp niet zo belangrijk dat het eigenlijk niet in de rondvraag moet worden besproken, maar dat het beter is daarmee te wachten tot het door de gedeputeerde aangegeven moment?

Er zitten zoveel aspecten aan dit onderwerp dat wij er alleen na een goede voorbereiding over kunnen praten.

Wat de heer Langenkamp nu doet, is afschieten van een losse flodder. Dat past natuurlijk wel een beetje bij oud jaar, maar ik wil hierover liever een gedegen discussie voeren. Is de gedeputeerde het met deze zienswijze eens?

Mevrouw KLIP: Mijnheer de voorzitter. Ik ben het met heer Hornstra eens. Ik heb wat hij nu zegt alleen iets anders geformuleerd. Ik ben het met hem eens, want het is natuurlijk een belangrijk onderwerp. Het is daarom goed het beter voorbereid en in een beter verband te bekijken, maar tegelijkertijd pleit ik ervoor om, nu al een aantal dingen in gang is gezet, niet in de val te trappen om steeds maar meer plannen op te tuigen. Laten wij eerst de plannen wij al hebben – die plannen komen begin volgend jaar gedetailleerd naar de staten toe – bespreken en dan bekijken of wij daarmee een aantal stappen kunnen zetten en er misschien nog iets anders aan kunnen koppelen. Steeds nieuwe dingen optuigen lijkt mij niet effectief.

G. Voorstellen

1. Het voorstel van gedeputeerde staten van 30 oktober 2008, kenmerk 44/5.5/2008012035, Sociale, Culturele & Museale agenda 2009-2012

(Statenstuk 2008-354)

inclusief het gewijzigde ontwerpbesluit,

met de op dit punt betrekking hebbende verslagen van de Statencommissie Cultuur en Welzijn van 26 november en 3 december 2008).

Mevrouw PANNEKOEK: Mijnheer de voorzitter. Met de besluitvorming over de voorliggende Sociale en Culturele agenda sluiten we een jaar af van bijeenkomsten, denksessies en inspraak. Wij geven hiermee de kaders aan waarbinnen het college aan het werk kan gaan. Betekent de vaststelling van deze agenda het eind van de discussie? Ik denk het niet.

In de commissievergadering van 3 december heeft de fractie van de VVD aangegeven zich met de prioriteiten die in de Sociale agenda zijn genoemd, te kunnen verenigen. Het college kan van mijn fractie een kritische houding verwachten ten aanzien van de initiatieven op het gebied van breedtesport en dagindeling.

Wij hebben extra aandacht gevraagd voor de gehandicaptensport.

Bij de behandeling van de Sociale en Culturele agenda hebben verschillende fracties negatieve geluiden laten horen over marktwerking en flexibilisering. De VVD denkt daar anders over. Niet omdat wij het sociale en culturele domein volledig aan de markt willen overlaten, maar wel omdat wij iets te kiezen willen hebben, namelijk de beste deskundigheid voor die projecten die wij willen uitvoeren om de problemen op te lossen.

Die keuze kunnen wij niet maken als ons volledige budget wordt ingezet bij preferente instellingen. Om te kunnen kiezen is dus flexibilisering nodig. Ook voor de organisaties zelf biedt flexibilisering kansen. Zij geven dat ook aan op grond van de ervaringen die zij de laatste vier jaar met de nota "Mensen in het middelpunt" hebben opgedaan. Zij zullen meer dan misschien tot nu toe moeten nadenken over de koers van hun organisatie en over welke deskundigheid zij moeten ontwikkelen om antwoorden te geven op maatschappelijke vraagstukken. Vraagsturing dus. Het houdt ze scherp en bij ingewikkelde projecten zullen samenwerkingspartners gezocht moeten worden die op een ander deelterrein deskundig zijn. Er zal verzakelijking optreden, ook in de relatie met de provincie. Wij juichen dat toe.

Voorzitter. De voorliggende agenda's staan niet op zichzelf. Ze zijn een eerste lakmoesproef of we wel écht van plan zijn deze provincie op een andere manier te gaan besturen.

Een aantal rapporten over het sociaal-culturele domein heeft de afgelopen tijd de commissie gepasseerd. Ik zal hiervan een paar noemen.

In het rapport van de Noordelijke Rekenkamer (NRK) wordt geconcludeerd dat de provincie meer focus moet hebben: het moet minder maar beter worden. Het grootste deel van de subsidies gaat naar langjarige contracten met instellingen, waardoor eigen sturing moeilijk wordt.

Alle fracties onderschreven die conclusies.

In de rapporten "In communi" en "Rol en taken" werd geconcludeerd dat er geen sprake moet zijn van gedwongen winkelnering, dat er meer moet worden afgestemd met gemeenten, dat de provincie in het sociale domein een terughoudende rol moet vervullen en dat er sprake moet zijn van een geleidelijke overgang van bevoegdheden van de provincie naar de gemeenten.

Alle fracties onderschreven die conclusies.

GS is met die conclusies aan de slag gegaan en wij vinden de uitwerking daarvan in grote lijnen terug in de agenda's die voorliggen.

De eerste test is nu, omdat "Rol en taken" vooral een andere invulling van de rol van de provincie vaststelt, consequent te zijn in onze besluitvorming. En wat zien we gebeuren? Het wordt 3 december, er komen sprekers en we laten onze principes varen. Je kunt je afvragen of dat erg is, want het gaat tenslotte om relatief kleine bedragen, dus waarom doen we het niet gewoon. Maar volgens mijn fractie is er veel meer aan de hand.

Wij leven in het tijdperk van het dualisme, de motie over de rol en taken is door PS ingediend en aangenomen en de staten willen ook in het vervolgproces de sturing houden. Als we dan vervolgens bij de eerste de beste test gaan schuiven, verzwakken wij onze positie ten opzichte van het college en daarmee wij geven wij het college de ruimte om in voorkomende gevallen het ook niet zo nauw te nemen met de uitgangspunten.

Mevrouw MASTWIJK: In de commissievergadering heb ik gesteld dat wij eigenlijk helemaal niet consequent bezig zijn, omdat wij in "Amen is geen Amsterdam" hebben vastgesteld dat de Sociale agenda een autonome taak is van de provincie. Is de VVD dit met ons eens? Alleen de jeugdzorg is een wettelijke taak van de provincie en voor de rest gaat het om autonome taken, die wij hier nu ook vaststellen.

Mevrouw PANNEKOEK: Het heeft alles met de discussie over de plaats van de provincie in ons staatsbestel te maken. In die discussie gaat het ook om de vraag of de provincie al dan niet een open huishouding moet hebben, dus of zij ook autonome taken voor haar rekening mag nemen.

Jeugdzorg is een wettelijke taak en daar kunnen we dus nooit onderuit. Maar wij kunnen wel de keuze maken voor een autonome taak en dat hebben wij tot nog toe ook altijd ruim gedaan.

Met "Amen is geen Amsterdam" hebben wij heel duidelijk vastgesteld dat de provincie in het sociale domein een heel terughoudende rol moet spelen, omdat het sociale domein vooral het domein van de gemeenten is – dat was ook de conclusie van de commissie Lodders – en dat wij in deze statenperiode gaan zorgen voor een geleidelijke overgang van de provinciale taken naar de gemeenten.

Mevrouw MASTWIJK: Wij zijn het eens met wat mevrouw Pannekoek nu allemaal zegt, maar naar onze mening zouden wij dan vandaag niet zo'n uitgebreide Sociale agenda moeten vaststellen.

Mevrouw PANNEKOEK: Dat is de conclusie van mevrouw Mastwijk, maar ik denk ik dat ik daar verder niet op in hoeft te gaan.

Mevrouw SMITH: Ik roep nog even in herinnering dat de staten het rapport "Amen is geen Amsterdam" wel hebben vastgesteld, maar dat in dat rapport slechts een aantal aanbevelingen staat. Zo heeft de commissie die het rapport heeft geschreven er bijvoorbeeld niet voor gekozen te oordelen over nut en noodzaak van een aantal zaken, omdat daaraan naar haar mening een politieke afweging ten grondslag moet liggen. Die politieke afweging maken de staten zelf.

De commissie heeft dus aanbevelingen gedaan maar geen besluiten genomen.

Mevrouw PANNEKOEK: Bij het vaststellen van de nota hebben de staten de conclusies uit het rapport overgenomen. Besloten is het aangegeven toetsingskader bij de besluitvorming te betrekken en taken van de provincie geleidelijk over te hevelen naar de gemeenten.

Mevrouw SMITH: Dat toetsingskader is bestemd voor toekomstige vraagstukken en niet voor de dingen waarmee wij op dit moment bezig zijn.

Mevrouw PANNEKOEK: Dat ben ik helemaal niet met mevrouw Smith eens, want naar mijn mening is wat nu voorligt de eerste testcase.

Voorzitter. Het zal, na wat ik hierover al heb gezegd, duidelijk zijn dat wij geen moties zullen steunen waarin wordt gevraagd om 100% subsidiëring van het benodigde bedrag, maar ik wil er nog wel iets meer over zeggen.

Ik begin dan met Scouting. Wij hebben gehoord dat 15% van de kinderen die bij Scouting komt, dat eigenlijk doet op sociaal-medische indicatie. Kunnen we dan Scouting niet helpen om relaties te leggen met bijvoorbeeld onderdelen van jeugdzorg, want het gaat immers om kinderen met problemen. Ik zeg dus niet dat wij die subsidie willen handhaven, maar wij geven alleen een lijn aan.

Zo'n lijn wil ik ook aangeven voor de Brede Overleggroep Kleine Dorpen (BOKD), een van de grote gespreksonderwerpen de laatste tijd. De BOKD krijgt pas over twee jaar een korting op de subsidie van 10% opgelegd. In die twee jaar staan de ontwikkelingen niet stil. De BOKD zegt zelf dat de gemeenten eigenlijk meer moeten betalen, maar dat zij dit niet voor elkaar krijgt. De gemeenten zeggen dat de BOKD van de provincie is. Als wij nu besluiten het budget aan te vullen, onderschrijven wij de stelling van de gemeenten en ontnemen wij GS een pressiemiddel in de onderhandelingen met de gemeenten. Er zijn nog meer ontwikkelingen die zich aanpalend aan de BOKD voordoen. Wij hebben bijvoorbeeld als inspreker gehad de voorzitter van de Stichting Dorpshuizen Drenthe (SDD). Het budget voor die stichting blijft op de begroting staan, maar de organisatie is erg kwetsbaar en denkt na over haar toekomst. Misschien kan een goed gesprek tussen BOKD en SDD voor beide instellingen leiden tot meer samenwerking en daarmee tot een versterking van hun positie.

In de agenda is ook sprake van het ontwikkelen van een kennis- en innovatienetwerk. Uit de discussie in de commissie concluderen wij dat dit netwerk meer zal omvatten dan alleen de in de nota genoemde prioriteiten. Ik kan mij voorstellen dat ook hierbij een beroep gedaan gaat worden op de deskundigheid van de BOKD.

Kortom, er is sprake van een ontwikkelingsagenda, die nog veel mogelijkheden biedt.

Voorzitter. Ik kom op de Culturele agenda. Ik wil daarbij drie punten bespreken: de BKV-gelden, educatie en de Museale agenda.

Zoals al bij diverse gelegenheden eerder dit jaar is gezegd, maakt de fractie van de VVD zich ernstig zorgen over het weghalen van de BKV-gelden bij de provincie. Het Randstad-denken van dit Kabinet reikt niet verder dan de gedachte dat kunst zich alleen kan ontwikkelen in een stedelijke omgeving. Kleinere plattelandsgemeenten moeten zich maar zelf redden. Dit uitgangspunt staat haaks op de ambities van ons college, dat nu juist gemeenten wil activeren te komen tot een eigen cultuurbeleid. Voor de ondersteuning van die gemeenten is een opdrachtcoördinator, zoals die nu bij het CBK functioneert, onmisbaar, om over KIK nog naar te zwijgen.

Voor de fractie van de VVD staat voorop dat die coördinator en KIK moeten blijven. We komen echter niet met een motie, want ook nu kiezen we de lijn die wij bij de Sociale agenda hebben gekozen en laten wij de gedeputeerde met de gemeenten onderhandelen om tot een goede verdeling van verantwoordelijkheden te komen. Mochten die onderhandelingen niets opleveren, dan krijgen wij dit tijdig te horen en kunnen wij bij de Voorjaarsnota 2009 tot reparatie overgaan.

Ter voorbereiding op de nieuwe Culturele agenda is de statencommissie op bezoek geweest bij Edu-art in Gelderland. De fractie van de VVD heeft nooit onder stoelen of banken gestoken dat zij enthousiast was over de aanpak van Edu-art, waarbij vooral wordt ingezet op de ontwikkeling van cultuurbeleid binnen de scholen zelf en ondersteuning daarvan. Gevolg daarvan is het ontstaan van netwerken binnen de gemeenten en dat vergroot ook de gemeentelijke betrokkenheid.

Die lijn wordt in de Culturele agenda ook voor Drenthe neergezet. Uitvoering hiervan vraagt om een andere werkwijze van K&C. En omdat ook hier sprake is van een ontwikkelingstraject, waarbij scholen en gemeenten hun verantwoordelijkheid moeten nemen, blijft ook het kunstmenu gehandhaafd. De VVD denkt dat daarmee een keuzemogelijkheid ontstaat die past bij de schaal van Drenthe.

Voorzitter. Dan de Museale agenda.

Bij de bespreking van "De kunst van het combineren" was de museumsituatie in Drenthe nog zeer overzichtelijk. Een aparte museumnota was niet nodig. Wij hadden het Drents Museum, waar de provincie zich verantwoordelijk voor voelt en de museumconsulent voor de gemeentelijke musea.

Er ontstond pas discussie toen museum De Buitenplaats aanspraak wilde maken op structurele subsidie.

De fractie van de VVD heeft al eerder aangegeven dat wat haar betreft er in Drenthe vier musea zijn die vanwege hun relatie met Drenthe een bijzondere positie innemen. In de huidige Museale agenda wordt dit standpunt onderschreven en wordt een duidelijke keuze gemaakt met betrekking tot de positie en de financiering van de verschillende categorieën musea. Ook de kleinere gemeentelijke musea krijgen via de museumconsulent en het museumplatform een impuls, die moet leiden tot kwaliteitsverbetering. In dat museumplatform wordt de deskundigheid van de grotere professionele musea gedeeld met de kleinere musea. Ook kan het platform een bijdrage leveren aan het delen van kennis of het gezamenlijk oppakken van zaken die voor verschillende musea gelden: beveiliging, het zoeken van sponsors, activiteiten etc.

De VVD complimenteert het college ermee dat zowel bij de educatie als bij de museumnota oplossingen zijn gevonden, waarmee de kwaliteit een goede impuls kan krijgen.

Met de opmerking dat de VVD fractie de aandacht voor erfgoed van harte onderschrijft en blij is met de toezegging van de gedeputeerde om met de erfgoedorganisaties om te tafel te gaan om te praten over een herbestemmingsfonds voor cultuurhistorisch interessante gebouwen, concludeer ik als volgt.

De VVD gaat akkoord met de agenda's.

De VVD hecht aan continuïteit in netwerken en basisinfra en is voorstander van flexibilisering.

Dit alles wordt met deze agenda bereikt.

Daarmee nemen we de positie in die past in het duale systeem.

Wij stellen met deze agenda het kader vast. We geven GS de ruimte voor de uitvoering. Wij controleren op een tijdig moment, voor de Voorjaarsnota en via het Onderzoeksbureau halverwege, hoe de zaken ervoor staan.

Wij worden door een tweede onderzoek op de hoogte gesteld van de vorderingen binnen de provinciale organisatie en wij stellen bij als blijkt dat zaken niet zo lopen als wij voor ogen hadden.

Voorzitter. Ik was zeer getroffen door de kerstwens, die denk ik alle fracties van Zorgbelang hebben ontvangen, waarin in de spreuk voor het nieuwe jaar precies is verwoord waar wij nu met bezig zijn. "Er verandert niets zolang wij zélf niet veranderen."

Mevrouw MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Mijn fractie zal spreken via twee woordvoerders, namelijk een voor de Sociale en een voor de Museale agenda.

Namens de fractie van het CDA wil ik beginnen met het uitspreken van onze waardering voor het interactieve proces van de afgelopen periode. Voor zover wij hebben kunnen waarnemen is er goed geluisterd naar de reacties uit het veld van zorg en welzijn. Met name met het terugbrengen van het thema "Mijn omgeving" en de aanscherping van onderdelen van andere thema's is het sociale karakter van de Sociale agenda versterkt.

De CDA fractie steunt de richting die met het nieuwe beleid wordt ingeslagen, waarbij van de instellingen een meer marktgerichte oriëntatie wordt gevraagd. Deze beleidskeuze is echter alleen aanvaardbaar wanneer er sprake is van een goed begeleidingstraject naar nieuwe situaties, want de organisaties die de komende jaren gekort worden op het provinciale budget moeten wel de tijd en de ruimte krijgen om op zoek te gaan naar nieuwe middelen, anders wordt het moeilijk om de verschillende doelgroepen van het sociale beleid nog te bereiken.

We waarderen het dan ook dat de provincie zich mede verantwoordelijk blijft voelen voor de versterking van de positie van de instellingen in de voor hen tamelijk nieuwe marktomgeving.

Door het beschikbaar stellen van een budget transitiekosten wordt een soort van vangnet gespannen dat zekerheid biedt wanneer het niet helemaal lukt om de gewenste veranderingen door te voeren. Verder zal veel afhangen van de inhoud van de zogenaamde sociale allianties, die met de twaalf Drentse gemeenten worden aangegaan.

De fractie van het CDA is benieuwd of alle gemeenten in staat zijn om de hen toebedachte rol en taak te vervullen. We zien daarom uit naar de inhoud van deze allianties, waarvan in de commissievergadering is gezegd dat we daarover nog voor het zomerreces een terugkoppeling krijgen.

Voorzitter. Is gekozen aanpak is echter zeer lastig tot uitvoering te brengen door kleinere organisaties, waarbij wij met name denken aan Scouting, aan de Seniorenzomerschool en aan de BOKD.

Met het verminderen of afbouwen van de subsidies worden deze organisaties behoorlijk op de proef gesteld. In principe kan met projectsubsidies het verlies van een vaste jaarlijkse subsidie wel worden opgevangen of aangevuld, maar het is dan wel telkens onzeker of een project wordt gehonoreerd. Daar komt nog bij dat deze betrekkelijk kleine instellingen veel vaste werkzaamheden verrichten die nodig zijn voor activering en ondersteuning van vrijwilligers, maar deze vaste werkzaamheden laten zich moeilijk vertalen in een project. Het gaat dan om instellingen en/of organisaties die voornamelijk op de inzet van vrijwilligers draaien. Hier mag de ondersteuning van het vrijwillige kader niet in de knel komen. Wij kunnen van deze organisaties niet verwachten dat zij in staat zijn bij twaalf gemeenten aan te kloppen voor subsidie.

Daarom ondersteunen wij de moties die straks door de fractie van GroenLinks, mede namens ons, zullen worden ingediend. Deze moties roepen op om de voorgenomen korting op de provinciale subsidie ongedaan te maken.

Daarnaast wil de fractie van het CDA bijzondere aandacht vragen voor het door GS beschikbaar stellen van waarderingssubsidies. Organisaties op het gebied van bijvoorbeeld ouderenzorg of mantelzorg en het vrijwilligerskader dat de vele vrijwilligers en mantelzorgers ondersteunt, verdienen de aandacht. Want ook deze vrijwilligers bepalen mede het sociale gezicht van Drenthe. Zij zijn onmisbaar om inhoud te geven aan de Sociale agenda van de provincie.

Het is ons opgevallen dat het woord "vrijwilliger" maar weinig in de Sociale agenda voorkomt. Dat is jammer, want hun onbetaalde werk heeft zowel materiële als immateriële betekenis voor onze Drentse samenleving.

Wij pleiten dan ook voor mantelzorgondersteuning, voor de belangenbehartiging via Zorgbelang en voor het ondersteunen van vrouwenorganisaties, ouderenbonden en andere sociale activiteiten en projecten op het gebied van bijvoorbeeld diversiteit, die de gemeentelijke schaal overstijgen, het instrument van provinciale waarderingssubsidie royaal te hanteren.

Voorzitter. In 2010 zal een tevredenheidsonderzoek onder de gemeenten worden gehouden. Wij vragen het college dan ook bij de overige betrokkenen langs te gaan. De gemeenten krijgen er taken bij, maar hoe gaat het dan met de betrokken instellingen en organisaties? Vraag hun dan ook hoe zij terugkijken op het verloop van deze nieuwe aanpak van het sociaal beleid.

Voorzitter. Ik ga afsluiten. De fractie van het CDA is gematigd positief over de nieuwe aanpak van de Sociale agenda. Dit beleid vraagt veel inspanning van alle betrokkenen, want het vraagt om meer markt-oriëntatie. Het traject daar naartoe is redelijk en realistisch, uitgezonderd dan voor de drie door mij genoemde organisaties, maar vraagt wel om een zorgvuldige aanpak. De fractie van het CDA zal het proces op de voet blijven volgen, want sociaal doe je niet alleen.

De heer D.B. DIJKSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met het aanbieden van mijn excuses, want ik doe alles wat Jacques d'Ancona zojuist fout heeft genoemd: ik zal mijn verhaal opdreunen en ik heb twee A4'tjes vol geschreven. Ik beloof dat dit de laatste keer is dat ik het op deze manier doe; de volgende keer zal ik het anders en wellicht op een meer effectieve manier doen.

De VOORZITTER: Ik zeg de heer Dijkstra toe dat ik het publiek rustig zal houden. Hij hoeft vandaag de driehonderd vijftig aanwezigen dus niet te vrezen. Maar een volgende keer misschien wel.

De heer D.B. DIJKSTRA: Voorzitter. Vandaag stellen de staten de Museale en Culturele agenda vast en dat is een belangrijk moment om bij stil te staan. Vandaag gaan wij de provinciale koers voor de komende vier jaar vastzetten.

Cultuur neemt een belangrijke plaats in in de Drentse samenleving. Cultuur speelt een rol in de beleving van wat Drenthe aantrekkelijk maakt. Het is lekker wonen, werken en recreëren in Drenthe, want op iedere hoek van de straat kan cultuur opgesnoven worden. Dit moeten we bewaren, koesteren en versterken.

We moeten cultuur in verbinding brengen met economie, stedelijke ontwikkeling en internationale samenleving. Culturele evenementen en festivals kunnen de lokale economie versterken. Go China! heeft € 11 miljoen achtergelaten bij het midden- en kleinbedrijf in Assen.

Maar cultuur óm de cultuur mag natuurlijk ook.

De Drentse eigenheid kunnen we behouden met de toevoeging van nieuwe creatieve experimenten door nieuwe talenten. De Drentse cultuur is niet saai, maar is bij de tijd.

Het CDA wil met het cultuurbeleid ruimte creëren voor mensen die tot nu toe weinig deelnamen aan cultuur en kunst. Culturele evenementen en festivals vervullen daarin een belangrijke rol. Ook het op een slimme manier koppelen van kunst en cultuur aan activiteiten op het gebied van bijvoorbeeld economie en landschap kunnen daaraan bijdragen.

Verder kiest het CDA, net als bij welzijn en zorg, voor een meer vraaggerichte, maar marktgerichte aanpak. En ook moet er sprake zijn van een goede spreiding van culturele voorzieningen.

Het CDA herkent veel van zijn ideeën en opvattingen in de nota "Cultuur als magneet". Wij ondersteunen dan ook de beleidsrichting die met deze nota wordt ingeslagen.

Mede in het licht van de nota over rol en taken wil de provincie doen wat zij moet doen en waar zij goed in is.

De provincie kan nu meer tijd en meer geld besteden aan haar stimulerende rol bij het ontwikkelen van experimenten en nieuwe talenten.

Samenwerking met de gemeenten wordt nu en in de toekomst essentieel. Ik kom hiermee aan de kritische factor in deze nota, Studio 13. Beleidsconvenanten en culturele allianties zullen de basis moeten leggen voor een krachtige culturele infrastructuur. Dat wordt nog een hele opgave. De fractie van het CDA ziet daarom nu al vol verwachting uit naar de terugkoppeling van de resultaten van het overleg met de gemeenten bij de behandeling van de voorjaarsnota.

Wij hebben ook hoge verwachtingen van de vernieuwde provinciale adviescommissie en van de introductie van het nieuwe element visitatiecommissie. Dat betekent dat we de bereikte resultaten meer gaan toetsen aan de vastgestelde beleidsdoelen, want we willen echt wat bereiken op het gebied van

culturele participatie, iedereen moet mee kunnen doen. Wij willen een aantrekkelijk en aantrekkelijk cultureel klimaat zichtbaar maken.

We gaan het tafelzilver oppoetsen, zodat het verhaal van Drenthe echt kan gaan schitteren.

Over het museumbeleid hebben wij in de commissievergadering ons zegje al gedaan. Het CDA steunt het nieuwe museumbeleid, waarin koplopers, samenwerking en kwaliteitsverbetering belangrijke ingrediënten zijn.

Mijnheer de voorzitter. Het CDA wil ten slotte vroegtijdig, dat wil zeggen ruim voor het verschijnen van de Voorjaarsnota 2009, geïnformeerd worden over de wijze waarop met de niet preferente culturele instellingen wordt omgegaan. Hetzelfde geldt voor de instellingen die de afgelopen periode een waarde-ringssubsidie hebben ontvangen.

De heer BEERDA: Mijnheer de voorzitter. Ook ik heb een A4'tje bij me, maar ik heb het zo snel vol geschreven, dat ik de tekst niet echt kan voorlezen.

Wij hebben vandaag een agendapunt bij de kop dat de komende vier jaar voor Drenthe van groot belang zal zijn: de Sociale en Culturele agenda. Het is zowaar een stevig pakket en daarbij wil ik nog vermelden dat in commissieverband ook nog het rapport van PricewaterhouseCoopers is besproken, in welk rapport wordt vastgesteld dat ook binnen de ambtelijke organisatie in dit huis nog een forse klus te klaren is. In de commissie heb ik al gezegd – maar ik wil dat hier ook doen – dat wij het college sterkte wensen met het klaren van die klus, maar dat ook wij van mening zijn dat inderdaad nog forse stappen moeten worden gezet om te komen tot een systeem waarin alle instellingen, die toch voor een deel afhankelijk zijn van wat in dit huis gebeurt, goed bediend worden. Wij hopen dat het college ons in het najaar van 2009 enthousiast kan vertellen dat het allemaal gelukt is.

De PvdA is van mening dat het college redelijk goed geluisterd heeft naar de inspraak, zozeer zelfs dat het stuk op een aantal punten is aangepast. Ik denk dat deze houding positief tegemoet getreden moet worden.

Ik moet wel zeggen dat ik teleurgesteld ben in een aantal van mijn collega's in dit huis, want tijdens de commissievergadering waarin alle instellingen de revue passeerden, instellingen waarbij heel veel vrijwilligers werkzaam zijn, die om hier aanwezig te zijn vaak een halve dag vrij moesten nemen, zijn slechts door drie fracties vragen gesteld en deed de rest van de fracties er het zwijgen toe. Ik vond dat wat merkwaardig. Die houding was ook tegengesteld aan die van het college en de houding van het college stemde mij dan weer tevreden.

In zijn algemeenheid heeft het college een naar mijn idee niet geheel nieuwe lijn gekozen, namelijk de lijn dat een deel van het budget wordt vastgezet en een deel flexibel wordt gemaakt. Dat gebeurt nu niet voor het eerst, in de vorige periode is dit ook al eens gebeurd.

De reacties hierop varieerden van dat wij absoluut geen marktwerking moeten willen tot en met dat alles door de markt geregeld moet worden. Met die laatste conclusie ga ik misschien wat te ver, want ik heb niemand dat letterlijk horen zeggen, maar ik denk wel dat wij de afgelopen vier jaar hebben gezien dat als goed gericht een stukje marktwerking op dit beleidsterrein wordt losgelaten, dat wel effect heeft en dat daarmee kennis en kunde naar boven worden gehaald op plekken waar dat anders minder zou zijn geweest. Op deze manier kan het geld dat wij met elkaar uitgeven, maatschappelijk beter renderen en daar hechten wij toch wel aan. Dat is ook de reden waarom wij hechten aan de nota zoals die nu voorligt.

Mevrouw SMITH: De heer Beerda noemt de marktwerking in de afgelopen vier jaar. Ik wil hem erop wijzen dat er in de afgelopen vier jaar geen enkele aanbesteding heeft plaatsgevonden, omdat de provincie daar zelf nog niet aan toe was. Er was dus geen sprake van marktwerking, alleen van een flexibele inzet van middelen.

De heer BEERDA: Die flexibele inzet van middelen heeft in elk geval bij de instellingen waarmee wij gesproken hebben, geleid tot een houding van "dit kunnen wij zonder meer aan". Als wij toen die manier van werken niet hadden gekozen, zou die houding er nu niet zijn geweest. Wij denken dan ook dat daarmee een stap is gezet die zich bewezen heeft.

Een van de lastige problemen bij het beoordelen van de voorstellen van het college is wat ons betreft de inhoud van de allianties, want die kennen wij nog niet. Dat betekent dat wij aan de ene kant het provinciale deel van de Sociale en Culturele agenda gaan vaststellen, terwijl wij het aanvullende gemeentelijke deel nog niet hebben gezien. Nu is daarover door het college zowel in de commissie als in een aanvullende brief het nodige toegezegd, want zo krijgen wij in elk geval bij de Voorjaarsnota de inhoud van de sociale allianties plus de uitkomsten van Studio 13 te zien - dat wordt een belangrijke graadmeter – maar op een aantal terreinen maken wij ons toch wel wat zorgen. Zo is het BKV-geld al genoemd en wat wij hebben gehoord over de bestemming die Assen en Emmen aan dit geld willen geven, stemt ons niet onmiddellijk gerust. Met betrekking tot het financiële aspect willen wij daarom toch nog een voorbehoud maken. Wij willen eerst zien hoe het gaat met de allianties en wat daar precies in komt te staan.

Het is terecht dat de provincie zegt dat de gemeenten hun rol moeten pakken, maar dat moeten die gemeenten dan ook wel doen. Maar laten wij daarover hoopvol gestemd blijven.

Ik vraag het college om bij het sluiten van de sociale allianties toch ook nog aandacht te schenken aan de kennisinfrastructuur en aan het feit dat de voorliggende nota toch wel wat erg wit en jong is. Er zitten met andere woorden weinig aspecten van diversiteit en senioriteit in en het zou mooi zijn als die aspecten in de allianties wat meer boven water kwamen via wat in de brief "gedeelde ambities" worden genoemd.

Ik kom op de beleidsinstrumenten, in dit geval de financiële paragraaf. Ik heb net al gezegd dat de PvdA graag eerst de inhoud van de allianties en Studio 13 wil zien en ook graag eerst wil zien hoe het gaat met de instellingen die conform het maatwerk op een andere manier een deel van hun budget moeten zien te verkrijgen. Mocht blijken – ik heb het nu met name over de BOKD, de Seniorenzomerschool en Scouting – dat die instellingen daarin niet of onvoldoende slagen, dan vinden wij dat nog eens bekeken moet worden of de provincie niet een andere stap moet zetten. Wij willen dat niet nu al doen, want daarvoor vinden wij het echt vroeg, want die organisaties en ook de gemeenten moeten maar eens geprikkeld worden op dit terrein wat te doen. Het credo moet niet zijn "Geld problemen, provincie Drenthe nemen!", want zo is het de afgelopen jaren al te vaak geweest.

Voorzitter. Deze opmerking brengt mij bij het culturele deel, want de heer Hemsteede heeft het mij gund ook daarover te spreken. Ik ben hem daar zeer dankbaar voor.

Op zich vinden wij dat er een redelijk evenwichtige Culturele agenda ligt, inclusief het museale deel. Voor de zekerheid wil ik nog wel graag bevestigd zien dat het ten aanzien van het Herinneringscentrum Kamp Westerbork gaat om een extra bedrag van € 100.000,--, want dat scheelt dat centrum € 13.000,-- en dat helpt altijd.

Wij hebben een totaaloverzicht. Twee pagina's van het onderdeel beleidsinstrumenten gaan over de financiën en dat betekent dat wij op dit moment eigenlijk alleen maar zicht hebben op de totalen en niet op de onderlinge verdeling. Het is ons een lief ding waard in de Voorjaarsnota 2009 ook inzicht te krijgen in de exacte verdeling van de bedragen, zodat wij daarover dan van gedachten kunnen wisselen. Dat betekent ook dat wij graag willen zien wat op welk moment met de BKV-gelden gebeurt, want daar maken wij ons echt zorgen over. Ik heb zelf het sterke vermoeden dat we – en dan bedoel ik alle gemeenten behalve Assen en Emmen – dat geld gewoon kwijt zijn.

Tijdens de inspreekronde hebben nogal wat instellingen het woord gevoerd. Een van de instellingen, namelijk Theater te Water, had een opmerking die naar onze mening nog wel nader bekeken moet worden. De insteek van het college is dat wat een instelling in 2008 kreeg, zij in 2009 ook krijgt en dat het daarmee klaar is. Maar Theater te Water zei voor 2009 heel andere plannen te hebben en dat voor de uitvoering daarvan het bedrag van 2008 misschien niet voldoende is. Daarom denk ik dat het college er goed aan doet toe te zeggen dat het in het overgangsjaar 2009 met dergelijke situaties ruimhartig omgaat.

Wij onderstrepen het belang van samenwerking van gemeenten en provincie in Studio 13, zeker in het kader van onze rol en taken zijn wij daarvoor. Wij zijn ook benieuwd naar de uitkomst bij Studio 13. Wij vinden echter wel dat kunst en cultuur niet alleen moeten gelden als sociaal bindend element, maar op zich zelf al een rol hebben. Wij hopen dat terug te zien in de uitkomsten van Studio 13.

Voorzitter. Ik trek mijn conclusie. De PvdA kan beide agenda's, inclusief de Museumnota, steunen, maar maakt een voorbehoud bij de financiële paragraaf in de zin van de onderverdeling, omdat zij graag eerst

wil zien wat er uit de sociale allianties en Studio 13 komt. Daar is naar ons idee ook nog alle tijd voor, want in 2009 gebeurt er financieel toch nog niks en dan kunnen wij dat in 2010 prima meenemen.

Mevrouw SMITH: Mijnheer de voorzitter. Nu ik mijn collega's zo hoor, heb ik het idee dat het misschien wel goed is dat de heer d'Ancona nog eens terugkomt en ons wat leert over een aantal zaken. Voor ons ligt het tweede concept van de Sociale agenda 2009-2012 en dit plan heeft GroenLinks niet opgeleverd wat het heeft gewild. Ik wil de discussie van de commissie niet overdoen en daarom noem ik in het kort nog even een paar punten waarmee wij het niet eens zijn en zal ik daarna enkele moties indienen, zoals mevrouw Mastwijk al aankondigde.

Wij zijn het niet eens met de budgettering en met de marktwerking. Wij willen voorkomen dat door marktwerking afbreuk wordt gedaan aan het functioneren van instellingen. Door per instelling te bekijken wat er aan flexibiliteit kán, kan maatwerk worden geboden. Maatwerk is daarbij voor niet alleen het kiezen tussen variant 1 of variant 2.

Niet alle gemeenten kunnen de juiste zorg leveren. De provincie heeft een helicopter view, vinden wij, en zij moet haar regierol behouden. Wij willen de rol en taken van de provincie op het sociale terrein zoveel mogelijk handhaven. Als gemeenten het niet aankunnen dan moet de provincie aanbieden samen met die gemeenten de zaken op te pakken.

De inhoud van het gelukkig weer opgenomen speerpunt "Mijn omgeving", waar wij ons heel hard voor hebben gemaakt, valt ons zwaar tegen.

Specifieke punten die in de Sociale agenda meer prioriteit moeten krijgen, zijn volgens ons diversiteit, mantelzorg en het meldpunt huiselijk geweld. Wij missen nog steeds het diversiteitsbeleid in de Sociale agenda. Wij willen culturen, generaties en sekses extra benoemen. Net als de heer Beerda vinden wij het "een jonge en witte agenda".

Mevrouw PANNEKOEK: Als ik mevrouw Smith zo hoor dan is mijn conclusie dat haar fractie volledig terugkomt op het onderschrijven van de conclusies van de commissie Rol en taken. Alle voorbeelden die zij nu noemt worden ook door de commissie Ladders als een taak van de gemeente beschouwt. Maar GroenLinks haalt die taak er ook weer volledig bij en zegt bovendien dat de provincie vooral alles sociaal moet blijven doen wat zij wil doen, terwijl het nu juist van de hele exercitie van Rol en taken de bedoeling was om de taken eens goed te bekijken. Dat doet de provincie niet voor niets; als zij niet meer op haar werkelijke taken focust, kan zij ook landelijk in de problemen komen. Maar van dat standpunt neemt de fractie van GroenLinks nu duidelijk afstand.

Mevrouw SMITH: Nee, daar nemen wij geen afstand van, maar bijvoorbeeld het Meldpunt huiselijk geweld is een provinciaal meldpunt dat ondersteund wordt door de provincie. Als dat meldpunt geen financiële steun meer van de provincie krijgt, moet het bij twaalf gemeenten aan de bel trekken. Hetzelfde geldt voor de zaken die ik zo meteen zal noemen. Wij willen heus graag sociale allianties met de gemeenten sluiten, maar wij vinden wel dat Drenthe een provincie is van een zodanige omvang dat wanneer een gemeente te klein is om een bepaald taak uit te voeren, de provincie moet ingrijpen en ondersteuning moet bieden.

De heer KLAVER: Spreekt mevrouw Smith namens haar gehele fractie?

Mevrouw SMITH: Wij zijn klein, maar ik spreek namens de gehele fractie. Ik kom op de sociale allianties.

In de nota staat dat het brede sociale terrein vraaggericht samen met de gemeenten wordt opgepakt. Wij willen ook sociale allianties met gemeenten, maar wij weten nu nog niet wat erin komt te staan. Dat weten wij pas bij de Voorjaarsnota 2009. Hoe kunnen wij er nu dan al "ja" tegen zeggen?

Marktwerking betekent volgens GroenLinks als het om dit onderwerp gaat een pure bezuiniging. Soms is marktwerking in Nederland gewoon te ver doorgevoerd. Als voorbeelden noem ik het openbaar vervoer, de zorg en de postkantoren. Wij willen geen marktwerking bij de steunfuncties, want bepaalde basisvoorzieningen zijn gewoon nodig.

Mevrouw PANNEKOEK: Nu zegt mevrouw Smith al voor de zoveelste keer dat het gaat om bezuinigingen. Het zijn geen bezuinigingen. Het totale budget voor het sociale domein blijft intact en alleen de verdeling wordt anders. Maar wij willen zo af en toe ook wat te kiezen hebben en dat kan met marktwerking.

Mevrouw SMITH: Ik zeg nogmaals dat wij niet tegen flexibilisering zijn. Ik heb de gedeputeerde inmiddels al zo'n vier keer gevraagd of wij een overzicht kunnen krijgen van waaraan die flexibele gelden worden besteed. Wij hebben dat overzicht inmiddels wel ontvangen van het culturele gedeelte, maar nog niet van het sociale. Wij zijn van mening dat er bij sommige instellingen gewoon van een pure bezuiniging sprake is.

De VOORZITTER: De geluidsinstallatie werkt inmiddels, dankzij de aanwezigheid van de geluidstechnicus zo goed, dat u wat mij betreft iets meer afstand tot de microfoon mag nemen, want nu galmt het gewoon.

Mevrouw SMITH: Ik blijf gewoon zo staan.

Wij vinden de diverse basisvoorzieningen heel hard nodig. Al wordt door de flexibilisering niet alles afgebroken, die flexibilisering betekent wel dat een aantal dingen niet meer kan gebeuren.

Wij willen geen dure aanbestedingen, onder andere niet vanwege de btw-heffing.

De heer BEERDA: Mevrouw Smith zegt nu weer dat, omdat de provincie flexibiliseert, zaken worden afgebroken. Maar dat blijkt toch pas op het moment dat gemeenten helemaal geen poot uitsteken en of dat gebeurt, weten wij toch helemaal niet?

Mevrouw SMITH: Sorry, ik verstond het laatste gedeelte niet.

De heer BEERDA: Dan zal ik wat duidelijker articuleren.

Mevrouw Smith zegt dat de provincie bezuinigt en dat daardoor dingen worden afgebroken. Maar zolang de uitkomsten van de allianties nog niet bekend zijn en zolang wij nog niet weten wat de gemeenten daarin gaan doen, kan die uitspraak toch helemaal niet hard gemaakt worden?

Mevrouw SMITH: Ik heb inmiddels uit het veld begrepen dat er aantal zaken niet meer doorgaat omdat er geflexibiliseerd is. Het gaat om zaken die te maken hebben met STAMM en met bijvoorbeeld het Bevrijdingsfestival. Die zaken zijn mij op dit moment bekend.

De heer BEERDA: En die informatie heeft mevrouw Smith vanuit het veld. Wat moet ik mij daarbij voorstellen?

Mevrouw SMITH: Daar wil ik eigenlijk op dit moment niet te ver op ingaan, want anders krijg ik mijn verhaal niet klaar. Maar vanwege het beleid van dit moment vindt een aantal zaken niet meer plaats. De provincie is nog lang niet klaar voor de aanbestedingen - lees het rapport van Pricewaterhouse-Coopers er maar op na - en wij vinden dan ook dat wij dat de instellingen niet kunnen aandoen. De steunfuncties hebben in de loop der jaren veel expertise rondom de provinciale taken opgebouwd. Die kennis, samenhang en continuïteit van de Drentse samenleving gaat bij aanbesteding verloren en daar zijn wij tegen.

De bezuinigingen bij de BOKD worden voor een deel teruggedraaid en dat is al geweldig goed, maar juist het begeleiden van dorpsbelangen bij het uitwerken van initiatieven vraagt tijd en personeel. Wij willen de subsidie aan de BOKD in het geheel niet korten.

Verder willen wij graag handhaving van de subsidies voor de Seniorenzomerschool en Scouting Drenthe.

Wij vinden verder de cliëntenondersteuning, de cliëntvertrouwenspersoon en de klachtenregelingen zo belangrijk dat wij als GroenLinks daar ook niet op willen korten.

Kortom, gehoord de insprekers en gelezen de notities en de reactie van GS in de brief, maken wij met betrekking tot de Sociale agenda op dit moment een voorbehoud. De organisaties zijn het brede draagvlak van onze provincie. De noodzaak van de voorgestelde exercitie ontbreekt en wij willen niet pas in het najaar van 2009 instellingen die onder druk komen te staan, opnieuw ondersteunen. Wij willen nu duidelijkheid voor deze instellingen.

Dan de Cultuurnota. Ook met betrekking tot deze nota wil ik het verhaal dat ik in de commissievergadering heb gehouden, niet overdoen. Ik zal nog slechts enkele andere punten aanstippen.

Wij vinden de nota zelf niet lekker leesbaar en wij willen dan ook pleiten voor een populaire versie. In de nota zitten ook nog veel open eindes. Zo moeten de allianties er nog komen door middel van Studio 13. Ook op dit punt zien wij uit naar de Voorjaarsnota 2009.

Diverse organisaties vrezen voor hun voortbestaan. Het gezelschap Theater te Water bijvoorbeeld – de heer Beerda noemde dit gezelschap ook al – heeft plannen ingediend voor 2009, voor de uitvoering waarvan meer geld nodig is dan het gezelschap in 2008 kreeg. KiK bijvoorbeeld wordt hogelijk gewaardeerd, maar die waardering wordt niet vertaald in een structurele financiële ondersteuning. Het is allemaal wat onduidelijk, want in de beleidsinstrumenten wordt geen enkele organisatie bij naam genoemd. Daarmee is het nogal wazig wie wel, ten dele of niet zal worden ondersteund als niet preferente instelling. In de loop van 2009 zal hierover duidelijkheid komen, maar voor de gesubsidieerde instellingen is dit uitstel soms rampzalig en daarvoor vragen wij meer aandacht.

De heer BEERDA: Mevrouw Smith zegt nu een aantal dingen waarbij ik mij wel iets kan voorstellen. De PvdA heeft er ook op gewezen dat vanwege de hoge aggregatiegraad van de getallen, de onderlinge verdeling onduidelijk is. Wij hebben het college gevraagd die verdeling te laten zien opdat wij daarover een oordeel kunnen vellen. Ook mevrouw Pannekoek heeft er al op gewezen dat het vaststellen van deze agenda niet het eind van de discussie is, maar dat die wel doorgaat. Maar als dat zo is en als GroenLinks dit kennelijk wel met ons eens is, waarom is die fractie dan toch tegen?

Mevrouw SMITH: De heer Beerda heeft mij nog niet horen zeggen dat wij tegen de Culturele agenda zijn.

Voorzitter. Ik ga over naar de amateurkunst.

Er gebeurt veel in Drenthe, er is bijvoorbeeld een week van de amateurkunsten. Doe daar als provincie ook aan mee, is onze suggestie, net als aan het Kunst- en Cultuurgala van het Kunstennetwerk Drenthe dat in november 2009 zal plaatsvinden, en verbindt hieraan bijvoorbeeld het voorstel van de SP met betrekking tot het stipendium. Er komen al een stimulerings-, een aanmoedigings- en een innovatieprijs. Provincie, doe mee in het kader van participatie, talentontwikkeling en vernieuwing, ook financieel.

Ik ga over naar de monumentenzorg.

Net als de VVD zijn wij blij met een onderzoek naar het instellen van een trustfonds voor het gebruik en de herbestemming van onrendabele monumentale panden.

Wij vinden dat er in de nota te weinig aandacht is voor het cultuurtoerisme. Er is de afgelopen vier jaar wel een vorm van samenwerking ontstaan, maar vanuit de provincie is er niet echt regie gevoerd. Wij willen hierover graag een aparte beleidsnotitie en wij vragen de gedeputeerde hierover na te denken. Het gebruik van het landschap als cultureel erfgoed staat in Beeldkwaliteit. GroenLinks stelt voor de suggestie over te nemen om een prijsvraag uit te schrijven waarin wordt gevraagd suggesties te doen voor het mooi en opnieuw invullen van de tien lelijkste plekken in Drenthe. Ook dit is een verzoek aan het college.

De Museumnota is wat ons betreft het duidelijkste en beste deel van de Culturele nota. Het Hunebedcentrum breekt nog een lans voor zichzelf. Wij willen dit initiatief graag steunen en verzoeken GS de aanvraag van het hunebedcentrum nog eens door te nemen.

De Buitenplaats moet nog hard werken om alle ambities waar te maken, zo lezen wij in het zojuist verschenen rapport.

Het Drents Museum willen wij graag feliciteren met zijn eerste plaats op de lijst van eenmalige evenementen in Nederland.

Alles overziende met betrekking tot de Culturele nota, loopt GroenLinks nog niet over van enthousiasme. Met het financiële deel zijn wij het in ieder geval nog niet eens. Onze argumentatie voor dit standpunt is dezelfde als die ten aanzien van de Sociale agenda.

Voorzitter. Ik wil ten slotte nog drie moties indienen, die ik mede indien namens de fracties van het CDA en de SP.

Motie M1

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 17 december 2008,

kennisgenomen hebbende van het feit dat:

- *de Sociale agenda 2009 2012 aan de orde is*
- *in deze nota de subsidie aan de Brede Overleggroep Kleine Dorpen wordt gekort*
- *de BOKD wordt geadviseerd bij de 12 gemeenten aan te kloppen, terwijl de inhoud van de sociale allianties tussen provincie en gemeenten nog niet bekend is.*

overwegende dat:

- *bewonersinitiatief en participatie belangrijk zijn. Initiatief echter meer vraagt van bewoners.*
- *goede ondersteuning noodzakelijk blijft voor beide vormen.*
- *daarbij het opbouwen en in stand houden van netwerken een grote rol speelt*
- *de gemeenten de overleggroepen in de dorpen niet of met kleine bedragen organisatorisch subsidiëren*
- *belangenbehartiging niet altijd in geld is uit te drukken, wel in mankracht en personeel*
- *de BOKD een te kleine organisatie is om actief acquisitie te voeren*

spreken uit dat:

- *de subsidie voor de BOKD gehandhaafd dient te blijven in de sociale agenda 2009 2012 op het huidige niveau om hun taken op dezelfde wijze te kunnen voortzetten*

verzoeken het college van Gedeputeerde staten:

- *de korting op de subsidie te schrappen*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie maakt vanaf dit moment deel uit van de beraadslaging.

De heer BEERDA: In de motie staat dat de BOKD niet in staat is tot acquisitie. Maar de BOKD doet toch niets anders?

Mevrouw PANNEKOEK: Wat denkt mevrouw Smith dat de gemeenten doen als deze motie wordt aangenomen? Dan krijgen we precies wat we niet willen, namelijk dat de gemeenten denken dat het allemaal geregeld is. Dat vinden zij prima, want dan hoeven zij niets meer te doen. En dat terwijl vriend en vijand het erover eens zijn – en ik neem aan GroenLinks ook – dat een aantal dingen van de BOKD juist bij de gemeenten horen. Omdat dit tot nu toe niet is gelukt, zeggen wij tegen het college hierover goede afspraken te maken. Maar nee hoor, in de motie wordt voorgesteld dat de provincie gelijk bijpast. Dan zal de reactie van de gemeenten zijn: "Dank je wel provincie, wij doen niets."

Mevrouw SMITH: De BOKD is een te kleine organisatie om actief acquisitie te voeren. Mevrouw Pannekoek weet net zo goed als ik dat de bewonersoverleggen en de dorpsoverleggen geld krijgen van de gemeenten, maar dat – dat heeft navraag op de hoorzitting ons geleerd – dit koffiegeld is. Ik denk dat

het veel beter is dat de provincie actief naar de gemeenten toe gaat met de vraag om de belangenverenigingen in de omgeving te ondersteunen. De BOKD heeft slechts een klein aantal personeelsleden en dat personeel heeft al zijn tijd nodig om de belangenbehartiging voor de dorpen goed uit te voeren. De organisatie is heel goed bezig met projecten en daar krijgt zij ook subsidie van de gemeenten voor en projectsubsidies van het rijk. De BOKD is dus niet echt armlastig, maar wij vinden het werk van die organisatie zo belangrijk, dat wij daar niet op willen korten.

Mevrouw PANNEKOEK: En het binnenhalen van die projectsubsidies is geen acquisitie?

Mevrouw SMITH: Dat is wel acquisitie, maar er is personeel nodig om die acquisitie te bedrijven. Als de BOKD nu gekort wordt, is er minder geld voor personeel. Ik ben de vraag van de heer Beerda nu even kwijt.

De VOORZITTER: Meent de heer Beerda dat zijn vraag hiermee ook voldoende is beantwoord?

De heer BEERDA: Ik vind dat mevrouw Smith zichzelf tegenspreekt. Ik heb gezegd dat acquisitie een van de kerntaken van de BOKD is en dat die organisatie dat heel aardig doet. In de richting van de gemeenten is misschien nog wat hulp nodig, maar dan kan niet in een motie worden gesteld dat die organisatie niet kan acquireren.

Mevrouw SMITH: Ik zeg niet dat de BOKD niet kan acquireren, ik zeg dat die organisatie te klein is om actief te acquireren. Maar het is duidelijk dat de PvdA deze motie niet steunt. Voorzitter. Ik wil de volgende motie indienen.

Motie M2

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 17 december 2008,

kennisgenomen hebbende van het feit dat:

- *de Sociale agenda 2009 2012 aan de orde is*
- *in deze nota de subsidie aan scouting Drenthe wordt beëindigd*
- *scouting wordt geadviseerd bij de 12 gemeenten aan te kloppen*

overwegende dat:

- *Scouting Drenthe deskundigheidsbevordering voor alle vrijwillige kaderleden in Drenthe organiseert,*
- *Voorlichting wordt gegeven over het begeleiden van scouts met een beperking (waaronder ADHD)*
- *groepsbesturen worden ondersteund in allerlei zaken als wet en regelgeving, huisvesting, financieel beleid en dergelijke.*
- *Om dit te kunnen realiseren Scouting Drenthe gebruik maakt van beroepsmatige inzet dankzij een provinciale subsidie.*
- *de Scouting een vrijwillige organisatie is voor wie het een onmogelijke taak is bij 12 gemeenten aan te kloppen voor subsidie*
- *het bureaucratisch gehalte zeer hoog zou worden*
- *één provinciale subsidie dit kan voorkomen*

spreken uit dat:

- *de subsidie voor Scouting Drenthe gehandhaafd dient te blijven in de Sociale agenda 2009-2012*

verzoeken het college van Gedeputeerde staten:

- *24.000 euro per jaar beschikbaar te stellen aan Scouting Drenthe om hun professionele ondersteuning te kunnen voortzetten*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Deze motie kan bij de beraadslaging worden betrokken.

Mevrouw SMITH: Voorzitter. Dan mijn laatste motie.

Motie M3

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 17 december 2008,

kennisgenomen hebbende van het feit dat:

- *de Sociale agenda 2009 2012 aan de orde is*
- *in deze nota de subsidie aan de Seniorenzomerschool wordt beëindigd*
- *deze zomerschool wordt geadviseerd bij de 12 gemeenten aan te kloppen.*

overwegende dat:

- *de Seniorenzomerschool in Drenthe 16 jaar geleden op initiatief van de provincie tot stand is gekomen*
- *ouderen ook in de zomermaanden, wanneer het welzijnswerk stilligt, provinciaal een aantrekkelijk educatief, cultureel programma geboden kan worden.*
- *de Seniorenzomerschool een kleine vrijwillige organisatie is voor wie het een onmogelijke taak is bij 12 gemeenten aan te kloppen voor subsidie*
- *het bureaucratisch gehalte zeer hoog zou worden*
- *één provinciale subsidie dit kan voorkomen*

spreken uit dat:

- *de subsidie voor de seniorenschool gehandhaafd dient te blijven in de Sociale agenda 2009-2012*

verzoeken het college van Gedeputeerde staten:

- *3000 euro per jaar beschikbaar te stellen aan de Seniorenzomerschool om hun werkzaamheden te kunnen voortzetten*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Ook deze motie kan bij de beraadslaging worden betrokken.

Mevrouw PANNEKOEK: Mevrouw Smith dient nu een aantal moties in en, in deze trits doordenkend, vraag ik mij af waar de motie over Zorgbelang blijft.

Mevrouw SMITH: Want?

Mevrouw PANNEKOEK: Ik volg de denktrant van mevrouw Smith ten aanzien van kleine organisaties en dan vraag ik mij af of volgens haar Zorgbelang niet in dat rijtje thuishoort.

Mevrouw SMITH: Misschien wordt het dan tijd dat mevrouw Pannekoek voor Zorgbelang een motie indient. Wij waren dit namelijk niet van plan. Wij zullen Zorgbelang blijven volgen, want wij vinden het overeind houden van de cliëntenondersteuning, de klachtenbehandeling en de cliëntvertrouwensper-

soon ontzettend belangrijk. Mochten wij hierover andere geluiden horen, dan komen wij daar zeker op terug.

De heer VESTER: Mijnheer de voorzitter. Ik zal zowel de Sociale als de Culturele en Museale agenda bespreken.

De fractie van de SP zal – en ik heb van de heer d'Ancona geleerd dat ik nu even moet pauzeren – beide stukken niet steunen.

De introductie van marktwerking zien wij niet zitten, omdat dit zal leiden tot kortingen op subsidies. Wij erkennen het protest van diverse instellingen.

De heer BEERDA: Misschien weet de heer Vester er meer van dan ik, want hij zegt nu al tegen de Sociale agenda te zijn, maar heeft wel de drie moties medeondertekend. Hoe verhoudt dit zich tot elkaar? Stemt de SP eerst tegen het statenstuk en vervolgens wel voor de moties?

De heer VESTER: Ik kan toch wel voor de moties zijn en tegen het totale plaatje? Daar is toch niets bijzonders aan?

Het schrappen van subsidies vinden wij ook een reden om het voorstel niet te steunen.

Wij vinden de agenda verder weinig concreet. Zo is niet duidelijk hoe het zit met de allianties, Studio 13, de BKV-gelden en wat Emmen en Assen gaan doen.

Ik wil, zonder de andere organisaties tekort te doen, ook nog op de plaats van het CBK wijzen.

Dit zijn allemaal redenen om het voorstel niet te steunen.

Ik had graag in de commissievergadering van 3 december de plaats en de rol van De Buitenplaats willen bespreken, maar op verzoek van de PvdA is die discussie verschoven naar januari. Ook dit uitstel is een reden om niet voor het museale onderdeel van het voorstel te zijn.

Er is wel gezegd dat er naderhand nog veel gerepareerd kan worden, maar wij vinden voorkomen beter dan genezen.

Mijnheer de voorzitter. Wij zullen tegen het totale voorstel stemmen.

Mevrouw STIJKEL: Mijnheer de voorzitter. De Sociale agenda; de eerste vraag is dan: wat is sociaal? Ik denk dat daarover in de staten verschillend wordt gedacht en dat heeft alles te maken met onze denken en leefwereld.

Een liberaal gunt iedereen het zijne, de socialist legt meer nadruk op welzijn dan op welvaart en de christen heeft Jezus, de Heer wiens geboorte wij binnenkort weer gedenken, als uitgangspunt en zijn sociale bewogenheid, dat ieder schepsel tot zijn of haar recht komt.

Maar één ding hebben we gemeen, daar ben ik van overtuigd. Wij hebben allemaal, ieder vanuit onze eigen visie, het beste voor met de Drent. En misschien heeft de schrijver van de Sociale agenda dan toch de juiste snaar, of zo men wil, de gemene deler gevonden door te stellen dat de schijnbare tegenstelling tussen de titels van de hoofdstukken – ik sprak hierover in de commissievergadering – het beeld versterkt dat er vanuit het perspectief van die ene inwoner, die Drent dus, gezocht wordt naar ruimte voor ontmoeting en ontwikkeling.

De commissie Ladders, de commissie Rol en taken en In communi lopen als rode draden door de Sociale en Culturele agenda.

We zijn er samen nog niet uit en niet voor niets komt er een vervolg op de commissie Rol en taken.

De ChristenUnie is verheugd over het feit dat "Mijn omgeving" weer in de Sociale agenda is opgenomen. We verwachten dan ook dat op vragen van de gemeenten op het terrein van zorg en welzijn zal worden ingespeeld, daar waar de provincie, mede gelet op de schaal van veel gemeenten, een toegevoegde waarde kan hebben.

De uitvoering van de Wet op de jeugdzorg is onze wettelijke taak. Dat niet de regel maar de inhoud voorop staat, daar zijn wij het van harte mee eens. Ik denk dat iedereen wel het concept zal hebben gelezen van het Meerjarenbeleidskader jeugdzorg en het Uitvoeringsprogramma 2009, stukken die toch eigenlijk ook een uitwerking zijn van deze Sociale agenda. Daarin staat de Drentse aanpak centraal en

dat komt dan weer de kwaliteit ten goede: een betere zorg voor jeugdigen en hun ouders en versterking van hun positie.

De centra voor jeugd en gezin, laagdrempelige opvoedingsondersteuning en de zorgactiefdienst zijn in ontwikkeling. Dat vinden wij een heel goede zaak, want juist hiermee kan worden ingezet op preventie. Onze verantwoordelijkheid ligt meer in de curatieve fase en daar willen we toch allemaal eigenlijk weinig te doen hebben.

Met het onderwijskansenbeleid geven we kinderen een basis om door te kunnen stromen naar passend vervolgonderwijs. Wel moeten we constateren dat, omdat de werkgelegenheid niet zal groeien, terwijl in de agenda nog wel van groei wordt uitgegaan, dit ook minder kansen betekent voor de Drentse jeugd. En het is maar de vraag of jÓuw talent ook aansluit bij de vraag van de arbeidsmarkt. Misschien ligt juist daar wel een uitdaging om het sociale een meerwaarde te geven in het creëren van maatschappelijke banen, financieel ondersteund door de provincie.

Nu de crisis toeslaat is creëren en behoud van de werkgelegenheid van grote sociale betekenis.

Mevrouw MASTWIJK: Mevrouw Stijkel begint met de vraag wat sociaal is en stelt dat wij dat allen in een andere perspectief zien, maar wat is nu voor mevrouw Stijkel sociaal? Zij komt daar bij elk hoofdstuk dat zij noemt, steeds op terug, maar ik ben er nog steeds niet achter wat zij dan als sociaal ziet.

Mevrouw STIJKEL: Ik dacht dat ik hierover juist heel duidelijk was. Ik noem juist de heel positieve dingen op die heel sociaal zijn. Juist het meerjarenprogramma voor de jeugdzorg geeft mij het gevoel dat de provincie heel goed bezig is. Wat de provincie op dit gebied doet, getuigt van een sociale aanpak. Drenthe een topsportprovincie, een ambitieus beleidsplan, een Olympisch plan nog wel voor 2028. We gaan ervan uit dat de beleidsmakers rekening houden met de schaal van Drenthe en dat de sportbroek goed past, want in een te grote broek is het slecht sporten. De ChristenUnie steunt van harte de initiatieven om de gehandicapte topsport weer nieuwe impulsen te geven. Onze provincie heeft bewezen op dit gebied een voortrekkersrol te kunnen vervullen en daar blijven wij graag op inzetten.

Een ander onderwerp: de beleidsinstrumenten, de vermelde percentages in de varianten 1 en 2. Wij hebben grote zorg over de snelheid van de afbouw. Wij vragen ons af waarom voor deze snelheid in afbouw is gekozen. Het gaat om een vermindering in vier jaar met 40% ten opzichte van het budget voor 2008. Feitelijk betekent dit, als ook nog rekening wordt gehouden met indexering, een vermindering van het vaste budget met 50%.

Gelet op het feit dat er een behoorlijke omslag in het denken en werken van onze provinciale organisatie wordt gevraagd en gezien de personele kwestie, de dreigende ontslagen bij instellingen en maatschappelijke organisaties, zouden wij de instellingen graag wat meer tijd gunnen dan het college nu voorstelt. Wij zijn van mening dat Zorgbelang zich ook bezig dient te houden met zorgconsumentenbeleid: behartiging van belangen van zorgvragers, versterking van hun positie en niet sturen in de richting van de commerciële markt, zo er al een markt voor hen is.

Wij twijfelen beslist niet aan het ondernemerschap van de directeur van Zorgbelang, maar wij vragen het college of het met ons van mening is dat een organisatie als Zorgbelang zich onvoldoende leent voor een zuivere marktfilosofie in commerciële zin.

Zorgbelang heeft ook de ambitie om de kwaliteit van het zorgaanbod in Drenthe te bevorderen. Uit het pas verschenen rapport "Zorg in Drenthe" blijkt dat Zorgbelang nog maar bij 10% van de ondervraagden bekend is. Zou het niet wijzer zijn dat Zorgbelang zich meer ging richten op meer naamsbekendheid in plaats van op de markt?

In zijn brief van 11 december geeft het college antwoord op de door mij in de commissievergadering gestelde vragen over de allianties. Mijn hartelijk dank hiervoor. Wij blijven het echter zorgelijk vinden dat de provinciale uitvoering van de jeugdzorg haar basis vindt in de implementatie van het triple P programma. Is het college met ons van mening, dat wanneer gemeenten besluiten om triple P niet in de alliantie op te nemen, feitelijk het hart uit die allianties wordt gehaald?

Sociaal en cultuur trekken samen op. De vele gaven die mensen van hun schepper hebben gekregen, komen onder andere tot uiting in de amateurkunst. Het samen muziek maken bijvoorbeeld schept een sociale band en voor de kinderen is dit vaak de eerste aanraking met cultuur. De overheid heeft een

stimulerende rol waar het gaat om cultuur en dat mag ons ook best wat kosten. En dan moeten we ons niet bemoeien met de inhoud van de kunst, maar we kunnen wel grenzen stellen aan wat wel of wat niet kan. De Culturele agenda zet in op hoogwaardige cultuur en doet hiervoor nieuwe en een breed scala aan voorstellen. Wij onderschrijven deze ambitie en verwachten deze ook terug te zien in onder andere de te sluiten allianties met gemeenten.

Wij zijn trots op de musea in Drenthe. Het Hunebedcentrum won een prachtige prijs, de effecten van Go China! waren boven verwachting en wij hopen dan ook dat de kansen voor verbeteringen, zoals deze beschreven worden in de agenda, benut maar ook aangepakt zullen worden.

Voorzitter. Begrijpen wij goed dat de cultuurhistorische waardekaart een toetsinstrument wordt in het kader van de ruimtelijke ordening? Wij vragen ons namelijk af of door de stapeling van regels de creativiteit van de burger niet gehinderd wordt in dit, mag ik het zo even noemen, bureaucratische bos. Vanzelfsprekend zijn wij positief over de inzet voor erfgoed en streekgeschiedenis, zolang het maar aan het onderwijsveld wordt overgelaten hieraan, net zoals met het cultuurbeleid op scholen gebeurt, invulling te geven.

Voorzitter. Wij zijn voorzichtig en gematigd positief, maar stemmen wel in met de agenda's. Wij zitten nog wel met een aantal vragen en zijn niet geheel gerust op de afbouw in procenten en de positie van Zorgbelang en andere organisaties.

Mevrouw HAARSMA: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben op 3 december in de commissie uitvoerig over de Sociale agenda gesproken en ik herken de punten die nu opnieuw naar voren zijn gebracht.

In de vergadering van 3 december heb ik aangegeven dat wij voor een heel belangrijke periode staan op sociaal, cultureel en museaal terrein. Ik zal mij, vanuit mijn portefeuille, uiteraard beperken tot de Sociale agenda.

Ik proef uit de bijdragen dat nu heel lastige keuzes moeten worden gemaakt. Enerzijds willen wij allen de rapporten Ladders, In communi en Amen is geen Amsterdam wel onderschrijven, maar vervolgens kunnen sommige fracties de consequenties daarvan maar heel moeilijk aanvaarden. Ik heb daar begrip voor.

De vraag is natuurlijk hoe sociaal de provincie nu is vergeleken met voorgaande jaren. Ik heb al eerder gezegd dat wij op dit moment scherper aan de wind gaan varen. Wij maken keuzes en het gaat daarbij ook om de kunst van het loslaten.

Ik heb heel duidelijk de indruk dat de flexibilisering en de marktwerking door verschillende fracties worden onderschreven en dat zij ook het belang daarvan inzien. Ik wil nogmaals benadrukken dat het niet gaat om kortingen, maar om flexibilisering. Wij willen samen met de organisaties die flexibilisering benutten voor thema's die wij van groot belang vinden.

Ik wil toch nog een poging wagen om met betrekking tot de zorg een paar fracties, en dan met name GroenLinks, te overtuigen.

Met betrekking tot de kleinere instellingen, de steuninstellingen, zijn wij tegemoetgekomen aan de inspraak. Wij hebben goed naar de inspreekreacties geluisterd en hebben daarna besloten twee varianten aan te wijzen, wat betekent dat wij bij die organisaties ook twee jaar langer de tijd hebben.

De VVD heeft gevraagd of ik met Scouting, de BOKD, de Seniorenzomerschool en andere kleine instellingen in gesprek wil gaan om samen met hen na te gaan welke mogelijkheden er zijn om subsidies van de gemeenten binnen te halen. Ik wil op die vraag volmondig "ja" zeggen. Het gaat ons ook niet om het geld, het gaat om het principe. We maken hier bepaalde keuzes, we moeten zaken loslaten en dit kan daarvan dan de consequentie zijn. Maar net als de staten vinden wij alle instellingen even belangrijk en ze zijn ons ook even lief, maar wij willen wel duidelijk hebben waartoe zij zelf al dan niet in staat zijn. En als zij dan tot bepaalde dingen niet in staat zijn dan wil ik mij er hard voor maken dat ze ondersteuning van de provincie krijgen.

De angst dat gemeenten het niet aan zouden kunnen, vind ik een negatieve benadering. Drenthe is een heel overzichtelijke provincie en wij werken met alle twaalf gemeenten samen. De gemeenten willen wel allianties sluiten. Het is logisch dat nog niet bekend is wat er in die allianties komt te staan, want de staten stellen daarvoor de kaders vast. Aan de hand van die kaders gaan wij met de gemeenten in gesprek en zal invulling worden gegeven aan de gedeelde verantwoordelijkheid die wij gezamenlijk zien.

Ik heb al gezegd dat wij de staten nog voor de zomervakantie die allianties ter inzage zullen geven. Voorzitter. GroenLinks merkte op dat wij nog nooit hebben aanbesteed, maar dan wijs ik erop dat wij al heel veel hebben aanbesteed. Ik noem als voorbeelden de dagarrangementen, het tijdenbeleid en Telebrink. Ik wil niet in herhaling vallen, maar ik heb ook al in commissievergadering gezegd dat STAMM en Enova nu al ongelooflijk veel projecten uit de markt halen. Dat Sport Drenthe en Zorgbelang niet eens een inspraakreactie hebben gestuurd, wijst erop dat deze instellingen zeer professioneel werken. Maar mocht dat nog niet voldoende zijn dan willen wij hen daarbij begeleiden. Over de transitiekosten gaan wij met de instellingen en organisaties in gesprek en in die gesprekken zal duidelijk vastgesteld worden wat de vaste taken zijn en wat de flexibele invulling. Komen wij er dan gezamenlijk niet uit, dan ben ik bereid een extern bureau in te huren om ons te helpen er gezamenlijk uit te komen. Dus als blijkt dat wij de benodigde wijsheid niet hebben dan gaan wij dat met de hulp van externen oplossen. De BOKD vind ik een prachtig voorbeeld van een steunfunctie. In het kader van "Mijn omgeving" en voor het pJMP heeft de BOKD onlangs een opdracht ter waarde van € 190.000,- binnengehaald. Dus hoezo kan de BOKD niet acquireren? Ik denk dat die organisatie dat fantastisch doet.

Mevrouw SMITH: Dat de BOKD helemaal niet kan acquireren heeft de gedeputeerde mij ook niet horen zeggen.

Mevrouw HAARSMA: Misschien heb ik het niet goed gehoord, maar dit heb ik in ieder geval wel uit de motie opgemaakt.

Ik heb alleen willen aangeven dat de BOKD heel goed en op professionele wijze projecten weet binnen te halen. Ik verzoek de indieners van de motie nogmaals ons even de tijd gunnen om te kijken hoe het met de kleine organisaties en instellingen gaat. Wij hebben nog tijd genoeg. Aan het eind van 2009 kunnen de staten mij vragen wat ik heb gedaan om deze instellingen inderdaad mee te nemen. Dan wil ik daarover met de staten spreken, want dan is er wellicht een nieuwe situatie. Ik wil echter op dit moment die discussie afraden, omdat die echt veel te prematuur zou zijn.

De heer MUNNIKSMAS: Mijnheer de voorzitter. Aan het begin van deze middag hebben wij gehoord dat een spreker eigenlijk maar beter drie punten kan noemen, want dat alle volgende punten vergeten worden. Die opmerking moet ik mij ter harte nemen.

De tweede opmerking kwam van mijn collega Anneke Haarsma, die mij erop wees niet alles te herhalen wat zij al over de sturingsfilosofie heeft gezegd. Ik ken mijn plek en daarom zal ik de sturingsfilosofie niet opnieuw uitleggen.

Ik wil op dit moment wel kwijt – en wat ik nu zeg, is eigenlijk ook een herhaling – dat wij met de keuze voor de Sociale en Culturele agenda heel helder zeggen dat wij in Drenthe met verschillende overheden te maken hebben, dat wij de gemeenten op een andere manier positioneren – mevrouw Pannekoek heeft daarover nog het nodige gezegd – en dat we ook de provincie op een andere manier positioneren. Daarmee is het niet meer of minder, het is wel een waardering van de toekomstgerichte rol van de deze twee overheden in Drenthe, een Drenthe dat tien jaar geleden een gemeentelijke herindeling kende, waarvan wij nu de vruchten moeten plukken. Daarop gaan wij de komende tijd inzetten.

Dat betekent wel dat wij serieus moeten bekijken wat het rapport van PWC heeft opgeleverd voor onze interne organisatie. Het komende jaar geldt hiervoor als de lakmoesproef. Eigenlijk geldt hetzelfde voor de uitwerking van de sociale en culturele allianties, want wij gaan de komende tijd bekijken of iedereen de kracht heeft om invulling te geven aan de nieuwe taken, die naar mijn idee bij de nieuwe overheden horen.

Er zijn enkele vragen gesteld over het onderdeel cultuur, waarop ik toch even wil reageren.

Wij investeren in de Studio 13 gesprekken. Wij gaan ervan uit dat het interessant is om alle 12 gemeenten langs te gaan en niet automatisch besluiten bepaalde dingen voor onze rekening te nemen.

Mevrouw Pannekoek is van mening dat het voorstel met betrekking tot de BKV getuigt van Randstad-denken. Zij heeft ten dele gelijk, maar ik wil er wel op wijzen dat de VNG volmondig met de nieuwe verdeling heeft ingestemd. En mijn indruk is nog altijd dat de VNG er niet alleen is om de vier grootste gemeenten of de honderdduizend plus gemeenten een goede positie te geven, maar ook goed moet letten

op welke consequenties het anders verdelen van bevoegdheden heeft voor de overige vierhonderd gemeenten.

In tegenstelling tot wat is afgesproken – afgesproken is een verdeling van de verantwoordelijkheden tussen rijk en gemeenten – proberen wij in samenwerking met onze gemeenten een Drentse oplossing te bewerkstelligen, waarbij wij wel binnen die BKV-middelen een onderscheid willen maken tussen wat de provinciale en wat de gemeentelijke taak is. In de eerste helft van 2009 komen wij hierop terug.

Met betrekking tot cultuureducatie hebben wij indertijd een inspirerend bezoek gebracht aan Edu-art. Ik denk ook te kunnen vaststellen dat de laatste jaren in de scholen inspirerende dingen zijn gebeurd. Mevrouw Pannekoek heeft opgemerkt dat het Kunstmenu blijft. In mijn optiek is het zo dat de kunstmenukaart aan de orde blijft en dat het kiezen uit de mogelijkheden die die kaart biedt, scholen de ruimte geeft keuzes te maken die aansluiten bij de eigen visie.

De heer Dijkstra heeft naar voren gebracht dat het niet alleen om cultuurparticipatie, hoe belangrijk ook, gaat, maar dat ook andere zaken opgepakt moeten worden. In de commissie heb ik duidelijk aangegeven dat wij die brede taak van cultuurbeleid, soms een beetje elitair, maar soms ook duidelijk gericht op participatie, cultuurtoerisme en festivals, goed willen blijven oppakken.

Wij willen de adviescommissie met name laten toetsen welke cultuuraanvragen gedaan worden.

Dit is meteen een antwoord op de vraag van onder andere de heer Beerda wat wij gaan doen met organisaties als Theater te Water. In de nota staat dat wij voor 2009 ten minste garanderen dat het geld dat in 2008 voor deze clubs beschikbaar was, er dan ook zal zijn. Maar als die organisaties voor 2009 nieuwe plannen hebben, dan zal voor de beoordeling daarvan de nieuwe adviescommissie worden ingeschakeld, waarna het college een besluit zal nemen. Het college is van plan om de staten met enige regelmaat een overzicht te verstrekken van hoe het college, goed gefundeerd, van plan is met deze nieuwe initiatieven om te gaan.

Mijnheer de voorzitter. Ik denk hiermee in grote lijnen te hebben aangegeven hoe wij denken om te gaan met de Cultuuragenda. Het college komt voor de zomervakantie terug met twee dingen: de stand van zaken rond Studio 13 en de invulling die op dat moment gegeven kan worden aan de financiële middelen die wij binnen de programma's willen gaan besteden.

Mevrouw KLIP: Mijnheer de voorzitter. De reactie van het college wordt steeds korter, want ik heb aan een paar zinnen genoeg.

Ik dank voor de steun van het merendeel van de partijen in provinciale staten voor de Museale agenda. De vraag van de PvdA of het bedrag van € 100.000,- voor het Herinneringscentrum Kamp Westerbork extra is, kan ik – in de commissie heb ik dat overigens ook al gedaan – met "ja" beantwoorden. Daarmee wordt de motie recht gedaan. Het totale bedrag wordt daarmee ruim € 113.000,-.

In de richting van de SP wil ik nog opmerken dat ook die fractie ongetwijfeld wel de uitdrukking kent dat de kracht van de democratie wordt bepaald door de kwaliteit van de oppositie. Maar dan moet die oppositie wel wat zeggen!

De VOORZITTER: Ik zie dat er behoefte is aan een schorsing.

Ik schors de vergadering.

(De vergadering wordt van 16.05 tot 16.23 uur geschorst.

De heer Peters verlaat de vergadering.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

TWEDE TERMIJN

Mevrouw PANNEKOEK: Mijnheer de voorzitter. Als een ding duidelijk is na deze discussie – en op zich is het goed dit te constateren – dan is dat wel dat de meningen fors uiteenlopen. Eigenlijk zijn er in deze staten forse meningsverschillen over met name het sociale domein en dat is natuurlijk alleen maar goed.

Een liberale partij is een partij van het positieve toekomstdenken. Zo zit ook mijn fractie in elkaar. Wij hebben dus, in tegenstelling tot een aantal andere fracties, groot vertrouwen in de deskundigheid van onze organisaties.

Als er goed geflexibiliseerd wordt, dan betekent dit dat er meer geld wordt binnengehaald en dat gedrag willen wij heel graag beloond zien. Daarom zijn wij blij met deze nota.

En dat – dit zeg ik in de richting van mevrouw Stijkel – is óók sociaal.

Mevrouw MASTWIJK: Mijnheer de voorzitter. Ik heb geen behoefte aan een tweede termijn. Mevrouw Smith zal straks ook namens ons spreken.

De VOORZITTER: Geldt dit ook voor de heer Dijkstra?

De heer D.B. DIJKSTRA: Jazeker.

De heer BEERDA: Mijnheer de voorzitter. Ik wil vanaf deze plaats kort reageren op wat andere fracties hebben ingebracht, dan wel niet hebben ingebracht.

Ik wil beginnen met de moties.

Wij blijven erbij dat het jammer is dat de moties nu worden ingediend. Wij snappen de zorgen die in de moties zijn verwoord best, maar wij denken dat moties op dit moment nu net het verkeerde signaal zijn.

Mevrouw MASTWIJK: Wij steunen de moties over Scouting Drenthe en de Seniorenzomerschool vooral omdat die volgens ons willekeurig gekozen zijn uit het rijtje op pagina 13 van de nota Beleidsinstrumenten. Van de zeven andere daar genoemde instellingen – die volgens ons ook heel belangrijke dingen doen – wordt de subsidiëring niet stopgezet. Naar onze mening is er sprake van willekeur en daarom steunen wij de door GroenLinks ingediende moties.

De heer BEERDA: Met deze heldere explicatie heeft mevrouw Mastwijk toch nog een tweede termijn gehad.

Voorzitter. Ik wil verder nog even reageren op het verhaal van de SP.

Mevrouw MASTWIJK: Voorzitter. Zoudt u de heer Beerda willen vragen duidelijker te articuleren? Hij spreekt wel hard genoeg, maar hij is niet te verstaan.

De heer BEERDA: Ik zal mijn uiterste best doen om verstaanbaar te spreken.

Ik wil de inbreng van de SP koppelen aan die van de PvdA.

De PvdA meent als sociaal-democratische partij en als partij die al jarenlang en nog steeds opkomt voor de onderkant van de samenleving dat met de voorgestelde inzet van middelen bijgedragen wordt aan het maatschappelijk rendement, nog meer dan met het jaar in jaar uit geld geven aan de instellingen. Wat ik echter niet snap is dat de SP het hele traject van inspraak heeft meegelopen en dat zij op de dag dat hier mensen van allerlei organisaties hun verhaal hielden, niet een, maar dan ook niet een vraag heeft gesteld, en vervolgens wanneer het statenstuk in de staten aan de orde is, alleen maar nee, nee en nog eens nee zegt. Als dat de bijdrage van de SP aan de klassenstrijd is, dan valt mij die erg tegen.

Mevrouw SMITH: Mijnheer de voorzitter. Ik ben blij dat ik ook namens het CDA mag spreken, maar dan gaat het natuurlijk alleen om de moties.

Het verhaal dat in eerste termijn heb gehouden, lijkt mij wel duidelijk en ik zal dat niet herhalen.

Wij handhaven de moties.

In mijn eerste termijn heb ik een aantal instellingen niet genoemd, maar daarbij ging het vooral om de instellingen die het prima doen, waaronder STAMM, Enova en Sport Drenthe. Wij meenden over die instellingen niets te hoeven zeggen.

Met betrekking tot de BOKD zegt de gedeputeerde dat als provincie, gemeenten en organisatie er gezamenlijk niet uitkomen een extern bureau zal worden ingeschakeld. Dat lijkt mij het maken van onnodige kosten, want de BOKD is mans genoeg om in overleg met provincie en gemeenten dingen te doen. Mevrouw Pannekoek doet de suggestie voor Scouting hulp van Jeugdzorg te vragen, omdat een bepaald percentage kinderen dat naar Scouting gaat een zogenaamd rugzakje heeft. Het gaat om 25% van de leden van Scouting en het lijkt mij niet goed Jeugdzorg in te schakelen, maar dit over te laten aan de vrijwilligers en hun professionele ondersteuning. Als het op de andere manier wordt geregeld, betaalt de provincie ook, zodat het dan een vestzak-broekzak verhaal wordt.

De heer VAN DE BOER: Tijdens de inspraak is gemeld dat Scouting Drenthe 1.700 leden heeft en dat daarvan 15% sociaal emotionele problemen, als ADHD, heeft.

Mevrouw SMITH: Wij zijn bij Scouting op bezoek geweest en wij hebben van een ander iemand een ander percentage gehoord.

De heer VAN DE BOER: Ik baseer mij op de inspraak en op de gegevens die toen zijn ingebracht.

Mevrouw SMITH: Met betrekking tot de Cultuurnota krijg ik nog graag een reactie van GS op ons voorstel meer aandacht te besteden aan cultuurtoerisme. Ik hoor graag of GS ons voorstel voor een beleidsnotitie overneemt.

De heer Munnikma zegt dat voor de zomer de stand van zaken voor Studio 13 duidelijk wordt en dat het financiële overzicht er dan zal zijn. Voor Theater te Water is dat te laat, want die organisatie heeft nu al voor 2009 plannen ingediend, waarvan de uitvoering meer gaat kosten. Als die organisatie pas in het voorjaar of de zomer hoort of zij het geld krijgt, is dat te laat en kan zij de voorgenomen plannen niet uitvoeren.

Ik hoor ook nog graag iets over het Hunebedcentrum.

GroenLinks heeft voorgesteld mee te doen met de week van de amateurkunsten en het Kunst en Cultuurgala. Wij krijgen ook nog graag een reactie op die suggestie.

De heer VESTER: Mijnheer de voorzitter. Ik wil beginnen met een reactie op het betoog van de heer Beerda.

Een goed verstaander heeft slechts een half oor nodig. De insprekers articuleerden duidelijk en ik heb ze goed kunnen horen. In de periode voor de commissievergaderingen hebben wij bovendien contact gehad met een aantal instellingen en zelf al alle informatie die wij wilden hebben, gevraagd en gekregen.

In reactie op de opmerking van mevrouw Klip wil ik het volgende zeggen.

De heer d'Ancona zei dat toehoorders maar drie dingen onthouden. Ik heb vijf redenen genoemd waarom wij tegen het statenstuk zijn. Ik kan daar nog een zesde aan toevoegen: wij hebben het verslag van de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Welzijn nog steeds niet ontvangen. Was dit wel het geval geweest dan had ik nu wellicht wat gedetailleerder op bepaalde zaken kunnen ingaan.

Mevrouw STIJKEL: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben onze zorgen geuit en zijn blij dat de gedeputeerde die goed heeft aangehoord. Wij zijn blij dat zij onze mening deelt dat de organisaties hun werk goed moeten kunnen blijven doen.

Wij zijn blij met de toegezegde begeleiding en het eventueel inhuren van een extern bureau om er samen uit te komen.

De staten, in elk geval mijn fractie, zullen in 2009 de vinger aan de pols houden.

Gehoord de beantwoording door het college zullen wij de moties niet steunen.

Mevrouw HAARSMA: Mijnheer de voorzitter. Voor Scouting wordt op dit moment al 15% betaald uit de doeluitkering. Ik stel voor op dit onderwerp terug te komen bij de bespreking van het meerjarige beleidskader.

De heer MUNNIKSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik wil nog graag antwoord geven op drie vragen die door mevrouw Smith zijn gesteld.

Het college staat positief tegenover cultuurtoerisme en zal de komende tijd een vorm trachten te vinden om op het snijvlak van economie en cultuur goede projecten weg te zetten. Die projecten zullen niet altijd gekoppeld zijn aan Studio 13. Er kunnen misschien ook wel tenders uitgeschreven worden om innovatieve ontwikkelingen boven water te halen.

GroenLinks vindt het te laat wanneer Theater te Water voor de zomer uitsluitel krijgt. Ik wijs erop dat wij de afgelopen tijd al de nodige voorbereidingen hebben getroffen om een adviescommissie samen te stellen die straks alle aanvragen gaat bekijken. Die adviescommissie wordt pas formeel op het moment dat de Cultuurnota is vastgesteld. Het is wel onze bedoeling die commissie al op 9 januari 2009 van start te laten gaan. Die commissie zal in eerste instantie een heel aantal onderwerpen op moeten pakken, waartoe ook de aanvragen behoren waarover al snel een uitspraak gedaan moet worden. Het kan zelfs zo zijn dat niet alle aanvragen voor 2009 door de adviescommissie beoordeeld kunnen worden voordat daarover dan een politiek besluit genomen moet worden, maar ik wil op dit punt niet gegijzeld worden.

Het college is van mening op enige afstand van de initiatieven te moeten blijven. Vandaar ook dat het college van mening is dat de gemeenten die heel veel van de amateurkunst weten een aantal dingen kunnen doen. Over andere zaken brengt de adviescommissie rapport uit voordat GS daarover een besluit nemen. Dat geldt ook voor initiatieven die ik privé en waarschijnlijk ook wel als gedeputeerde heel erg leuk vind, zoals het gala met alle toeters en bellen die daaraan aangehaakt kunnen worden.

Mevrouw KLIP: Mijnheer de voorzitter. Ik heb weliswaar maar een opmerking, maar vanaf mijn plaats kan ik mevrouw Smith niet aankijken en dat vind ik niet zo beleefd.

Mevrouw Smith vraagt of het college de aanvraag van het Hunebedcentrum nog eens wil bekijken. Natuurlijk willen wij dat, want de definitieve subsidieverlening vindt pas uiterlijk 1 maart 2009 plaats. Ik wil wel een kanttekening plaatsen bij de brief van het Hunebedcentrum, want wij zijn al een jaar bezig met de Museumnota. Ik heb het afgelopen jaar een aantal keren met het Hunebedcentrum gesproken, er zijn diverse mogelijkheden geweest om in te spreken en om op de plannen te reageren, en natuurlijk weten ook wij dat als er meer geld is, meer kan worden gedaan, maar wij kennen het Hunebedcentrum als een organisatie die uitermate geschikt is om ook elders geldstromen binnen te halen. Ik zeg hiermee niets over de kwaliteit van het Hunebedmuseum, want het is een van de vijf musea die wij boven het museale maaiveld uittillen.

De cijfers die in het brief van het Hunebedcentrum worden genoemd, kloppen niet, maar dat heeft mevrouw Smith ongetwijfeld zelf al geconstateerd.

De beraadslaging wordt gesloten.

Vervolgens besluiten de staten met handopsteken overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van GroenLinks en de SP tegen aanvaarding van het statenstuk hebben gestemd, doch de overige fracties daarvóór.

In stemming komt motie M1.

Motie M1 wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van de SP, GroenLinks en het CDA voor aanvaarding van de motie hebben gestemd, doch de overige fracties daartegen.

In stemming komt motie M2.

Motie M2 wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van de SP, GroenLinks en het CDA voor aanvaarding van de motie hebben gestemd, doch de overige fracties daartegen.

In stemming komt motie M3.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fracties van de SP, GroenLinks en het CDA voor aanvaarding van de motie hebben gestemd, doch de overige fracties daartegen.

2. Het voorstel van gedeputeerde staten van 5 november 2008, kenmerk 45/5.3/2008012777, Ontwerpbesluit vaststelling doelen en maatregelen oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen in Drenthe op grond van de Europese Kaderrichtlijn Water

(Statenstuk 2008-358)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Omgevingsbeleid van 26 november 2008.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten overeenkomstig het voorstel van het college.

3. Het voorstel van gedeputeerde staten van 5 november 2008, kenmerk 45/5.6/2008012785, Wijziging Verordening rechtspositie gedeputeerden, staten- en commissieleden

(Statenstuk 2008-357)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 10 december 2008.

De VOORZITTER: Op de sprekerslijst heeft alleen de heer Oosterlaak zijn naam ingevuld. Ik wil hem vragen of hij alleen een stemverklaring wil afleggen of echt het woord wil voeren.

De heer OOSTERLAAK: Ik zal mij beperken tot een korte stemverklaring.

De VOORZITTER: Dan open ik nu de beraadslaging en sluit ik haar meteen. Ik geef het woord aan de heer Oosterlaak voor het afleggen van een stemverklaring.

De heer OOSTERLAAK: Mijnheer de voorzitter. De fractie van de SP stemt niet met dit voorstel in. De SP wenst vast te houden aan de tekst in de huidige verordening, die conform de IPO-modelverordening is. Dit betekent dat in die verordening de commissie Wet inrichting landelijk gebied (WILG) moet worden opgenomen met een door PS vast te stellen percentage bovenop de standaardvergoeding. Die standaardvergoeding wordt jaarlijks automatisch aangepast. Wij willen van de gedeputeerde weten welk percentage GS bovenop de standaardvergoeding gaat voorstellen.

De VOORZITTER: U stelt nu een vraag aan de gedeputeerde, maar ik heb de beraadslaging al gesloten. U kunt nu alleen een stemverklaring afleggen.

De heer OOSTERLAAK: Ik neem dan aan dat de gedeputeerde mijn vraag niet gaat beantwoorden. Het argument dat GS aanvoert om conform de andere provincies te werken, lijkt ons een prima reden om juist aan de modelverordening van het IPO vast te houden.

Wij willen daarom dat het college met een voorstel komt waarin een bepaald percentage staat en dat geen overdracht plaatsvindt van bevoegdheden aan GS. Dat lijkt ons de juiste weg, die bovendien in overeenstemming is met de rest van de opbouw van de verordening.

Vervolgens besluiten de staten met handopsteken overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de fractie van de SP tegen het statenstuk heeft gestemd, doch dat de overige fracties daarvoor waren.

4. Het voorstel van het Presidium van provinciale staten van 1 november 2008, kenmerk 2008012936, Ontwerp-onderzoekslijnen 2009-2012 en onderzoeksprogramma 2009 c.a. Bestuurscommissie OCWZ

(Statenstuk 2008-355)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Cultuur en Welzijn van 3 december 2008.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten overeenkomstig het voorstel van het Presidium.

5. Het voorstel van het Presidium van provinciale staten van 11 november 2008, kenmerk 46/SG/2008013326, Wijziging Reglementen van orde als gevolg van videonotulering

(Statenstuk 2008-356)

met het op dit punt betrekking hebbende verslag van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 10 december 2008.

De VOORZITTER: Ik heb de vergadering al eerder gemeld dat de heer Westerhof heeft verzocht hierover het woord te mogen voeren.

De heer WESTERHOF: Mijnheer de voorzitter. Het voorliggende statenstuk is alleen in de Statencommissie BFE behandeld, maar is eveneens van groot belang voor de Statencommissies Cultuur en Welzijn en Omgevingsbeleid. Dit voorstel raakt immers de werkwijze van de commissies en derhalve kan gesteld worden dat dit voorstel ook eerst in deze commissies had moeten worden besproken voor het op de agenda van de statenvergadering werd geplaatst.

Is een juridisch onderzoek gedaan naar de rechtmatigheid van videonotulering? Van de griffie heb ik begrepen dat de Archiefwet van toepassing is, maar dat zegt nog niets over de werkbaarheid.

Welk duurzaamheid ligt aan dit voorstel ten grondslag? De afgelopen twee decennia zijn er minstens drie softwarepakketten geweest voor tekstverwerking en dan noem ik nog niet eens de talrijke versies daarvan. Het nu gekozen systeem zal daarom naar verwachting een levenscyclus hebben van maximaal vijf jaar en dan is er weer een ander systeem. Welke duurzaamheidswaarborg is er en welke compatibility garanties zijn nu al ingebouwd? Of is dit een voorstel van: na ons de zondvloed?

In de softwarewereld is het gebruikelijk schaduwtesten uit te voeren, wat betekent dat gedurende enige tijd, in overeenstemming met het belang van het thema, systemen parallel aan elkaar worden gebruikt. Na een jaar kunnen dan beide systemen, dus het oude en het nieuwe, geëvalueerd worden, kunnen de conclusies overwogen worden en kunnen de eerder opgestelde criteria heroverwogen worden. Voldoet het nieuwe systeem dan kan daarop worden overgeschakeld.

Het probleem is dat wij als statenleden nog geen ervaring hebben met het nieuwe systeem van videonotulering. De griffie heeft dat wel, heb ik begrepen, maar wij hebben dat nog niet. Ik ben benieuwd hoe het werken met de nieuwe notulen uitpakt.

Ik wil daarom graag met de oude notulen én met de videonotulering doorgaan.

De heer ZIENGs: Ik vraag mij af of de heer Westerhof of een van zijn fractiegenoten deze vraag ook in de Statencommissie BFE heeft gesteld.

De heer WESTERHOF: De Statencommissie OGB was niet uitgenodigd bij de bespreking van dit punt in BFE aanwezig te zijn.

De heer ZIENGs: Maar zulke zaken worden toch wel in de fractie besproken?

De heer WESTERHOF: Ja, maar ik heb begrepen dat het tijdstip waarop dit punt in BFE aan de orde kwam, zodanig laat was dat de vermoeidheid al had toegeslagen. Daardoor is het wellicht aan de aandacht van de commissieleden ontsnapt.

De heer ZIENGs: Bij mij slaat de vermoeidheid nu ook een beetje toe.

De heer BERENDs: Heeft de fractie van de SP dit punt ook in het Presidium aan de orde gesteld? Daar vindt de onderlinge afstemming plaats en nu wentelt de heer Westerhof de bespreking af op deze vergadering. Dat is geheel onterecht.

De heer WESTERHOF: Wij hebben geen zitting in het Presidium.

De heer OOSTERLAAK: Ik heb wel zitting in de Statencommissie BFE, maar ik ging er op dat moment vanuit dat de vragen van de heer Westerhof al in het Presidium aan de orde waren geweest en dat daarop al een antwoord was gekomen. Daarom leek het mij niet van al te groot belang die vragen nogmaals te stellen.

Wij hebben de vragen aan de griffie voorgelegd, maar wij bleven vragen houden.

De heer Westerhof stelt daarom deze vragen namens de hele fractie.

De heer WESTERHOF: Mijnheer de voorzitter. Ik heb op dit punt een motie opgesteld, die ik nu zal indienen.

Motie M4

Provinciale staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 17 december 2008.

Kennis genomen hebbende van Statenstuk 2008-356.

Constaterende dat voorgesteld wordt voortaan de verslaggeving van de vergadering door middel van videoregistratie en een besluitenlijst vast te leggen.

Van mening zijnde dat:

- *De verslaglegging grondig en juridisch goed onderbouwd dient te zijn.*
- *Voor Statenleden en burgers die verslaggeving goed bereikbaar dient te zijn en daarom geen beperkingen mag inhouden.*

Verzoeken het college:

- *Juridisch onderzoek in te stellen naar de relevantie en rechtmatigheid van het voorgestelde systeem van videonotulering.*
- *Daarbij rekening te houden met de duurzaamheid van de beschikbare informatie en de compatibility van het systeem op volgende generaties van systemen.*

- *Naast het nieuwe systeem de oude bekende notulering te handhaven voor de periode van minimaal 1 jaar als schaduw systeem.*
- *Na dat jaar de videonotulering te evalueren in Provinciale Staten alvorens de oude notulering te stoppen.*

De VOORZITTER: Deze motie kan bij de beraadslaging worden betrokken.

Het gaat om een voorstel van het Presidium aan de staten en daarom zal ik als vicevoorzitter van uw staten het woord voeren.

Het moet mij wel even van het hart dat deze reactie van de SP wel erg laat komt. Er is een kans geweest om dit voorstel in BFE te bespreken en punten, al dan niet terecht ingebracht, hadden in die commissie heel goed bekeken kunnen worden en wellicht ook bij andere fracties tot vragen kunnen leiden.

Omdat deze opmerkingen zo laat komen en ik er ook niet op voorbereid was, wordt het voor mij wel lastig om te reageren. Ik heb vernomen dat de heer Westerhof ook pas deze middag zijn vragen aan de griffie heeft voorgelegd en er was dus eigenlijk helemaal geen tijd voor het voorbereiden van een reactie.

Desalniettemin wil ik de kennis die ik nog heb kunnen vergaren, graag met de staten delen.

Er is vanuit dit huis voortdurend contact met de rijksarchiefinspecteurs. Elders in den lande wordt al volop met het nieuwe systeem gewerkt en er is geen enkel signaal dat dit niet in de haak zou zijn.

De begrippen "juridisch onderbouwd" en "werkbaar" moeten volgens mij ook niet gekoppeld worden.

Met andere woorden: het criterium is niet of de staten het systeem al dan niet prettig vinden, het criterium is of het volgens de wet mag. Er is geen enkel signaal dat het niet zou mogen, sterker nog, andere provincies en ook gemeenten, waaronder ook grote, zijn ons op dit traject voorgegaan.

Dat is één argument en volgens de heer d'Ancona heb ik het recht er nog twee aan toe te voegen.

Het is volgens mij nu niet meer het moment om in te gaan op de uitvoerige vragen van de heer Westerhof over het softwarepakket. Hij heeft wel groot gelijk met zijn opmerking dat in zijn algemeenheid moet worden gelet op de compatibiliteit van systemen en op de afschrijvingstermijnen. Maar met het op dit moment stellen van deze specialistische vragen in een volle statenzaal, voel ik mij even overvraagd. Deze vragen hadden nu niet meer aan de orde moeten komen.

Ik kan wel zeggen dat ik erop vertrouw dat gedurende het half jaar dat dit proces al loopt, deze vragen zijn gesteld en dat de antwoorden zijn meegenomen in het afwegingsproces. Ik ga ervan uit dat men akkoord is gegaan met de antwoorden.

Heeft de heer Westerhof na deze reactie nog behoefte aan een tweede termijn?

De heer WESTERHOF: Het staat het Presidium natuurlijk vrij om het stuk terug te nemen.

De VOORZITTER: De heer Westerhof zal hebben begrepen dat wij dat niet van plan zijn.

De heer WESTERHOF: Ik ben in ieder geval blij met de notulering van de behandeling van dit stuk, want nu is een en andere geregistreerd voor het geval er volgend jaar toch fouten optreden. Een gewaarschuwd mens telt immers voor twee.

De VOORZITTER: Als de heer Westerhof zo betrokken is bij ons welbevinden, moet hij in het vervolg zijn waarschuwing ver van tevoren en niet pas op het laatste moment laten horen. Op dit moment kan ik geen andere afslag meer nemen.

De heer WESTERHOF: Het stuk had toch in alle drie statencommissie geagendeerd kunnen worden, omdat het de werkwijze van al die commissies aangaat?

De VOORZITTER: De heer Westerhof had dat verzoek zelf in kunnen dienen en dan had daar in de andere commissies over gestemd kunnen worden. Maar ik denk dat het een goede gewoonte in dit huis is om de beslissing over te laten aan de commissies waarin een onderwerp thuishoort. Het staat de SP

vrij om een inbreng te leveren en het stond de heer Westerhof zelfs vrij om bij de behandeling aanwezig te zijn en zijn fractiegenoten vragen in te fluisteren.
Het is in het geval van dit statenstuk evident dat het in BFE moest worden behandeld.

De beraadslaging wordt gesloten.

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. Wij beschikken nog niet over de motie.

De VOORZITTER: Dan moet ik de vergadering even schorsen.

Mevrouw PANNEKOEK: U kunt de behandeling van dit statenstuk ook even schorsen en met de rest van de agenda verder gaan.

De VOORZITTER: Ik vind dat een goed voorstel.

Ik schors de verdere behandeling van statenstuk 2008-356.

6. Het voorstel van gedeputeerde staten van 20 november 2008, kenmerk 47/6.4/2008013507, Wijziging Subsidieregeling Noordelijke Innovatie OndersteuningsFaciliteit (NIOF 2008)

(Statenstuk 2008-359)

7. Het voorstel van gedeputeerde staten van 20 november 2008, kenmerk 47/6.3/2008013506, Omnibus-Decentraal regelingen Noord-Nederland (SNN) en Drenthe

(Statenstuk 2008-360, inclusief gewijzigde pagina)

en het op dit punt betrekking hebbende extract uit de besluitenlijst uit de vergadering van het AB SNN van 4 november 2008.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten de staten telkens overeenkomstig het voorstel van het college.

8. Het voorstel van gedeputeerde staten van 26 november 2008, kenmerk 48/6.2/2008013907, Subsidieregeling Human Resource Management plus 2009

(Statenstuk 2008-362)

De heer WESTERHOF: Mijnheer de voorzitter. Het eerste indruk die dit statenstuk wekt, is er een van sympathie. Wie echter het antwoord op de vragen van de fractie van het CDA uit Fryslân nader analyseert en wie enigszins iets afweet van personeelswerk (dat is HRM gewoon) trekt al snel een rare conclusie.

Wat opvalt is de koude beantwoording door het SNN van de zeer relevante vragen van het CDA. Zo stelt het CDA Fryslân de mens centraal en de regeling als middel. Zo noemt het CDA overtuigen, uitdagen en het opsporen van verborgen talent bij werknemers, terwijl het SNN in zijn beantwoording telkens wijst op de systemen en geen enkele aandacht heeft voor de beoogde doelen. Op cruciale punten wordt doorverwezen naar andere regelingen, terwijl nu juist een integrale aanpak gewenst is. Ik bedoel: het antwoord gaat niet over de inhoud.

Wat ons betreft wordt dit statenstuk naar de prullenbak verwezen. Het benadert niet eens de gestelde problematiek van het personeelswerk en de noodzaak voor bedrijven om daar goed mee om te gaan. Gemeenschapsgeld is niet bedoeld voor de verwerking van systemen, maar voor de stimulering van het behalen van doelen op menselijke maat, waardoor de economische ontwikkeling niet belemmerd wordt, maar kansen krijgt op versterking. Dat is namelijk de enig juiste volgorde.

Ik noem een toepasselijk voorbeeld. Eind jaren tachtig, begin jaren negentig werd bedrijfscultuur als een belangrijke ondernemersbedreiging en/of ondernemerskans gezien. De Zweedse wetenschapper Schein en onze Nederlandse doctors Mastenbroek en Loise hebben baanbrekend onderzoek gedaan naar de culturele waarden en normen binnen een bedrijf en de effecten daarvan op het ingezette beleid van de onderneming. In deze tijd van vele overnames is die wetenschap van het grootste belang. Maar nu hoor je niemand hier meer over, omdat werkgevers deze als een voor hen bedreigende wetenschap verworpen hebben. De schade die hierdoor ontstaat, loopt in de miljarden. Ik noem als voorbeeld de overname van ABNAMRO door Fortis en de inkapseling van Stork door hedge funds.

De heer DE JONG: Ik herhaal mijn oproep aan de fractie van de SP om zo spoedig mogelijk toe te treden tot het AB van het SNN, omdat dit punt in de vergadering van het AB aan de orde is geweest. In Fryslân in een extra bijeenkomst georganiseerd om hierover verder van gedachten te wisselen, welke bijeenkomst tot doel had in de statenvergaderingen tot een efficiënte afhandeling van het voorstel te komen.

Ik maak bezwaar tegen de werkwijze van de SP, die hier in mijn optiek ook niet hoort. Ik vind het allemaal niet netjes. Het is of meedoen in het AB SNN en daar meepraten of in deze statenvergadering hierover niet spreken. Wat de heer Westerhof nu doet, botst met de afspraken.

De heer WESTERHOF: Voorzitter. Ik wil de heer De Jong erop wijzen dat dit stuk wel op de agenda staat.

Ik stel voor dat bijvoorbeeld het VNO akkoord van 1983 dat ontstond op voorstel van de Nederlandse Vereniging van Personeelsmedewerkers eerst op de agenda komt van de werkgeversverenigingen. Vervolgens dienen de subsidiecriteria herbeoordeeld te worden aan de hand van bijvoorbeeld het VNO-akkoord.

Tot slot pleit ik voor een evaluatiepunt in de regeling, dat zich richt op het behalen van de doelen en niet op de rechtmatigheid van de subsidieverstrekking, want daarvoor is er altijd een accountantsrapport. Want nu voorligt, is geen kans, maar een scherm, waar politici zich achter kunnen verschuilen zonder verantwoording te hoeven afleggen over de inhoud. Daar lenen wij ons niet voor.

Met dit stuk worden werknemers met een lolly het bos in gestuurd.

De suggestie die met dit statenstuk wordt gewekt, is er een van met subsidie mogelijk maken van personeelsinstrumenten ten behoeve van het MKB. In werkelijkheid is het, mede gelet op de instelling van het SNN, meer het mogelijk maken van een gesubsidieerd kunstje. Dit doet ernstig afbreuk aan de functie van personeelswerk.

Ik wil het SNN en mijn collega statenleden dan ook van harte de volgende literatuur aanbevelen: Geert Hofstede met zijn boek "De andersdenkenden" en G.R.A. de Jong met zijn boek "Effectief personeelsmanagement en interventiestrategie".

De beraadslaging wordt gesloten.

Vervolgens besluiten de staten met handopsteken overeenkomstig het voorstel van het college.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fractie van de SP tegen aanvaarding van dit statenstuk heeft gestemd, doch dat de overige fractie daarvóór waren.

Aan de orde is de voortzetting van de behandeling van statenstuk 2008-356.

Aan de orde is de stemming over het statenstuk.

Het statenstuk wordt met handopsteken aangenomen.

De VOORZITTER: Ik stel vast dat de fractie van de SP tegen aanvaarding van het statenstuk heeft gestemd.

In stemming komt motie M4.

Motie M4 wordt met handopsteken verworpen.

De VOORZITTER: Ik constateer dat de fractie van de SP voor aanvaarding van de motie heeft gestemd, doch dat de overige fractie daartegen waren.

H. Rapport Deloitte inzake onderzoek naar Stichting EuroChamp Foundation

De VOORZITTER: De staten hebben van het college een brief gekregen waarin wordt voorgesteld de ongekuiste versie van het rapport ter vertrouwelijke inzage te leggen voor alle statenleden. Het college geeft in die brief ook een argumentatie waarom geheimhouding vereist is.

Conform artikel 25 van de Provinciewet dienen PS in hun vergadering deze opgelegde geheimhouding nog wel te bekrachtigen. Die geheimhouding betekent dat de staten niet in het openbaar kunnen citeren uit de ongekuiste versie van het rapport en dus vooral geen namen mogen noemen die in dat rapport staan vermeld.

Ik leg de staten, alvorens wordt overgegaan tot behandeling van het rapport, de vraag voor of zij de door het college opgelegde geheimhouding wensen te bekrachtigen.

De heer WESTERHOF: Betekent dit dat de namen die in de gekuiste versie van het rapport staan wel genoemd mogen worden?

De VOORZITTER: Alles wat in het rapport is zwart gemaakt, maar waarvan wel via de ongekuiste versie kennis kon worden genomen, mag niet gebruikt worden als de geheimhouding wordt aanvaard.

De heer WESTERHOF: Men is kennelijk niet zo zorgvuldig geweest bij het wegstrepen van namen, want in het door ons ontvangen rapport zijn nog wel enkele namen te lezen.

De heer KLAVER: Het gaat dus alleen om geheimhouding van die 91 pagina's?

De VOORZITTER: Dat is een terechte vraag. Het gaat alleen de geheimhouding van hét rapport.

Ik zie dat het college met dit antwoord instemt.

Als de heer Westerhof in zijn gekuiste versie namen aantreft, staat het hem vrij die te noemen.

Als de staten akkoord gaan met de geheimhouding, kan alleen nog gesproken worden over de gekuiste versie en staat het de staten vrij daaruit te citeren wat zij willen. Het staat ze niet vrij te citeren uit de ongekuiste versie.

Ik herhaal de vraag of de staten de door het college gevraagde geheimhouding willen bekrachtigen.

Ik constateer dat de fractie van de SP tegen geheimhouding is.

Ik constateer verder dat mevrouw Pannekoek op dit moment niet in de vergadering aanwezig is, maar dat desondanks de geheimhouding is bevestigd.

Ik constateer voor alle zekerheid nog even dat het debat zal gaan over de gekuiste versie van het rapport en dat het de staten niet vrij staat namen en rugnummers te noemen. Doen zij dat wel dan grijp ik in.

De beraadslaging wordt geopend.

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. De fractie van het CDA heeft zich de afgelopen maanden meerdere keren beziggehouden met wat nu is gaan heten het EuroChamp-dossier. Het begon voor ons zo'n beetje voor het zomerreces.

Eind juni, tijdens de algemene beschouwingen, informeerde gedeputeerde Haarsma ons als provinciale staten, zowel mondeling als schriftelijk, over mogelijke financiële onrechtmatigheden bij de Stichting EuroChamp. Zij deed dit op basis van eigen onderzoek door de provincie van de boeken.

De stichting moet dan in opdracht van GS een nader onderzoek laten uitvoeren. De uitkomsten van dit onderzoek waren voor GS voldoende reden om een accountant de opdracht te geven de bedrijfsvoering van de stichting uitgebreid en diepgaand te onderzoeken en te controleren.

Wij lezen overigens in het gekuiste eindrapport van Deloitte op pagina 17 dat op verzoek van GS slechts een beperkt onderzoek is uitgevoerd.

Wat heeft GS met die opmerking gedaan? Deloitte schrijft namelijk dat met aanvullende werkzaamheden wellicht nog andere onderwerpen aan het licht zouden zijn gebracht die mogelijk van belang hadden kunnen zijn geweest.

Het college van GS besloot dus in juli tot een verdiepingsslag door een externe accountant. Niet zomaar een onderzoek, neen, een forensisch bureau werd ingeschakeld, want het zat goed fout met de Stichting EuroChamp, zo was de motivering voor dit besluit.

Wat heeft het onderzoek eigenlijk gekost? Hoe en waar is de dekking gevonden voor deze kosten?

Begin augustus heeft mijn fractie schriftelijke vragen gesteld omdat de berichtgeving over financiële onregelmatigheden en het stopzetten van de betaling van subsidievoorschotten aan EuroChamp tot ernstige zorgen leidden. Deze zorgen betroffen met name het veiligstellen van topsportevenementen en –activiteiten voor mensen met een beperking.

Begin september kwamen de antwoorden, waarin het college van GS ons meldde dat zijn inzet erop gericht was het eerder genoemde onderzoek zo snel mogelijk op te leveren. Het onderzoek stond los van de realisatie van de ambities en ontwikkelingen van het topsportbeleid. Wij zouden blijvend worden geïnformeerd.

In de maanden na het reces heeft de fractie van het CDA in de Statencommissie Cultuur en Welzijn meermalen aan gedeputeerde Haarsma gevraagd hoe het nu verder moest met de sport voor mensen met beperkingen. Haar antwoord was er eentje in de categorie "Het komt allemaal goed, wacht maar rustig af".

In onze vergadering van woensdag 12 november jl. deelde gedeputeerde Haarsma mee dat het rapport over EuroChamp was ontvangen en dat de inhoud door het college met stoom en kokend water was gelezen en geanalyseerd. Het college had besloten aangifte te doen bij het Openbaar Ministerie omdat er redelijke vermoedens van strafbare feiten waren. Verder werd meegedeeld dat de uitkomsten van het rapport zeer privacygevoelig zijn en dat het college van GS daarom het rapport niet openbaar mag maken. Het is strikt vertrouwelijk, neen, het is geheim.

Maar na politiek aandringen staat gedeputeerde Haarsma toe dat in ieder geval de fractievoorzitters het rapport mogen inzien, opdat zij zelf een oordeel kunnen vellen over de inhoud daarvan.

GS leggen ons als PS bij monde van gedeputeerde Haarsma geheimhouding op. Wij hebben dat als PS toen stilzwijgend geaccepteerd, maar we hadden dat op grond van de Provinciewet met een besluit moeten bekrachtigen, iets wat wij zojuist hebben gedaan.

Dit was een goed leermoment voor een volgend rapport dat het daglicht niet mag zien.

Maar toch komt bij ons de vraag op of GS de staten niet bij de hand hadden moeten nemen voor een bestuurlijk correcte procedurele aanpak.

Maar intussen gaat het allemaal goed komen, immers, er is zeer recent een platform voor gehandicaptensport opgericht, er is inmiddels aangifte gedaan bij het Openbaar Ministerie tegen het bestuur van EuroChamp en de reeds verstrekte subsidie van € 250.000,- wordt via de curator van het inmiddels failliet gegane EuroChamp teruggevorderd.

Het terug te vorderen bedrag was volgens ons mogelijk lager geweest als GS eerder met de bevoorschotting waren gestopt. Signalen van de externe SNN accountant met betrekking tot de niet correcte aanbestedingen waren er al, zo blijkt uit het rapport.

Pas wanneer het Openbaar Ministerie zijn onderzoek heeft afgerond en daarover heeft gerapporteerd, zal het college van GS bekijken hoe het met die uitkomsten vanuit strafrechtelijk oogpunt verder zal handelen. En dus gaan we over tot de orde van de dag.

Nou, wat het CDA betreft, nog even niet. Wij willen eerst over twee zaken opheldering krijgen.

De eerste is het naar buiten gaan van vertrouwelijke informatie uit het eindrapport van Deloitte en de tweede is de bestuurlijke handelingen van gedeputeerde Weggemans met in zijn kielzog gedeputeerde Haarsma en dan gaat het om de inhoud van het overleg met bestuur en management van de Stichting EuroChamp over de subsidieverlening en de daarbij afgesproken spelregels over de wijze van aanbesteding.

Wat het eerste punt betreft is mijn fractie blij met het besluit van GS om alsnog een nader onderzoek te laten uitvoeren naar de manier waarop het rapport van Deloitte inzake EuroChamp is verspreid. Dit onderzoek zal worden opgedragen aan een extern bureau en, naar wij mogen aannemen, is dit een gerenommeerd bureau. Dat onderzoek moet antwoord geven op de brandende vraag hoe het kon gebeuren dat vanuit dit huis kort na oplevering het als geheim bestempelde rapport in het bezit van het Dagblad van het Noorden is gekomen. Dit onderzoek zal ons inziens als centraal thema moeten hebben de integriteit van het provinciaal bestuur. Want het gaat om de vraag hoe integer de ambtelijke organisatie en haar bestuurlijk verantwoordelijke gedeputeerden zijn. Niemand in deze provincie, niemand van onze 488.000 inwoners moet zich ook maar een seconde zorgen hoeven maken over de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van de mensen hier aan de Westerbrink. Is dat wel het geval, dan is er echt wat mis. Mijn fractie werkt graag mee aan dat onderzoek en wij gaan er daarbij wel vanuit dat ook andere externen, ambtelijke medewerkers en gedeputeerden gaan meewerken aan het onderzoek naar een mogelijk oneigenlijk gebruik van overheidsinformatie.

De uitkomsten kunnen wat ons betreft politiek en in het openbaar worden besproken en dan maken wij hier met elkaar de balans van integriteit op.

De heer VEENSTRA: De heer Klaver bouwt zijn verhaal mooi op door met name de gebeurtenissen van de laatste maanden terug te halen. Hij zegt dat er een lek is geweest, dat het om integriteit gaat en dat er nu een onderzoek komt waaraan hij graag meewerkt, maar laat hij het hierbij? De heer Klaver heeft vandaag namelijk nogal iets beloofd.

De heer KLAVER: De heer Veenstra kijkt door zijn eigen bril naar het dossier en dat zou ik ook doen als is hem was.

Ik wijs erop dat wij vanaf het begin onze vermoedens en aanwijzingen over het naar buiten komen vanuit dit huis van vertrouwelijke informatie hebben uitgesproken. Wij hebben in eerste instantie gezegd van mening te zijn dat een strafrechtelijk onderzoek moet plaatsvinden en dat er pas daarna een politiek oordeel moet komen.

De heer VEENSTRA: De heer Klaver gaat nu van mijn vraag af. Hij heeft de afgelopen week in de publiciteit meermalen aangegeven dat hij vandaag met bewijzen zou komen, dat hij vandaag in het openbaar zou aangeven hoe het met die integriteit zit, dat hij bewijzen zou laten zien. Nu krijg ik een vaag antwoord. De heer Klaver verwijst naar een onderzoek enzovoort, enzovoort.

De heer KLAVER: Dan is de heer Veenstra toch niet helemaal bij de les geweest en dat is voor hem dan heel jammer.

Ik heb nadrukkelijk in de media, in de krant en via Radio Drenthe, aangegeven het, nu er een onderzoek komt, kies te vinden eerst dat onderzoek af te wachten.

De heer VEENSTRA: De heer Klaver heeft conclusies getrokken, hij heeft in het openbaar gezegd de rijksrecherche te zullen inschakelen, omdat het gaat om integriteit en er vanuit het provinciehuis gelect is. Met die opmerkingen heeft de heer Klaver mensen in dit huis beschadigd. De heer Klaver heeft verder gezegd op 17 december dit allemaal te laten zien. Maar nu zegt hij mee te willen werken aan een onderzoek. Dat betekent dat de heer Klaver voorbarige conclusies heeft getrokken.

De heer KLAVER: Nee, want meewerken aan een onderzoek wil niet zeggen dat je denkt dat je fout zit. Als je meewerkt aan een onderzoek – wij zijn heel blij met een onderzoek – dan betekent dat heel simpel dat wij de aanwijzingen en bewijzen die wij hebben aan het onderzoeksbureau zullen overleggen.

De heer VEENSTRA: Ik vind met alle respect dat de heer Klaver nu een slap verhaal heeft. Ik wil het best eens zo scherp zeggen, want de heer Klaver heeft de afgelopen maanden veel opgeroepen. Zo zou hij vandaag met feiten komen.

De heer KLAVER: Ik snap wel dat de heer Klaver nieuwsgierig is en de spanning bijna niet meer aan kan, maar hij zal toch moeten wachten tot het onderzoeksbureau, waarvoor ik naar ik verwacht wel een uitnodiging krijg, gaat onderzoeken hoe het zit en zal wikken en wegen. Daarna verschijnt er een rapport en in dat rapport kan de heer Veenstra precies lezen wat er aan de hand is.

De heer VEENSTRA: Dan past het de heer Klaver op dit moment misschien wel excuus te maken. Hij heeft richting het college en het ambtelijk apparaat veel opgeroepen met zijn woorden, namelijk dat hij met bewijzen zou komen en de recherche zou inschakelen, maar hij komt helemaal niet met bewijzen. Hij zegt alleen mee te willen werken aan een onderzoek; dat is dan toch slap? Kom dan met de feiten!

De heer KLAVER: De heer Veenstra mag het nog wel zes keer vragen. Wij hebben aanwijzingen en wij hebben een bewijsstuk.

De heer VEENSTRA: Kom daar dan mee! Wij zitten hier in het openbaar.

De heer KLAVER: Ik ga die nu niet geven. Ik werk volmondig en volwaardig mee aan het onderzoek en ik leg daarbij alles op tafel wat wij hebben en ik ga daar heel ver in, want ik ga ervan uit dat nog meer mensen worden gehoord en bevroegd. En wat mij betreft – maar het zal aan GS liggen – krijgt de heer Veenstra daarna het eerste exemplaar van het rapport.

De heer VEENSTRA: Dan heeft de heer Klaver tot nu toe alleen lucht verplaatst.

De heer KLAVER: Als ik de heer Veenstra was, zou ik met die uitspraak een beetje voorzichtig zijn, want dat zou wel eens niet zo kunnen zijn.

De heer VEENSTRA: Maar kom dan met bewijzen. Daar is deze openbare vergadering toch voor.

De heer KLAVER: Maar volgens de rechtsgang hoort het strafrechtelijke deel bij het OM thuis. Gelukkig stelt GS nu voor een onderzoek te laten doen. Wij willen daaraan volop meewerken en dan is het toch niet correct om, vooruitlopend op dat onderzoek, hier al de tas te openen?

De heer VEENSTRA: Als de heer Klaver in de pers en in de publiciteit niets had opgeroepen, zou dat terecht zijn geweest, maar hij heeft gezegd vandaag met feiten, met bewijzen te komen. Dat hij aan het onderzoek wil meewerken, staat dat niet in de weg. Hij kan nu toch die bewijzen laten zien en die vervolgens richting de onderzoekers leiden?

De heer KLAVER: Ik moet de heer Veenstra toch teleurstellen. Ik wacht tot ik opgeroepen word, want ik ga ervan uit dat ik een oproep krijg.

Wij hebben volstrekt helder gecommuniceerd, maar de heer Veenstra wil andere dingen zien en lezen en horen dan de werkelijke dingen. Dat mag ook; als ik de heer Veenstra was, zou ik dat ook doen. Wij hebben gezegd dat wij het op een keurige wijze en transparant gaan doen.

De heer VEENSTRA: Ik dacht de heer Klaver een flinke vent was en dat hij vandaag met feiten zou komen. Maar dat laat hij gewoon achterwege.

De heer KLAVER: Ik ben een flinke vent, maar ik ga nu niet mijn bewijsstukken op tafel leggen.

De heer VEENSTRA: Dat vind ik slap.

De heer KLAVER: De heer Veenstra mag dat slap vinden. Maar als het rapport hier op tafel ligt, spreken wij elkaar wel weer en dan zullen wij eens zien wie er slap is.

Laten we dan eens kijken wat de heer Veenstra de laatste veertien dagen gedaan heeft als het gaat om dit dossier. Waar was de heer Veenstra? Waarom heeft hij zelf links en rechts geen actie ondernomen? Waarom zit hij nou zo stil?

De heer VEENSTRA: Ik zit helemaal niet stil.

De heer KLAVER: Nou, de heer Veenstra zit heel stil.

De heer VEENSTRA: Ik kom straks met een bijdrage die er wat mij betreft mag zijn, maar ik heb in de publiciteit niet van die grote woorden gesproken. Ik heb niet elke dag geprobeerd mensen die hier werken te beschadigen. Dat heeft de heer Klaver gedaan! Maar vandaag zou de heer Klaver met feiten en bewijzen komen. Dat doet hij nu niet en dat vind ik slap.

De heer KLAVER: Goed, nou dat is een mooi woord voor de notulen "slap". Ik accepteer graag dat ik wat slap ben, maar misschien word ik in de loop van de dag nog wel wat steviger en misschien zie ik er bij de bespreking van het rapport nog weer heel anders uit.

De heer WESTERHOF: Voor de goede orde, ik ga ervan uit dat de heer Klaver de waarheid spreekt, net als ik ook doe.

De heer KLAVER: Ik ben een beetje slap, maar dat doe ik wel.

De heer WESTERHOF: Ik ga er daarom vooralsnog vanuit dat het inderdaad waar is dat het ongescreende rapport bij het Dagblad van het Noorden ligt en dat nu onderzocht gaat worden hoe dit kan. Mag ik dan vaststellen dat vanaf het bekend worden van het onderzoek met terugwerkende kracht tot vandaag dat rapport openbaar is?

De heer KLAVER: Ik werk niet bij de krant.

De heer WESTERHOF: Nee, maar als het ongescreende rapport nu bij de krant ligt, dan is het feitelijk al openbaar.

De heer KLAVER: Ja, als de krant het op internet wil zetten, mag het dat van mij doen. Ik ben daar niet verantwoordelijk voor. Ik denk dat de hoofdredactie van het Dagblad daar overigens anders over denkt, gelezen het commentaar van de hoofdredacteur over het beschermen van heilige bronnen. Maar ik adviseer de heer Westerhof de krant op te zoeken en te vragen of ze het willen publiceren, want daarvoor moet hij niet bij mij zijn.

De heer VAN DE BOER: Ik had mij ook voorbereid op wat de heer Klaver had aangekondigd vandaag te doen, namelijk het overleggen van overtuigende bewijzen van zijn stellingname. Ik snap dat op het moment dat de heer Klaver dit materiaal ter beschikking stelt, het zijn eigen weg gaat.

Ik was aanvankelijk bang dat het dossier EuroChamp een partijpolitiek etiket zou krijgen en vanuit die gedachte heeft de fractie van de VVD een week of drie geleden per e-mail voorgesteld de fractievoorzitters de vragen van hun fractie te laten bundelen om die vervolgens als gezamenlijke zes fracties richting het college af te vuren. Daarna zouden de staten de antwoorden afwachten.

Kan de heer Klaver, nu hij vandaag niet met bewijzen komt, aangeven waarom hij niet met dit voorstel heeft ingestemd? Had hij dit wel gedaan dan zou nu waarschijnlijk tempo gemaakt kunnen worden.

De heer KLAVER: Ik heb op een aantal momenten met de fractie overlegd en ik kan mij herinneren dat ons gevraagd werd bepaalde stukken bij GS neer te leggen, waarna GS wel zou bepalen of het een onderzoek zou instellen.

De heer Van de Boer snapt natuurlijk wel dat ik hier namens mijn fractie niet een slap verhaal sta te houden, omdat wij wel degelijk weten waarover het gaat.

Het tweede argument is dat wij op dat moment niet de behoefte hadden in fractievoorzitters verband vragen te stellen. Het is heel simpel.

De heer VAN DE BOER: Dat is mij nu duidelijk. Maar als de heer Klaver ook spreekt over imagoschadiging en nu blij is dat er weer een platform is opgericht om de gehandicaptensport in Drenthe opnieuw van de grond te tillen – maar niet EuroChamp – dan had hij vanuit die gedachte toch kunnen meewerken om het onderwerp uit de partijpolitiek te halen en als gezamenlijke fracties vragen op het college af te vuren. De fractie had dan alsnog de mogelijkheid haar individuele afweging te maken naar aanleiding van het gezamenlijke antwoord op de verzamelde vragen.

De heer KLAVER: Achteraf gezien – terugkijkend is alles gemakkelijk – hadden die vragen toen misschien wel gesteld kunnen worden, maar op dat moment vonden wij dat niet verstandig en hebben wij niet positief op dat voorstel gereageerd. Wij zijn onze eigen gang blijven gaan. Als wij het nu zouden heroverwegen, was wellicht een andere keuze gemaakt.

De heer WENDT: De heer Klaver zegt nu dat het achteraf gezien misschien niet zo verstandig was om niet met dit voorstel in te stemmen, maar wat waren dan de motieven om dit niet te doen? Waren dat partijpolitieke motieven?

De heer KLAVER: Nee, wij hebben gewoon een afweging gemaakt en besloten er niet in mee te gaan. Ik weet op dit moment niet meer en detail de motieven.

Ik zeg heel eerlijk dat als wij nu die afweging zouden moeten maken en het zou gaan om de toekomst van de gehandicapten sport, wij daarin best mee zouden kunnen gaan. Dat heb ik zojuist ook al gezegd in antwoord op een vraag van de heer Van de Boer.

Maar het is nu eenmaal zo gegaan en dat zijn de feiten.

De VOORZITTER: Ik verzoek de heer Klaver zijn betoog voort te zetten.

De heer KLAVER: Voorzitter. Mijn fractie doet dus graag mee met het onderzoek en is bereid de uitkomsten daarvan hier in het openbaar te bespreken. Op dat moment maken wij de balans op van de integriteit.

Mijnheer de voorzitter. Ik kom bij mijn tweede punt: het bestuurlijk handelen van de gedeputeerden Weggemans en Haarsma. De strafrechtelijke aspecten vormen een apart hoofdstuk waar wij niet over gaan, dus daar zal ik mij ook niet over uitlaten.

Mijnheer de voorzitter. Je moet beslissingen beoordelen op het moment dat je ze neemt en niet achteraf. Achteraf is alles gemakkelijk en niet zo ingewikkeld.

Wie het rapport door zijn wimpers heen of tussen de zwarte strepen door leest, kan vaststellen dat de gedeputeerden Weggemans en Haarsma niet uit waren op zelfverrijking. Zij hebben niet willens en wetens het eigenbelang willen dienen. Ze waren met de beste bedoelingen bezig EuroChamp te redden voor de provincie Drenthe en daarmee de toekomst van de gehandicaptensport.

De fractie van het CDA is van mening dat er van kwade bedoelingen, van opzettelijke dwalingen of van verwijtbare gedragingen geen sprake is. Of de goede raadgevingen juweeltjes zijn van voorbeeldig openbaar bestuur kunnen we ons nog wel afvragen. Maar goed, alles wat niet vlekkeloos is, hoeft nog niet per definitie fout te zijn.

Ik geef nu ons politieke oordeel over de bestuurlijke aspecten en over het handelen van onze bestuurders voor zover wij dit uit het rapport over EuroChamp hebben kunnen halen. Voor ons is daarmee de inhoudelijke sportkous af. Of deze sportkous over enkele weken weer afzakt, zullen we dan wel zien.

Dan spreken we met elkaar over de integriteit, de betrouwbaarheid en de geloofwaardigheid van de provinciale overheid van Drenthe en dan zal blijken of het in Drenthe wel of niet donker wordt.

De heer VEENSTRA: Ik vind het erg raar dat de heer Klaver daar nu niet over spreekt. De heer Klaver heeft het weer over integriteit, hij roept dingen op en hij verplaatst net als de afgelopen maanden weer alleen maar lucht. Waarom zegt hij daar op dit moment niets van?

De heer KLAVER: Omdat ik door het college van GS ben uitgenodigd mee te werken aan een onderzoek. Als ik wordt gevraagd te komen dan ga ik daarheen. De heer Veenstra moet tijdens de kerstdagen en oud en nieuw maar even op zijn handen gaan zitten of gaan nagelbijten, want ik denk dat er eind januari een "spic en span"-rapport verschijnt, waar alles in staat.

De heer VEENSTRA: Ik moet constateren dat de heer Klaver gewoon niets heeft, want anders had hij dat vandaag wel naar voren gebracht.

De heer Klaver heeft de afgelopen weken steeds gezegd op 17 december zijn bevindingen naar voren te zullen brengen. Hij doet dat nu niet, dus ik constateer dat hij geen feiten heeft.

De heer KLAVER: Als de heer Veenstra straks in het rapport leest dat de fractievoorzitter van het CDA niets had in te brengen, niets had, niets wist en niets zei ... Denkt de heer Veenstra nu werkelijk dat ik hier zo maar iets sta te roepen. Is hij zo naïef?

De heer VEENSTRA: Zo langzamerhand geloof ik inderdaad dat er niets is. Want als de heer Klaver een flinke vent was, zou hij wat hij heeft nu naar voren hebben gebracht. Hij had dit vervolgens ook in het onderzoek kunnen inbrengen, maar dan zou hij de afgelopen weken niet van alles hebben opgeroepen.

De heer KLAVER: Ik heb de afgelopen weken helemaal niets opgeroepen. Ik heb aan het begin van mijn verhaal gezegd dat er een strafrechtelijk traject is en een inhoudelijk traject. Eind november bleek dat het Dagblad van het Noorden op de een of andere manier in een vroegtijdig stadium kennis had gekregen van de inhoud of van delen van de inhoud van het rapport van Deloitte. Toen is dat in de media een eigen leven gaan leiden en ik ben altijd consequent geweest in mijn uitspraak dat wij sterke vermoedens en aanwijzingen hebben. Omdat het gaat om de integriteit van het bestuur in Drenthe moet dat lek gewoon boven komen. Zo simpel is het. Ik ben daar heel eerlijk en open in en ik noem dat geen lage politiek, of oneerlijk en oneigenlijk, zoals de heer Veenstra doet. Ik werp dergelijke uitspraken verre van mij, maar die waren een keuze van de heer Veenstra. Ik werp ook de uitspraak van de ChristenUnie dat er in Nederland zoveel wordt gezegd verre van mij. Alsof het een gewoonte mag worden!

De heer VEENSTRA: De heer Klaver werpt nu van alles van zich en moet hij zelf weten, maar hij heeft de afgelopen week zelf gezegd dat er is gelekt en dat de integriteit in het geding is en dat hij op 17 december met feiten en bewijzen zou komen. Nou, wij zaten in spanning te wachten, maar ik constateer nu dat die feiten en bewijzen niet komen. De heer Klaver kan dan wel zeggen dat hij helemaal niets gedaan heeft, maar hij heeft wel lucht verplaatst. Hij werkt dan wel aan het onderzoek mee, maar ...

De heer KLAVER: Werkt de heer Veenstra ook aan het onderzoek mee?

De heer VEENSTRA: Als ik gevraagd word, werk ik aan ieder onderzoek mee. Maar ik roep niet in de pers dat ik allerlei feiten en bewijzen heb.

De heer KLAVER: Neen, de heer Veenstra zit heel stil en het klopt dat je, als je geschoren wordt, stil moet zitten.

De heer WENDT: Het lijkt mij trouwens beter om stil te zitten dan om voortdurend met verdachtmakingen te smijten. Heeft de heer Klaver ook een brief geschreven aan het OM met de mededeling dat de verdachtmakingen inzake het voortijdig lekken niet van hem komen?

De heer KLAVER: Nee.

De heer WENDT: Dus de heer Klaver stemt in met het persbericht dat het OM de verdachtmakingen over het voortijdig verspreiden van het definitieve rapport onvoldoende gefundeerd vindt?

De heer KLAVER: Dit moet de heer Wendt even toelichten, want ik begrijp niet waar hij heen wil. En als ik het dan begrijp, krijgt hij een antwoord.

De heer WENDT: Het OM spreekt over verdachtmakingen over het lekken.

De heer WENDT: Nu begrijp ik het.

Op een bepaald moment gaat dit college van GS naar het OM met de vraag of er sprake is van vervolgbaar strafbaar handelen. Ik ben niet bij die aangifte geweest, ik weet niet was GS meegenomen hebben toen ze naar het OM gingen. Want op basis van die feiten – was het een oude krant, of een stuk; het waren mijn stukken in ieder geval niet – moest een besluit worden genomen. Ik ben ook niet door het OM gebeld. Niemand heeft mij er iets over gevraagd. Als het OM mij gebeld had, zou ik met al mijn spullen naar Assen zijn afgereisd.

Ik snap niet, en ik weet ook niet, hoe het OM op basis van het verzoek van GS zijn afweging heeft gemaakt. Ik weet het dus niet.

De heer WENDT: Dat klopt en de afweging die de heer Klaver vandaag maakt, kunnen wij ook niet volgen. Er blijft opnieuw iets hangen.

De heer KLAVER: Nee, er blijft niets hangen.

De heer WENDT: Stel dat het college vorige week niet had besloten tot een onderzoek, wat zou de inbreng van de heer Klaver vandaag dan zijn geweest? Alleen het historisch overzicht!

De heer KLAVER: Nee, dat had ik hier mijn stukken op tafel gelegd en mijn analyse met de staten gedeeld.

De heer WENDT: En omdat er een onderzoek komt, houdt de heer Klaver die stukken nog maar even onder de tafel?

De heer KLAVER: Dat klopt, de heer Wendt heeft goed geluisterd.

(Mevrouw Stijkel verlaat de vergadering.)

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. De fractie van GroenLinks wil drie punten naar voren brengen en zij had dit al bedacht voor het mooie verhaal van de heer d'Ancona.

Die punten zijn: het lekken, het rapport van Deloitte en het debacle en wat daar wellicht politiek aan vooraf is gegaan.

Ik begin met het eerste punt: het lekken.

GS zijn nu zover dat er een onderzoek komt naar het EuroChamp lek. Dit gedoe is, zegt gedeputeerde Klip, zeer slecht voor het imago van de provincie. Dat klinkt in ieder geval veel beter dan: "Ach, er wordt al zoveel gelekt."

Voor de zomervakantie had ik met gedeputeerde Baas een discussie over het lekken, de gedeputeerde die volgens mij écht over het lekken gaat. Ik vroeg hem wat hij ging doen om te voorkomen dat er op-

nieuw gelect zou worden. Het antwoord van de heer Baas was dat lekken alleen met draconische maatregelen te voorkomen is, maar dat het college niets voor zulke maatregelen voelt.

De heer VEENSTRA: De heer Langenkamp begint zijn verhaal met de opmerking dat er vanuit het provinciehuis is gelect. Waarop baseert hij dat?

De heer LANGENKAMP: Dat heb ik niet gezegd. Ik heb dat ook niet kunnen vaststellen. Was het maar waar dan zou ik hier vandaag een heel verhaal daarover houden.

De VOORZITTER: Vroeger konden wij in zo'n situatie besluiten de band even terug te draaien, maar ik geloof niet dat wij op dit moment de herhaling scherp hebben.

De heer LANGENKAMP: Ik heb verwezen naar mijn discussie met de heer Baas over lekken. Ik heb niet kunnen bewijzen dat er gelect is; was het maar waar, dan had ik het toen gedaan.

De heer VEENSTRA: De heer Langenkamp is er dus niet van overtuigd dat er vanuit de provincie gelect is.

De heer LANGENKAMP: Nee. Want als ik daarvan wel overtuigd was, zou ik nu een bewijs in handen hebben. Dat heb ik helaas niet. Ik heb de woorden van mevrouw Klip geciteerd, dat wat is gebeurd slecht is voor het imago van de provincie en dat er daarom een onderzoek komt naar het lek. En daar ben ik blij mee. Het moet gewoon niet langer duren, want dat is hartstikke slecht.

De heer KLAVER: Is de heer Veenstra het met mij eens dat teksten van de Voorjaarsnota 2008 eerder bij de media waren dan bij ons? Deelt de heer Veenstra die mening?

De heer LANGENKAMP: Het lijkt mij stug dat de heer Veenstra daar "nee" op kan zeggen.

De heer KLAVER: Maar laat hem zelf even antwoorden, want hij is een flinke vent.

De heer VEENSTRA: Ik wil graag antwoorden.

De teksten die ik over de Voorjaarsnota 2008 in de krant heb gelezen of via de radio heb gehoord, waren voor mij niet nieuw; laat ik het zo zeggen.

De heer KLAVER: Oké, dat zou kunnen, als de heer Veenstra bij de gedeputeerden op schoot heeft gezeten, zou dat kunnen.

De VOORZITTER: Ik verzoek de staten niet al te persoonlijk te worden. Dat is vanmiddag nu al een paar keer gebeurd, maar ik ga vanaf nu wel ingrijpen. De staten zijn dat misschien niet van mij gewend, maar ik meen het serieus. Ik wil dat niet.

Ik verzoek de heer Langenkamp zijn betoog voort te zetten.

De heer LANGENKAMP: Ik heb dit voorbeeld uit het verleden niet voor niets aangehaald, want ik vind het jammer dat ik nu met mevrouw Klip, die waarschijnlijk als vervanger van de heer Baas zal optreden, moet discussiëren, terwijl ik nog steeds vind dat de heer Baas verantwoordelijk is voor de communicatie en dus ook voor de eventuele lekken in het provinciehuis. De heer Baas – ik heb het hem nadrukkelijk gevraagd – wilde geen externe deskundige laten onderzoeken hoe het lekken ooit te voorkomen zou zijn. Hij zei daar niet aan te beginnen en daarmee is hij er volgens mij verantwoordelijk voor dat er nu weer gelect is, want hij heeft niet ingegrepen.

Van het rapport van Deloitte heb ik alleen maar de versie met de vele zwarte strepen gelezen, dus volgens mij kan ik mij niet verspreken. Ik heb ook het idee dat het niet zozeer gaat om een zaak van de staten, maar dat het vooral een probleem is binnen de organisatie, dus tussen bestuur en directie.

In de paragraaf Slotopmerkingen op pagina 90 van het rapport staat dat het rapport is opgesteld voor GS en dat bij het opstellen ervan is uitgegaan van een geconstateerde ongewenste verwevenheid tussen EuroChamp en Creative Wave. Volgens mij betekent dit dat het om een beperkte opdracht ging en dat de rol van GS zelf niet expliciet is onderzocht.

Mijn eerste vraag is dan: waarom niet?

GS hebben opdracht gegeven tot dit nadere onderzoek, maar volgens mij was het eerste rapport van UNO ook al behoorlijk duidelijk. Waarom heeft het college het UNO rapport niet in handen gesteld van het OM? Het is mij niet goed duidelijk welk verschil die maanden onderzoek en het vele geld dat hiermee gemoeid was hebben opgeleverd. Bovendien bood die lange tijd ook de mogelijkheid om ergens een lek te laten ontstaan. Dus waarom heeft het college Deloitte de gang van zaken laten onderzoeken, nu in het uitgebrachte rapport niet meer staat dan in het rapport van UNO?

Voorzitter. Ik kom nu op een aantal zaken die wel degelijk met de politiek en dus met de rol van GS te maken hebben. Er is sprake van een "constructie" en "iets wat omzeild moest worden". Het gaat mij helemaal niet om de woorden, maar om de wijze waarom het zo is gedaan.

Ik citeer van pagina 39: "Op enig moment kwam vanuit de provincie het signaal dat het inhuren van voornoemde dienstverlening bij Creative Wave openbaar aanbesteed had moeten worden. Er was dus een behoorlijk probleem. Mijn voorstel aan het bestuur was om de kwestie te bespreken met SNN, omdat ik mogelijkheden zag om toch aan de regels te voldoen.... en Weggemans hadden een andere oplossing bedacht, namelijk dat ... en mijn in loondienst zouden treden van EuroChamp." Daardoor bleef de stichting onder de aanbestedingsdrempel.

Was deze constructie geoorloofd of niet, ik wil dat graag onderzocht hebben. GS zeiden toen en zeggen nu nog steeds zo'n constructie heel normaal te vinden en ik ben dan ook benieuwd te horen hoe vaak het zo gaat.

Ik wil verder wijzen op het volgende citaat van de persoon, wiens naam met zwart is doorgehaald: "Mijn indiensttreding bij de stichting was een gevolg van de constructie die de heer Weggemans .. en het bestuurslid... (naam zwart gemaakt, maar wel omschreven als partijgenoot van Weggemans en voormalig gedeputeerde, waarmee het niet zo moeilijk is te bedenken om wie het gaat)... "bedacht hebben om de Europese aanbesteding te ontwijken."

Die uitspraak heeft de hoogleraar Gormley, die tevens voorzitter is van de Nederlandse Vereniging voor het Aanbestedingsrecht (NVvA), en daarmee volgens mij de allerhoogste man op dit punt en dus een man die wij echt serieus moeten nemen, waarschijnlijk tot de opmerking gebracht dat "de verhoudingen in Drenthe knus zijn".

Het waren twee PvdA leden die het probleem wel even zouden oplossen. Maar het was dus wel zo dat niet is aanbesteed en dat andere bedrijven dus niet de kans hadden om in te schrijven, terwijl volgens de heer Gormley zelfs de schijn voorkomen had moeten worden.

De heer wiens naam met zwart is doorgestreept, gaf aan de kwestie te willen bespreken met het SNN omdat hij mogelijkheden zag toch aan de regels te voldoen. Nee dus, twee PvdA mensen bedachten een constructie en de bespreking met het SNN werd op het allerlaatste moment afgezegd. Ook dat is iets wat ik graag onderzocht wil zien. Mag een gedeputeerde dat zeggen, c.q. verhinderen, aanbevelen of wat dan ook?

De heer Weggemans heeft het op dezelfde pagina ook over "moeilijk doen van het SNN". Wat werd daarmee bedoeld? Volgens de heer Weggemans betekent moeilijk doen niet dat er geritseld wordt en volgens hem was dat bovendien niet aan de orde. Maar dan is de vraag natuurlijk wel waarom de heer, wiens naam is doorgehaald, dan geen gesprek mocht hebben met het SNN.

Het inhuren van Creative Wave voor de overige diensten was de uitdrukkelijke wens van het bestuur, aldus de heer wiens naam is doorgehaald en zijn stellige indruk is dat de heer Weggemans op de hoogte was van die wens.

De heer Weggemans verklaart daarover in dit rapport dat hij niet bekend is met de naam Creative Wave. Ook dat wil ik graag onderzocht hebben, want dit is in het latere verhaal over belangenverstrengeling toch wel een heel cruciaal punt. De heer, wiens naam niet te lezen is, zegt te kunnen bewijzen wat hij heeft gezegd en is zelfs bereid dit onder ede te verklaren.

Voorzitter. Dan het punt van het antedateren. De datum van indiensttreding is geantedateerd. De heer Weggemans gaat akkoord met 31 januari, terwijl het volgens Deloitte waarschijnlijk vlak na 26 mei is gebeurd. Het lijkt er dus op dat de provincie het niet zo nauw neemt met de regels, want het is de provincie die Deloitte vraagt een onderzoek te doen naar nepfacturen. In onze optiek heeft de provincie door zo te handelen aan de wieg gestaan van de latere mogelijk frauduleuze onderhandelingen. Ook dit wil ik graag onderzocht zien.

De heer VEENSTRA: Is de door de heer Langenkamp geciteerde passage voor hem de hoofdmoot van het rapport?

De heer LANGENKAMP: Ik heb eerder al gezegd dat volgens mij het rapport zelf gaat om iets tussen bestuur en directie, maar dat wij hiervan wel het een en ander kunnen leren. Dat zal ook wel blijken uit het strafrechtelijk onderzoek, maar dat is nog een zaak van het OM.

Het gaat mij vooral om de politieke rol, dus ik heb vooral gelet op wat de heer Weggemans en eigenlijk ook mevrouw Haarsma hebben gezegd. Ik zoek naar die link.

De heer VEENSTRA: De heer Langenkamp suggereert nu dat bijvoorbeeld de e mail de voedingsbodem is voor het hele rapport.

De heer LANGENKAMP: Ik vraag het college dit te onderzoeken. Als iemand op 26 mei in dienst treedt en die datum wordt op 31 januari gesteld dan vind ik dat vreemd. Dat hoort niet naar mijn idee. En als volgens het rapport later blijkt dat er nepfacturen zijn, waarop volgens mij ook met data is geknoeid, dan is mijn gedachte dat als de overheid daar zelf mee begint, zij niet het goede voorbeeld geeft.

De heer VEENSTRA: Maar de heer Langenkamp is het toch wel met mij eens dat wij de kern van het rapport, dus de mogelijke fraude, voor ogen moeten houden?

De heer LANGENKAMP: Natuurlijk, nogal wiesdes. Ik ben het er ook roerend mee eens dat inmiddels allerlei maatregelen zijn genomen, maar het gaat mij ook om de politieke rol daarachter.

Ik wijs op de les die wij van de gang van zaken bij het IT atelier hebben geleerd. Ook toen bleek dat er geld werd overgemaakt, waarbij met de data was gerommeld, waardoor niet werd voldaan aan de regels in subsidie land. Er moet aan bepaalde voorwaarden worden voldaan voor het geld wordt overgemaakt en daarbij mag niet met data gesjoemeld worden.

Ik wil nog een cruciaal woord noemen, dat ik haal uit een citaat op pagina 10. "De gevolgde offerteprocedure inzake de opdrachtverstrekking aan Creative Wave wordt door de provincie afgekeurd. De oplossing wordt gevonden door de opdracht in twee gedeelten te "knippen". En knippen is in dit geval zo'n beetje het synoniem voor alles wat in aanbestedingsland nu net niet mag worden gedaan. Als ik dan zoiets lees, gaan mijn haren overeind staan.

Voorzitter. Al deze zaken zijn voor GroenLinks de reden om te vragen om een provinciaal parlementair onderzoek krachtens artikel 151a. naar dit hele verhaal.

De heer VAN DE BOER: De heer Langenkamp noemde het IT atelier en gaf aan wat daar onder andere is misgegaan. Heeft hij inmiddels de eindrapportage van het onderzoek daarnaar ontvangen? Bij mijn weten moet dat rapport nog verschijnen. Maar bovendien zou ik wat daar is gebeurd, hiervan willen loskoppelen.

De heer LANGENKAMP: Ik noemde het IT atelier als voorbeeld van een politiek groot probleem. Het IT atelier heeft ons een miljoen gekost en daar was ook een directeur die geld uitgaf zonder dat een directie of een bestuur daarnaar keek. Wij hebben daarover gediscussieerd – de heer Van de Boer was toen nog geen lid van de staten – en ik had toentertijd ook heel graag een politiek oordeel dat die discussie gekoppeld. Wij hebben toen ook gevraagd de politieke discussie los te maken van de civielrechtelijke en belastingtechnische aspecten. Nu krijgen wij van het SNN alleen om de drie maanden een briefje met

de mededeling dat men nog bezig is met de afwikkeling. En dat wil ik ten aanzien van het verhaal dat nu voorligt voorkomen: wij zijn er nu mee bezig en wij moeten daarom proberen het nú op te lossen en niet pas over drie jaar.

De heer VAN DE BOER: Ik pleit er juist voor de trajecten van het IT atelier en EuroChamp te scheiden. Voor de discussie lijkt het mij niet zuiver die twee zaken aan elkaar te verbinden.

De heer LANGENKAMP: Wat bedoelt de heer Van de Boer precies?

De heer VAN DE BOER: Er is een zaak IT atelier en er is een zaak EuroChamp. Dat zijn voor mij twee zelfstandige entiteiten en de heer Langenkamp maakt een verbinding. Daarmee wordt de suggestie gewekt dat het een wat met het ander te maken zou hebben, of dat de fout in de ene zaak wordt voortgezet in de andere. Omdat het eindrapport over het IT atelier nog moet verschijnen en wij nu over EuroChamp spreken lijkt het mij voor de zuivere afweging goed nu alleen over het rapport over EuroChamp te spreken.

De heer LANGENKAMP: Ik wilde alleen een les trekken uit de gang van zaken bij IT atelier, ik wilde er geen vervolg aan geven.

Het "lekken" is, zoals GS zelf ook zeggen, schadelijk voor het imago van de provincie, waar de schuld dan ook ligt. In het verleden heeft GroenLinks gezegd hiernaar graag een onderzoek te willen en wij worden in onze mening gesterkt door nog een ander rapport, namelijk het rapport van de rekenkamer over het inkoopbeleid, waarin letterlijk staat dat dringende en goed gemotiveerde redenen aanleiding kunnen geven tot een andere vorm van aanbesteden, bijvoorbeeld onderhands. In het rapport staat dan: "Wat precies dringende en goed gemotiveerde redenen zijn, wordt niet aangegeven." Daarnaast is het ook nog zo dat over een bedrag tot een half miljoen euro de afdelingsmanager mag beslissen. Wij zijn heel blij dat de rekenkamer dit onderwerp in dat rapport, dat wij nog moeten bespreken, aan de orde heeft gesteld. Toen het rapport werd gepresenteerd, heb ik hierover een vraag gesteld aan de voorzitter van de rekenkamer en zijn antwoord was: "Dat moet je aan GS vragen."

Dit zijn al met al voor GroenLinks redenen genoeg om te vragen om een onderzoek naar het naleven van aanbestedingsregels. Het gaat ons dan niet alleen om EuroChamp, maar om het algemeen, al kan de kwestie EuroChamp natuurlijk wel gebruikt worden om dingen duidelijker te maken. Het is nu nieuws en daarom moeten wij proberen deze zaak nu af te werken. Ik ben benieuwd hoe GS en de andere fracties op ons voorstel reageren.

Ik wil hierover de volgende motie indienen.

Motie M5

Provinciale Staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 17 december 2008,

constaterende dat:

- *de stichting EuroChamp Foundation werd gesubsidieerd door de provincie Drenthe;*
- *het college van GS heeft medegedeeld dat uit een door UNO Bedrijfsadviseurs BV uitgevoerd onderzoek, in opdracht van het bestuur van EuroChamp blijkt dat er mogelijk fraude is gepleegd bij EuroChamp;*
- *het college van GS heeft besloten nader onderzoek te laten verrichten naar de gerezen vermoedens;*

overwegende dat:

- *de onderzoeksvraag zodanig geformuleerd is dat de rol van de provincie c.q. de rol van GS niet expliciet is onderzocht;*
- *In het openbaar door diverse personen, waar onder de voorzitter van de Nederlandse Vereniging van Aanbestedingsrecht, vraagtekens zijn gezet bij de rol van de provincie;*

- *In de door Provinciale Staten vastgestelde verordening aan GS de zorg voor een goede uitvoering van de aanbestedingsregels wordt opgedragen;*

van mening zijnde dat:

- *het rapport van Deloitte onvoldoende duidelijk maakt of de rol van de provincie de juiste is;*
- *zelfs de schijn van het niet juist volgen van de aanbestedingsregels door de provincie vermeden moet worden;*

besluiten dat:

- *Provinciale Staten een onderzoek starten ex artikel 151a Provinciewet naar het door het college van GS uitgevoerde aanbestedingsbeleid;*

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Deze motie kan bij de beraadslaging worden betrokken.

De heer VEENSTRA: Mijnheer de voorzitter. Het gaat over gehandicaptensport en over Drenthe als topsportprovincie. Vandaar de presentatie van de Vuelta 2009.

Wij moeten dit imago wel vasthouden en daarom hoop ik dat deze kwestie niet te lang boven de markt blijft hangen en dat wij waarmaken dat wij gewoon een topsportprovincie zijn.

Ik heb de afgelopen dagen niet het ongekuiste rapport ingezien en kan daarom volop citeren uit het ons op 27 november 2008 toegestuurde rapport.

De afgelopen weken is er driftig over dit rapport gesproken, zowel over de inhoud ervan als over allerlei aanverwante onderwerpen.

Eerst maar eens over de inhoud, want die is toch het belangrijkste.

De PvdA is van mening dat bij de geringste twijfel over de juiste besteding van overheidsgeld of subsidiegeld een nauwgezet onderzoek op zijn plaats is, zeker als er geruchten zijn over persoonlijke voordelen of persoonlijke verrijking. De onderste steen moet dan bovenkomen. Wij staan dan ook volledig achter het besluit van het college van afgelopen zomer om een gerenommeerd bureau onderzoek te laten doen naar de gang van zaken bij EuroChamp.

De inhoud van het rapport dat wij hebben gelezen – het ging wel een beetje moeilijk – is volgens ons voldoende aanleiding voor het college, het SNN en het bestuur van EuroChamp om aangifte te doen bij het OM. Het lijkt er inderdaad op dat er niet zorgvuldig met overheidsgeld is omgesprongen en dat sommigen daar beter van zijn geworden. We laten de beoordeling over aan het OM en hebben vertrouwen in de verdere rechtsgang. Dit is de kern van de kwestie en daar hoort nu en straks de discussie over te gaan.

Er is de afgelopen weken ook gesproken over een eventueel eigen onderzoek door PS naar deze kwestie. De PvdA is van mening dat allereerst de strafrechtelijke lijn gevolgd moet worden. Vervolgens kunnen we beoordelen of nog nader onderzoek door de staten moet plaatsvinden. Op dit moment zien wij daar geen aanleiding toe. En mocht – wat wij niet verwachten – het OM geen aanleiding zien tot een strafzaak dan kunnen wij het hier nog altijd hebben over immoreel gedrag dat de provincie heeft geschaad.

De heer LANGENKAMP: Ik was heel blij dat de heer Veenstra begon met te zeggen dat deze kwestie niet te lang boven de markt moet blijven hangen. Maar nu zegt hij een strafrechtelijk onderzoek af te wachten, dat wellicht wel maanden gaat duren. Hoe combineert hij die twee dingen?

De heer VEENSTRA: Laten we eerst maar even kijken hoe het verder gaat. Met het zelf instellen van een onderzoek is ook tijd gemoeid. Ik heb altijd gezegd dat wij eerst willen kijken wat er strafrechtelijk gebeurt. Eerst moet uitgezocht worden hoe en in welke mate mensen verantwoordelijk zijn en op basis van die conclusies kunnen wij zelf iets doen. Ik sta nog steeds achter dat standpunt. Ik denk en ik hoop dat het onderzoek door het OM niet te lang op zich laat wachten.

De heer LANGENKAMP: Maar is de heer Veenstra het er dan wel mee eens dat wij, om geen tijd te verliezen, de voorbereidingen van zo'n onderzoek starten?

De heer VEENSTRA: Maar dan moet er ook een aanleiding zijn voor zo'n onderzoek. Uit het voorliggende rapport blijkt dat bepaalde zaken strafrechtelijk goed onderzocht moeten worden, omdat mensen eventueel gestraft moeten worden. Daarom is het OM nu aan zet. Ik zie op dit moment geen aanleiding om als PS daarnaast nog iets te doen.

De heer LANGENKAMP: De heer Veenstra heeft zonet de heer Klaver van alles en nog wat verweten, maar ik heb nu het idee dat de heer Veenstra zich verschuilt achter de strafrechtelijke rechtsgang. Dat komt op mij net zo slap over.

De heer VEENSTRA: Ik heb een paar maanden geleden al gezegd dat wij eerst het strafrechtelijk onderzoek afwachten en dan beoordelen of er nog een onderzoek van PS nodig is. Dat is gewoon een consistente lijn.

De heer LANGENKAMP: Maar dan kan de heer Veenstra toch niet zeggen dat hij niet wil dat het maanden boven de markt blijft hangen? Juist daarom maakte ik een vergelijking met het IT atelier, welke kwestie al drie jaar boven de markt hangt.

De heer VEENSTRA: Ik denk niet dat dossiers te veel met elkaar moeten worden vergeleken. Ik denk dat het IT atelier een heel andere kwestie is, misschien ook strafrechtelijk wel een heel andere kwestie. Het rapport van Deloitte ligt bij het OM met de vraag of er aanleiding is om de kwestie strafrechtelijk te onderzoeken, maar in ieder geval niet door PS.

De heer OOSTERLAAK: Wat maakt het nu eigenlijk uit wat het resultaat is van het onderzoek van het OM en wie wel of niet vervolgd gaat worden. Ik denk dat dit niets uitmaakt voor de noodzaak van een bestuurlijk onderzoek naar het functioneren van deze provincie als over twee jaar blijkt dat bepaalde mensen iets gedaan hebben dat strafrechtelijk niet door de beugel kan. Eerlijk gezegd neem ik aan dat het OM zijn werk gewoon doet. Het gaat nu alleen om dat ook wij ons werk moeten doen. Daarom vraag ik de heer Veenstra waarom hij wil wachten op wat het OM gaat doen en wie er uiteindelijk wel of niet gestraft wordt.

De heer VEENSTRA: Uit het rapport komt volgens mijn fractie naar voren – ik zal het voorzichtig zeggen – dat er op zijn minst aanleiding is te vermoeden dat er fraude is gepleegd. Daarvoor moeten bepaalde mensen strafrechtelijk vervolgd worden. En dus is de strafrechter aan zet. De hele provincie hoeft dan niet onderzocht te worden, nee, bepaalde individuen die met hun handen in de snoeppot hebben gezeten, moeten aangepakt worden. Daar is het strafrecht voor en daarom moet eerst de rechtsgang plaatsvinden.

De heer KLAVER: En als het OM heeft gesproken en gerapporteerd, is voor de heer Veenstra de kous af?

De heer VEENSTRA: Ik heb net gezegd dat als het OM geen aanleiding ziet voor een strafzaak, de kwestie zeker in de staten moet terugkomen opdat de staten dan kunnen beoordelen op grond waarvan dat is gebeurd. Daarnaast is er ook nog zoiets als immoreel gedrag en dat kunnen wij hier wel bespreken.

De heer KLAVER: De heer Veenstra noemt het OM dat van die zaak iets vindt en spreekt over schuldig en onschuldig en daarom gaat vervolgen of wat dan ook, maar vindt hij dat voldoende, of is er ook nog een ander onderzoekstraject in dít huis?

De heer VEENSTRA: Op dit moment vinden wij het strafrechtelijk onderzoek voldoende.

De heer KLAVER: Dan is de PdvA er klaar mee?

De heer VEENSTRA: Absoluut.

De heer KLAVER: Goed zo, dan weten we dat.

De heer VAN DE BOER: Ik wil graag een opmerking van procedurele aard maken, mede met het oog op de videoregistratie.

De heer Langenkamp heeft voor zich een bordje staan met de tekst "2e vicevoorzitter", maar als hij aan het debat deelneemt, spreekt hij volgens mij als het statenlid Langenkamp van GroenLinks. Ik zeg dit om bij de broadcasting misverstanden te voorkomen.

De heer VEENSTRA: Zo heb ik het ook geïnterpreteerd.

De VOORZITTER: Wat de heer Van de Boer zegt, is waar, maar onder de tekst "2e vicevoorzitter" komt, zo is mij opgevallen, wel steeds "de heer Langenkamp" te staan.

De heer VEENSTRA: Voorzitter. Ik ga verder.

Mocht het OM geen aanleiding zien voor een strafzaak, dan dienen wij hier nog altijd te spreken over immoreel gedrag, dat de provincie heeft geschaad.

In het rapport wordt ook melding gemaakt van e mails, waaruit de rol van het toenmalige college van GS met betrekking tot aanbestedingsregels duidelijk wordt. Er is een slimme, creatieve oplossing gekozen om onder de Europese normen te blijven: mensen in dienst nemen in plaats van in te huren.

Ik kan het ook anders zeggen. De staten hebben de afgelopen periode wel eens gepleit voor één subsidieloket. Wanneer zo'n loket goed werkt, worden subsidievragers op een professionele manier de weg gewezen. Dan blijken er verschillende wegen te zijn die naar hetzelfde resultaat leiden. Dat is dan geen constructie, maar adequate voorlichting.

De heer WESTERHOF: Is de heer Veenstra het eens met de door GS gekozen werkwijze?

De heer VEENSTRA: Het wordt een laakbare oplossing genoemd en dat vind ik het dus niet. Ik vind het een oplossing die past bij het op een creatieve manier dingen voor elkaar krijgen. Er wordt ook heel open over gedaan. Er wordt gezegd dat het beter is mensen in dienst te nemen dan ze in te huren, want daardoor worden de kosten gedrukt. Ik heb daar in die zin geen moeite mee.

Ik heb net iets gezegd over het subsidieloket dat bedoeld is om mensen voor te lichten en ze door te verwijzen. Ik heb er dus geen moeite mee.

De heer WESTERHOF: Maar het is toch op zijn minst laakbaar dat het college van GS zijn eigen creatieve ideeën loslaat op Europese regelgeving?

De heer VEENSTRA: Zoals het in het rapport staat, namelijk dat wordt meegedacht met een instelling voor gehandicaptensport en dat tot een oplossing wordt gekomen waarbij mensen niet worden ingehuurd maar in dienst genomen, is toch niet laakbaar? Daar is toch helemaal niets mis mee?

De heer LANGENKAMP: Is het niet laakbaar omdat er geld wordt verdiend of uitgespaard? Het invardieneffect gaat de heer Veenstra toch niet boven de wettelijke regelgeving?

De heer VEENSTRA: Natuurlijk staat de wettelijke regelgeving voorop, maar het is nog nergens gebleken dat de gekozen oplossing niet mag. Er mag niet "geknipt" worden, dat is helder, maar instellingen mogen er wel op gewezen worden dat de personeelskosten op een bepaalde manier gedrukt kunnen worden, waardoor onder een bepaalde norm wordt gebleven. Daar is toch helemaal niets mis mee?

De heer WESTERHOF: Maar vindt de heer Veenstra dan ook niet dat daarmee de beer los is? Als het hoogste orgaan in een provincie zich dit kan permitteren dan is dat een vrijbrief voor alle organisaties om creatief om te gaan met subsidieaanvragen.

De heer VEENSTRA: Maar denkt de heer Westerhof niet dat instellingen als het om subsidieaanvragen gaat niet nadenken of er mensen in dienst moeten worden genomen of dat het beter is die in te huren en wat het verschil in personeelskosten is? Dat gebeurt toch dagelijks?

De heer WESTERHOF: Het gaat in dit geval om een project, waarvan de status getransformeerd is van project tot het in dienst nemen van mensen, met als enig doel het voorkomen van Europese aanbesteding. Dat is laakbaar, toch?

De VOORZITTER: De heer Veenstra reageert hier nog even op en zet dan zijn betoog voort.

De heer VEENSTRA: Er is volgens de PvdA niets mis mee. De kern is en blijft – en daar gaat het volgens ons om – dat er mogelijk fraude is gepleegd. Deze e mail staat daar helemaal los van en heeft daarvoor ook niet als voedingsbodem gediend.

In het verlengde van het rapport is er de afgelopen weken volop gesproken over een zogenaamd lek. Hierbij is aangegeven dat hiervoor vandaag bewijzen op tafel zouden komen. Die zijn dus niet gekomen en wij hebben dus onterecht in spanning afgewacht. Nu de aangekondigde bewijzen vandaag niet op tafel zijn gelegd, vinden wij een excuus richting college en ambtenarenapparaat op zijn plaats. Alles wat is opgeroepen, kan volgens ons vandaag niet worden afgedaan met de mededeling dat wordt meege- werkt aan een onderzoek door het college. Een onderzoek betekent namelijk dat er nog geen conclusies zijn, terwijl die conclusies de afgelopen weken volop zijn getrokken.

De PvdA is en blijft van mening dat de integriteit bij het ambtelijk apparaat hoog in het vaandel staat. Voorzitter. Het gaat vandaag dus over e-mails, een lek en een sterk vermoeden van fraude. Laten wij vooral dat laatste centraal blijven stellen.

De heer KLAVER: Heeft de heer Veenstra geen zorgen over het feit dat vanuit dit huis af en toe dingen naar buiten gaan die dat niet zouden moeten? Denkt hij daar wel eens over na en baart dit verschijnsel hem zorgen of is het voor hem geen item?

De heer VEENSTRA: Er werken hier honderden mensen en ik weet dat de integriteit hier hoog in het vaandel staat.

De heer Klaver vraagt of het mij zorgen baart dat dingen af en toe eerder naar buiten gaan. Natuurlijk is dat vervelend en daar moet ook wat aan gedaan worden. Maar ik trek daarmee niet de integriteit van het ambtelijk apparaat in twijfel. En dat is heel iets anders dan mij zorgen maken.

De heer KLAVER: Als de heer Veenstra nu eens probeert antwoord te geven op mijn vraag! Mijn vraag is of het hem geen zorgen baart dat een aantal keren binnen redelijk korte tijd dingen uit dit huis vroegtijdig op straat zijn komen te liggen. Maakt de heer Veenstra die voorzitter is van de grootste fractie in deze staten, zich daar zorgen over of houdt hem dit niet bezig en ligt hij daar niet wakker van?

De heer VEENSTRA: Ik heb dagelijks zorgen, maar dit is niet de grootste.

Als dergelijke dingen gebeuren, is het aan het college en aan de directie van het ambtelijk apparaat om uit te zoeken hoe het kon gebeuren en wat er gedaan moet worden om zo iets een volgende keer te voorkomen. Dat is iets van het ambtelijk apparaat en dus niet mijn grootste zorg.

De heer KLAVER: Voorzitter, mag ik het nog een keer proberen?

De VOORZITTER: U mag het nog één keer proberen.

De heer KLAVER: De heer Veenstra doet net als een klein kind. Hij doet de handen voor de ogen en zegt: "Ik ben er niet." Maar dat werkt niet.

Maakt de heer Veenstra zich geen zorgen over het feit dat af en toe uit dit huis stukken, of de inhoud daarvan, bij de media terechtkomen terwijl wij die nog niet kennen, dat dingen gewoon naar buiten komen op momenten dat dit nog niet mag? Maakt de heer Veenstra zich daar nu wel of geen zorgen over? Hij moet als antwoord niet verwijzen naar GS en het antwoord moet ook niet zijn dat de ambtenaren integer zijn, want dat geloven wij ook; het gaat er mij om wat de heer Veenstra er zelf van vindt. Dat moet hij nu eens gewoon zeggen.

De heer VEENSTRA: Ik zal een antwoord geven. De heer Klaver draait er de hele middag al omheen, want hij heeft geen bewijzen.

Ik maak mij daar geen zorgen over, want...

De heer KLAVER: Dan weten we dat.

De heer VEENSTRA: Maar ik wil nu wel even mijn zin afmaken.

Er gebeurt hier zoveel dat het best eens zal gebeuren dat er af en toe eens wat naar buiten komt voordat wij er kennis van hebben kunnen nemen. Maar in de marge, dus de mate waarin het nu gebeurt, is dat niet iets waarover wij ons grote zorgen hoeven maken.

De heer KLAVER: Daarmee erkent de heer Veenstra dat wat er nu gelekt is, in de marge is gebeurd.

De heer VEENSTRA: De heer Klaver zegt nu weer dat er gelekt is, maar daar heeft hij geen bewijzen voor geleverd.

De heer KLAVER: Ik reageer nu op het antwoord van de heer Veenstra.

De VOORZITTER: De heer Klaver mag nog een keer wat zeggen en de heer Veenstra kan daarop nog reageren.

De heer KLAVER: Ik heb iets gevraagd en de heer Veenstra heeft daarop als antwoord gegeven dat hij wat nu is gebeurd beschouwt als iets dat in de marge is gebeurd. Dat baart mij wel zorgen.

De heer VEENSTRA: De heer Klaver vroeg of ik mij zorgen maak dat er af en toe gelekt wordt en wij soms later iets weten dan het in de krant staat. Mijn antwoord daarop was dat dit niet mijn grootste zorg is.

De heer Klaver zegt dat er nu opnieuw gelekt is, maar ik weet dat niet, ik heb daar geen bewijzen van.

De heer KLAVER: De heer Veenstra heeft zojuist gezegd dat hij zich geen zorgen maakt over het "in de marge lekken". Maar het gaat hier niet om zomaar een persberichtje. Het gaat niet over de aanleg van een fietspad, het gaat om een rapport dat van GS het stempel "geheim" heeft gekregen. En dat vindt de heer Veenstra "in de marge"?

De heer VEENSTRA: Ik heb nog steeds niet het bewijs gekregen dat er vanuit dit huis gelekt is over het rapport. De heer Klaver heeft suggesties gewekt, dingen opgeroepen en lucht bewogen, maar hij is nog steeds niet met feiten gekomen waaruit blijkt dat er vanuit dit huis over dit rapport is gelekt. En zolang dat niet is gebeurd, hoef ik mij daarover geen zorgen te maken.

De heer OOSTERLAAK: Mijnheer de voorzitter. Allereerst mijn excuus voor de interferentie die mijn overhemd veroorzaakt, ik zal in het vervolg beter op mijn kleding letten.

De gang van zaken rond EuroChamp is treurig, dat is overduidelijk. Omdat het om gehandicaptensport gaat, vinden wij het wrang voor zowel de sporters als voor al die mensen, die zich belangeloos inzetten voor deze sportevenementen.

Het gaat echter om meer dan om gesjoemel met subsidies rond EuroChamp sec. En wat ons betreft zijn hierbij dan ook de volgende vragen aan de orde:

- hebben GS de staten op een juiste manier geïnformeerd over dit debacle;
- zijn de staten belemmerd in het uitvoeren van hun taak;
- in hoeverre heeft de provincie zelf in de hand gewerkt dat gekozen is voor een ondoorzichtige structuur van stichtingen en b.v.'s;
- wat was de bestuurlijke rol van de provincie;
- in hoeverre is er sprake van een incident, of gaat er meer niet goed bij de subsidieverlening door de provincie Drenthe?

Bij de provincie was op grond van het rapport van Deloitte bekend dat de vermoedens dat EuroChamp en Creative Wave op een wel heel merkwaardige manier met subsidiegelden omgingen, juist waren. De impact van malversaties met geld voor gehandicaptensport zal de provincie ook wel meteen duidelijk geweest zijn. Toch deelde het college de staten alleen mee dat naar aanleiding van het rapport een strafrechtelijk onderzoek zou worden gestart. Het rapport zelf moest onder de pet blijven.

Na veel gedoe stemde het college er uiteindelijk mee in dat uitsluitend de fractievoorzitters het rapport konden inzien. Terwijl het hoognodig was schoon schip te maken, koos het college van GS voor verstoptertje spelen.

Mijnheer de voorzitter. Misschien is het goed toch nog eens te benadrukken dat het niet de bedoeling kan zijn dat het bestuur, dus GS, de volksvertegenwoordiging, het Drentse parlement, de informatie onthoudt die het nodig heeft om GS te controleren. Drenthe is geen bananenrepubliek. Om inhoud te geven aan de democratie, is het noodzakelijk dat het Drentse parlement erop kan vertrouwen dat GS zich aan de spelregels houden. Het zal duidelijk zijn dat de SP dergelijke zaken hoog opneemt.

Terug naar de feitelijke gang van zaken.

GS hielden PS voor dat het nodig was gesprekken te voeren met het OM over de vraag in hoeverre het rapport openbaar zou kunnen worden gemaakt. Dit was wel een heel merkwaardige redenering om PS maar geen informatie te geven. Uiteindelijk blijkt het het OM totaal niet te interesseren of het rapport al dan niet openbaar wordt, dus flutargument van tafel.

Vervolgens krijgen wij geen excuses van GS over het oponthoud, maar wordt uiteindelijk wel een rapport vrijgegeven waarin het wemelt van de zwarte strepen, waar het gaat om mensen, die met naam en toenaam in de kranten worden genoemd.

Pas gisteren kregen wij met de post het bericht dat statenleden het oorspronkelijke rapport kunnen inzien. Dat had al weken geleden moeten en kunnen gebeuren.

Mijnheer de voorzitter. Na al dit gedoe rond het ter beschikking stellen van het rapport is volgens ons de vraag aan de orde of het college van GS zijn plicht om het Drentse parlement naar behoren te informeren, heeft verzaakt. En dat in een zaak die ook nog eens een keer raakt aan het functioneren van GS zelf. Wij willen hier uiteraard graag een reactie van GS op. Vindt het college dat het PS netjes geïnformeerd heeft?

Ik kom op de bestuurlijke rol van GS bij het EuroChamp debacle.

Het onderzoek van Deloitte gaat niet over de bestuurlijke rol van de provincie. Maar de enkele bevindingen hierover in het rapport roepen ook bij ons wel vragen op.

Is de conclusie gerechtvaardigd dat er sprake was van onduidelijke verantwoordelijkheden tussen EuroChamp en de provincie? Is het juist dat de onzalige constructie met de dubbele petten van de direc-

teuren van Creative Wave en EuroChamp uit de koker van de provincie kwam? Waarom moest een constructie gevonden worden, waarbij bepaalde personen behouden zouden kunnen blijven voor de gehandicaptensport? Welke bijzondere relatie is er tussen de provincie en betrokkenen? En als die er niet is, waarom werd er dan toch voor gekozen met die specifieke personen in zee te gaan? Hebben betrokkenen bij zowel EuroChamp als de provincie hun verantwoordelijkheid genomen? Op welk moment is aan de bel getrokken en door wie? En als dat niet is gebeurd, hoe kan het dan dat ervaren bestuurders de situatie zo lang hebben aangekeken, terwijl er een duidelijk risico was van onduidelijke financiële stromen tussen EuroChamp en Creative Wave? Wat zijn de gevolgen voor de provincie als blijkt dat de Europese aanbesteding onjuist is verlopen?

Naar onze mening moeten het EuroChamp debacle en de betrokkenheid van de provincie daarbij tot op de bodem en zo onafhankelijk mogelijk uitgezocht worden. Dat kan alleen als alle betrokkenen gehoord worden. De beste methode lijkt ons een onderzoek van of onder de verantwoordelijkheid van de staten zelf. Op basis van dat onderzoek en de lessen die daaruit mogelijk getrokken worden, kan mogelijk toch nog iets positiefs uit dit debacle voortkomen en kan de provincie op een goede manier haar rol blijven spelen in de gehandicaptensport in Drenthe. Want daar gaat het wat ons betreft uiteindelijk voornamelijk om.

Ik kom op de subsidieverlening door de provincie in zijn algemeenheid.

De vraag dringt zich op of hetgeen bij EuroChamp mogelijk was, op meerdere gebieden binnen de provincie kan gebeuren of gewoon al plaatsvindt. Is EuroChamp een incident of het topje van de ijsberg? In het rapport van de Noordelijke Rekenkamer, waaraan ook de heer Langenkamp al refereerde, wordt melding gemaakt van het ontbreken van beleid rond Europese aanbestedingen en de conclusie van het rapport van PricewaterhouseCoopers over subsidierelaties is dat een zakelijke beoordeling veelal ontbreekt.

Indien uit het onderzoek naar bestuurlijk functioneren bij EuroChamp blijkt dat bepaalde zaken voor verbetering vatbaar zijn, lijkt het ons goed de optie van een mogelijk vervolgonderzoek open te houden. Mijnheer de voorzitter. Ik rond af. Het onderzoek van Deloitte dat wij vandaag bespreken, bevat vooral informatie over de verhoudingen binnen EuroChamp. Het is op zich goed dat dit onderzoek is gebeurd, maar een rapport van een onderzoek naar het bestuurlijk functioneren hebben wij nog niet. Laten wij nu besluiten om een dergelijk onderzoek te gaan houden.

Ik wil op dit punt de volgende motie indienen.

Motie M6

Provinciale Staten van Drenthe, in vergadering bijeen op 17 december 2008.

kennisgenomen hebbende van:

- *het rapport van Deloitte over EuroChamp;*

overwegende dat:

- *het rapport van Deloitte niet ingaat op het bestuurlijk functioneren van de provincie;*
- *herhaling van eventueel gemaakte fouten alleen voorkomen kan worden als er sprake is van gedegen onderzoek en zelfreflectie van de eigen organisatie;*

spreekt uit dat:

- *Provinciale Staten een eigen onderzoek instelt naar het functioneren van de Provinciale organisatie in relatie tot EuroChamp.*

En gaat over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: Deze motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen.

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. Wat ons betreft gaat het om drie elementen.

Het eerste element is de voortgang van de sport voor mensen met een beperking. Wij zijn verheugd dat het college zo snel de draad weer heeft opgepakt om deze tak van sport te blijven stimuleren en ondersteunen. Samen met VNO-NCW en de gemeenten is het Platform aangepast sporten opgestart en dat vinden wij een prima zaak. Na de teleurstelling over de ondergang van EuroChamp is dit een goede ontwikkeling. Drenthe heeft een naam hoog te houden en dus vinden wij dit een prima actie. Het gaat uiteindelijk om de sport.

Het tweede element is de inhoud van het rapport, al dan niet van zwarte strepen voorzien. Uit het rapport blijkt duidelijk dat de provincie steeds benadrukt heeft dat een bepaalde in het rapport beschreven manier van aanbesteden niet door de beugel kon. Dit is op verschillende plaatsen in het rapport te lezen.

Er is nu aangifte bij justitie gedaan en dat is voor ons een reden om op dit moment niet te veel te zeggen over de in het rapport beschreven handelwijze. Het heeft er alle schijn van dat niet alles via de meest koninklijke weg is geschied, maar het strafrechtelijk oordeel is niet aan ons.

Wij betreuren de hele gang van zaken wel, want die was niet in het belang van de sport en de sporters. Maar gelukkig – ik heb het al eerder gezegd – zet het college vaart achter nieuwe ontwikkelingen.

Het derde element is het mogelijke lek en de commotie daaromheen. De aandacht is verschoven naar een eventueel lek vanuit dit huis. Tot nu toe is daar nog geen duidelijkheid over en die komt er vandaag ook niet. GS hebben zelf niets kunnen vinden, het OM gaat er niet aan trekken en spreekt enkel van verdachtmakingen, en nu, omdat GS de mist rond deze zaak echt willen oplossen, komt er opnieuw een onderzoek. Dat vinden wij een prima zaak voor het imago van de provincie.

De heer KLAVER: Ik heb nog niet zo heel lang geleden in het Dagblad van het Noorden – ik meen op een zaterdag, maar dat weet ik niet zeker – op de regiopagina een verhaaltje gelezen waarin de heer Wendt geciteerd werd. Dat citaat behelsde in grote lijnen dat de heer Wendt heeft gezegd dat er zoveel wordt gelekt. Is de heer Wendt goed door de journalist geciteerd, dus klopt dat citaat?

De heer WENDT: Ja. Ik dacht die zaterdag af: zal ik een ingezonden stuk schrijven waarin ik mededeel inderdaad te hebben gezegd dat er zoveel wordt gelekt, maar dat wij daarmee het lekken niet goedpraten? Dat laatste stond er in het citaat niet bij en het citaat was dus niet compleet. Ik had al een vermoeden dat de heer Klaver – ik ken hem nu zo'n anderhalf jaar – hierop wel terug zou komen.

De heer KLAVER: De heer Wendt is dus geciteerd, maar zijn woorden zijn maar deels in de krant terechtgekomen?

De heer WENDT: Ja. Maar wij staan echt niet te juichen bij het lekken, hoor.

De heer KLAVER: Maar wat vindt de heer Wendt daarvan?

De heer WENDT: Van dat er gelekt wordt?

De heer KLAVER: Nee, van dat hij geciteerd wordt, maar dat slechts een deel van het citaat in de krant komt?

De heer WENDT: Ik zit al meer dan tien jaar in deze staten en ik ben dat vanaf het begin gewend. Het maakt mij niet uit. Maar ik merk dat de heer Klaver te allen tijde juist geciteerd wordt; dat is dan prachtig.

De heer KLAVER: Als de heer Wendt goed heeft opgelet, heeft hij kunnen merken dat er over het lek in deze krant niet meer zoveel geschreven wordt. Heeft hij dit gemerkt?

Daar zou de heer Wendt een conclusie aan moeten verbinden.

De heer WENDT: Dat het college GS een nieuw onderzoek gaat starten, vinden wij goed voor het imago van de provincie en voor de integriteit van de organisatie.

Zolang de uitslag van het onderzoek naar een eventueel lek nog niet bekend is, concluderen wij dat het college de sport niet op een zijspoor heeft gezet. En zolang het OM het rapport van Deloitte voor nader onderzoek onder zich heeft, voelen wij ons niet geroepen veel over de inhoud ervan te zeggen, anders dan dat de provincie volgens dat rapport bij de les bleef.

(De heren Esseveld en Vester verlaten de vergadering.)

De heer VAN DE BOER: Mijnheer de voorzitter. Waar de VVD vandaag niet over wil spreken, zijn de volgende twee punten: de gang van zaken bij EuroChamp/Creative Wave, op basis waarvan door het bestuur van EuroChamp aangifte is gedaan van de verdenking van fraude, want het is goed gebruik dat op hetgeen onder de rechter is tijdens de onderzoek of procesfase door degenen die mogelijk betrokken zijn, geen commentaar wordt gegeven en het forensisch onderzoek waartoe GS op 9 december hebben besloten. De VVD onderschrijft dit besluit van GS als een logische stap in de ontwikkelingen en wij wachten de uitkomsten van dat verdere onderzoek af voordat wij verdere uitspraken doen of oordelen vellen.

De VVD wil vandaag wel spreken over het volgende punt: het in haar ogen op zich juiste besluit van de fractie van het CDA om het haar ten dienste staande materiaal van vermoedens of bewijzen van lekken vanuit dit huis beschikbaar te stellen aan het bureau dat de opdracht verwerft het nadere onderzoek te doen. Echter, het nu niet op tafel leggen van de bewijzen, waar we allen zeer naar uitgekeken hadden – immers, op 17 december zou het gebeuren – voelt buitengewoon ongemakkelijk. De zweem van iets ernstigs heeft te lang boven ons gehangen zonder dat harde bewijzen op tafel kwamen, waardoor in de tussentijd het imago van Drenthe onmiskenbaar schade heeft opgelopen. Aan de ene kant investeren we geld en energie in versterking van het imago van Drenthe als een landsdeel waarin het goed wonen, werken en ontspannen is en aan de andere kant wordt dit beeld successievelijk beschadigd door een aanhoudende stroom negatieve berichten over EuroChamp en het bestuurlijk handelen van GS.

In dit verband is de fractie van de VVD verheugd dat er nu een nieuw platform in oprichting is dat de voortzetting van EuroChamp moet worden voor het uitvoeren en stimuleren van evenementen voor de gehandicaptensport. De VVD doelt hierbij op de voorbeeldfunctie van topsporters voor anderen en de profilering van onze provincie als dé plaats waar gehandicaptensport in zijn vele facetten kan groeien en bloeien.

Het rapport van Deloitte lezend – het gaat om de versie met de vele zwarte vlekken, zoveel vlekken dat het mij soms zwart voor ogen werd en het moeilijk was de lijn te blijven volgen – vallen een paar punten op die vragen om een helder antwoord. Het gaat daarbij om het dragen van verantwoordelijkheden. Hoe konden de belangen van EuroChamp en Creative Wave zozeer aan elkaar verbonden worden? Voorts is van belang op welk moment het bestuur van EuroChamp zich realiseerde dat EuroChamp en Creative Wave in juridische en bedrijfsmatige zin gescheiden moesten worden.

Ook is van belang de rol die GS en ambtenaren hebben gespeeld bij het uitbrengen van offertes en bij het afwijzen van aanvragen vanwege het niet voldoen aan de gestelde voorwaarden.

Ik wil een opmerking maken over de inhoud van het rapport van Deloitte voor zover het gaat om het bestuurlijk handelen van GS dan wel het ambtelijk apparaat. Het gaat ons hierbij vooral om de vraag in hoeverre men op de hoogte was, dan wel redelijkerwijze kon zijn, van de eerder genoemde belangenverstrengeling en wat, indien men hiervan wist of kon weten, hiermee is gedaan. Het rapport geeft ons op dit punt onvoldoende duidelijkheid en uitsluitel.

De VVD hecht er sterk aan dat het openbaar bestuur handelt vanuit principes van integriteit en betrouwbaarheid. Het is de individuele en collectieve verantwoordelijkheid van GS om binnen de kaders hieraan invulling te geven. Op basis hiervan kan aan PS verantwoording over het handelen worden afgelegd en kan de burger worden uitgelegd op basis van welke principes, argumenten en handelingen bepaalde besluiten genomen zijn. Die transparantie van doen en laten is voorwaardelijk voor het functioneren van een democratisch bestel.

Het is voor de VVD een belangrijk gegeven dat het OM recent geen aanleiding heeft gezien tot het instellen van een strafrechtelijk vooronderzoek naar het vermeende lekken vanuit het provinciehuis. Juist

daarom is het passend nu eerst de uitkomsten van het aanstaande onderzoek door een extern bureau af te wachten. De VVD wenst zich te baseren op feiten en niet op vermoedens.

Het politieke openbaar bestuur is gebaseerd op vertrouwen. Het VVD benadrukt dat het aantoonbaar ernstig schenden van dat vertrouwen voor haar buitengewoon zwaar weegt.

Mocht de uitkomst van het forensisch onderzoek daartoe aanleiding geven dan zullen door betrokkenen, dus ook door PS vanuit hun controlerende taak, passende conclusies getrokken moeten worden.

Wij hopen dat dit onderzoek snel en zorgvuldig kan worden uitgevoerd. Een andere dan een zakelijke benadering leidt tot verdere imagobeschadiging. Wij hebben er alle baat bij dat dit dossier zo snel mogelijk geklaard wordt.

Als, en ik herhaal, als onomstotelijk zou blijken dat er door wie dan ook in strijd gehandeld is met de eed of gelofte, die leden van GS, PS en ambtenaren bij hun aantreden hebben afgelegd, dan past vanuit de integriteitsgedachte slechts een logisch gevolg: opstappen.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering, want nu staan soep en broodjes voor ons klaar. Na de schorsing zal het college antwoorden.

(Schorsing van 18.29 uur tot 19.07 uur.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering en ik geef het woord aan de heer Bats, aangezien mevrouw Haarsma nog niet aanwezig is.

De heer BATS: Mijnheer de voorzitter. Een van de grote fouten, zo hoorde ik aan het begin van deze vergadering, is heel veel papier bij je hebben. Toch is dit dossier te belangrijk om al deze papieren niet mee te nemen.

Namens het college zal ik mij tot de staten richten met betrekking tot het aanbestedingsbeleid en dan met name met betrekking tot de formele kant daarvan. Mevrouw Haarsma zal het dossier in zijn algemeenheid behandelen en de rol van mevrouw Klip, die als derde namens het college mag spreken, is de staten bekend.

Het is voor het jongste lid van het college wel eens prettig om als eerste te mogen spreken, vandaar deze opmerking.

Voorzitter. Ik ga aan de hand van een aantal opmerkingen van in het bijzonder de fracties van Groen-Links, de PvdA en de SP in op het aanbestedingsbeleid. Het lijkt mij goed een aantal zaken, voor zover die juridisch al niet te achterhalen zijn, in deze vergadering toch maar even te noemen.

De heer Langenkamp gaf terecht aan dat hij rechercheur noch jurist is. Ik heb kunnen constateren dat dit inderdaad niet het geval is, want net als de heer Oosterlaak heeft hij conclusies die her en der in dit rapport staan aan elkaar verbonden, terwijl die niets met het Europese aanbestedingsbeleid als zodanig te maken hebben.

De cruciale vraag in dit dossier is of er op het moment van het in dienst nemen van mensen sprake was van een constructie of, in de woorden van de heer Oosterlaak, zelfs van een onzalige constructie. Maar het in dienst nemen van mensen is een mogelijkheid die voor de provincie, stichting of welke werkgever dan ook, open staat. En als dan mensen in dienst worden genomen – dit is een van de vele “als dan vragen” die zijn gesteld dan geldt het Europese aanbestedingsbeleid niet meer.

De heer Langenkamp heeft in zijn betoog de woorden van een wetenschapper, namelijk professor Gormley, aangehaald. Ik hoop dat hij die wetenschapper niet voorzien heeft van dit rapport, want dat mocht immers niet.

Ik wijs erop dat het ook voor een wetenschapper heel lastig is een visie te geven op aanbestedingsbeleid als hij niet alle elementen kent, maar moet koersen op een casus die hij van een journalist heeft aangereikt gekregen. Ik adviseer de heer Langenkamp in zijn verhaal dat leidde tot een conclusie over het aanbestedingsbeleid de uitspraak die de heer Gormley in dit verband heeft gedaan, niet mee te wegen, want er is geen sprake van het van toepassing zijn van het Europese aanbestedingsbeleid.

Wat is er dan wel gebeurd?

In 2006 had de stichting EuroChamp een subsidierelatie met de provincie, waarbij het bestuur van de stichting verantwoordelijk was voor de uitvoering van de gesubsidieerde projecten conform de gestelde subsidievoorwaarden. Uit wat in het rapport van Deloitte over de eerste aanbesteding, waarvan in het rapport melding is gemaakt, staat, valt de terechte conclusie te trekken dat met name de provincie toen heeft gesteld dat het op deze manier niet kon en niet mocht, omdat de in het rapport genoemde betrokkene een bijzondere positie had ten opzichte van Creative Wave en daarmee voorkennis had.

In de eerste aanbesteding heeft de provincie dus nadrukkelijk aangegeven dat dit niet mocht, dit nog los van de vraag of de provincie de bevoegdheid heeft om te interveniëren in aanbestedingsregels. In onze subsidierelatie heeft de provincie gezegd het niet eens te zijn met wat is gebeurd en daarmee is die aanbesteding teruggetrokken.

Vervolgens is – en dit kan een voorloper van het subsidieloket genoemd worden – de suggestie aan de hand gedaan om mensen in dienst te nemen. Dat kon immers. De heer Veenstra sprak in dit verband over het onder de aanbestedingsnormen blijven, maar dit was een onjuist woordgebruik, want hiermee werd zelfs buiten de aanbestedingsregels gebleven. Dat was niet creatief, maar rechtens toegestaan.

De heer WESTERHOF: Op pagina 58 van het rapport staat: “Weggemans verklaart dat de indiensttreding van”...”en”...”een nette oplossing is, welke de volledige instemming had van het bestuur van EuroChamp en de provincie.” De woorden “een nette oplossing” vertaal ik als een manier om de Europese regelgeving te ontduiken.

De heer BATS: De heer Westerhof moet echt zelf weten hoe hij die woorden vertaalt en wat hij concludeert – ik heb hetzelfde al aan het adres van de heer Langenkamp opgemerkt maar zijn conclusie is volstrekt onterecht. Het is ook niet zoals onze rechtsregels in elkaar zitten. Die zitten op een heel eenvoudige wijze in elkaar: een heel complex geheel aan de Europese kant en simpele Nederlandse rechtsregels voor het in dienst nemen van mensen. En, goddank zou ik bijna zeggen, geldt voor het in dienst nemen van mensen bij een Nederlandse stichting of een Nederlandse organisatie niet het Europese aanbestedingsrecht. Nogmaals, de heer Westerhof mag daarvan vinden wat hij wil, maar dit is zoals het in Nederland mag en in Nederland kan.

De heer WESTERHOF: Maar het probleem was de aanbesteding van die twee ton en de oplossing daarvoor was de zaak zodanig op te knippen dat twee mensen in dienst werden genomen waardoor geen Europese aanbesteding hoefde plaatsvinden. Dát vind ik laakbaar.

De heer BATS: De heer Westerhof interpreteert zelfs het woord “opknippen” fout. Hij geeft daar een eigen interpretatie aan. Het opknippen is of in dienst nemen, of handelen conform de regels voor Europees aanbestedingsrecht voor het inhuren van deskundigen. De heer Westerhof moet vooral niet de fout maken zijn eigen conclusies telkenmale weer op tafel te leggen, want dat zijn onjuiste conclusies.

De heer WESTERHOF: De heer Bats weet toch net zo goed als ik dat deze constructie ook heeft bewerkstelligd dat van het bedrijf dat in eerste aanleg een offerte indiende, twee mensen in dienst zijn genomen en dat het project alsnog aan dat bedrijf is gegund?

De heer BATS: Maar kan de heer Westerhof dan ook uitleggen wat er vervolgens is gebeurd en wat de provincie heeft gedaan? De provincie heeft namelijk bij de eerste aanbesteding ingegrepen. Bij de tweede en derde aanbesteding – mevrouw Haarsma zal daarover straks nog het nodige zeggen – zijn onderzoeken gedaan, die hebben geleid tot het onderzoek, voor de bespreking waarvan wij vandaag bij elkaar zitten. De heer Westerhof probeert met zijn conclusies een link te leggen naar laakbaar gedrag van het provinciaal bestuur. Dat is niet aan de orde, niet op basis van de in het rapport vermelde gegevens en ook niet op basis van alle informatie die bestuurlijk via het college is gelopen en die ook is getoetst aan Europese en nationale wet en regelgeving. Het zijn dus volstrekt foute en demagogische conclusies.

De heer LANGENKAMP: Ik probeer de heer Bats te begrijpen.

De heer BATS: Maar het gaat ook om een ingewikkeld dossier.

De heer LANGENKAMP: Begrijp ik goed dat heer Bats een onderscheid maakt tussen Europees en Nederlands aanbestedingsrecht?

De heer BATS: Nee, dat doe ik niet.

Het aanbestedingsrecht is opgeknipt: een bedrag van € 0,-- tot € 25.000,-- valt niet onder het aanbestedingsrecht, een bedrag tussen € 25.000,-- en € 211.000,-- valt het onder het aanbestedingsrecht. Om het simpel te houden, houdt Nederland zich hierbij aan de bovengrens van € 200.000,--. Hierbij mag onderhands aanbesteed worden. Daarbij is niets geheimzinnigs aan de hand, want het gaat er gewoon om dat drie offertes worden gevraagd. Bij bedragen boven € 211.000,-- geldt het Algemene Europese aanbestedingsrecht. Het in dienst nemen van mensen valt onder het reguliere Nederlandse recht, dus niet het aanbestedingsrecht. Indienstnemingen worden niet aanbesteed.

De heer LANGENKAMP: Dan heb ik nog een vraag over het woord "knippen". De opdrachtverstrekking is door de provincie afgekeurd en de oplossing wordt gevonden door de opdracht in twee gedeelten te knippen. Als ik dat woord lees als het om aanbestedingen gaat dan denk ik dat er iets niet goed gaat. Zegt de heer Bats nu dat dit knippen correct was?

De heer BATS: Ik zeg niet – en de heer Langenkamp moet nu heel goed luisteren – dat de conclusies die de heer Langenkamp hier op tafel legt niet correct zijn, ik zeg dat in onze visie in het rapport met knippen is bedoeld de scheiding tussen aanbesteden en in dienst nemen.

De heer LANGENKAMP: Dat is dus de interpretatie van de gedeputeerde. Maar nogmaals, ik heb niet een heleboel conclusies getrokken, ik heb uiteindelijk gevraagd om dit te onderzoeken, omdat ik als leek er niets van begrijp en PS GS wel moeten controleren.

De heer BATS: Dat begrijp ik, maar de heer Langenkamp gebruikt eerst grote woorden en zegt daarna het niet te begrijpen. Mijn advies is dan dat de heer Langenkamp moet proberen zich in die regels te verdiepen. Ik doe hier een poging om in zijn algemeenheid het beleid uit te leggen. Het Europese aanbestedingsrecht is – ook de door de heer Langenkamp genoemde professor geeft dit aan – heel complex. Maar de casus waarom het nu gaat en die in het rapport is genoemd, is eigenlijk heel gemakkelijk te ontrafelen als het simpelweg in dienst nemen van mensen en daaraan voorafgaand daadkrachtig optreden van de provincie in de personen van de gedeputeerden Weggemans en Haarsma. Zij hebben laten weten dat wat EuroChamp wilde niet kon en niet mocht en dat dus een andere oplossing moest worden gevonden.

Ik heb aan het begin van mijn betoog gezegd in zijn algemeenheid wat te melden over het aanbestedingsrecht en ik heb inmiddels al heel wat vragen over dit onderwerp beantwoord.

Er zijn ook vragen gesteld over het antedateren.

Na het advies van de heer Weggemans over het in dienst nemen van mensen, is er geen feitelijke betrokkenheid van de provincie geweest bij het door EuroChamp contracteren van de personen, van wie de namen in het rapport zijn doorgestreept. Dit zou ook niet goed zijn geweest, want de provincie had met die stichting alleen een subsidierelatie en had geen weet van de concrete invulling van de contracten.

De heer WESTERHOF: Op pagina 40 van het rapport verklaart iemand: "Mijn indiensttreding bij de stichting was een gevolg van de constructie die de heer Weggemans (gedeputeerde Economische Zaken van de provincie Drenthe) en het bestuurslid.... partijgenoot van Weggemans en voormalig gedeputeerde) bedacht hebben om de Europese aanbesteding te ontwijken."

De heer BATS: Maar wie heeft dat gezegd of geschreven?

De heer WESTERHOF: Dat zou een onderdeel van het antwoord van de gedeputeerde kunnen zijn.

De heer BATS: Ik vind het werkelijk laakbaar wat de heer Westerhof nu doet, want hij citeert iemand die nu ter discussie staat en die in het rapport iets meldt over een bestuurder en vervolgens zegt hij dat die bestuurder laakbaar gehandeld heeft.

Met alle respect, maar in dit verband is het niet goed over laakbaar handelen te spreken.

De heer WESTERHOF: Ik heb met betrekking tot deze zin niet gesproken over laakbaar handelen, ik vroeg alleen om een reactie.

De heer BATS: Ik heb het nu over het laakbaar handelen van de heer Westerhof.

De heer WESTERHOF: Binnen EuroChamp of in het contact tussen EuroChamp en GS is er sprake geweest van het ontwijken van Europese regels.

De heer BATS: Nogmaals, dit provinciebestuur, de leden van het vorige college, hebben met betrekking tot het aanbestedingsbeleid, voor zover wij hebben kunnen lezen en zien niet laakbaar gehandeld.

De heer VAN DE BOER: Ik wijs de heer Westerhof erop dat hij het citaat van pagina 40 wel in de goede context moet plaatsen.

Voorafgaand aan het door hem genoemde citaat, staat namelijk in het rapport: "(naam doorgestreept)...verklaart in het kader van dit onderzoek over zijn indiensttreding bij EuroChamp het volgende:", waarna het door de heer Westerhof genoemde citaat volgt. Het gaat dus om de verklaring van een iemand die gehoord is.

De heer WESTERHOF: Ik neem aan dat ook de heer Bats de gekuiste versie van het rapport voor zich heeft liggen.

De heer BATS: Neen, ik heb de ongekuste versie.

De VOORZITTER: Ik geef het woord aan mevrouw Haarsma voor de verdere beantwoording.

Mevrouw HAARSMA: Mijnheer de voorzitter. Ik begin maar met de vragen van de heer Klaver over de beperktheid van het onderzoek.

Naar aanleiding van de melding van de klokkenluider hebben wij een indringend gesprek gehad met het bestuur van EuroChamp. In dat gesprek hebben wij bij de stichting aangedrongen op een reactie en het bestuur van de stichting liet toen weten het met ons eens te zijn dat onrechtmatigheden hadden plaatsgevonden. Wij hebben het bestuur toen indringend verzocht een onderzoek te doen. Aan dat verzoek is gehoor gegeven en het onderzoek heeft geleid tot het UNO-rapport.

De conclusie van dat rapport was dat inderdaad onrechtmatigheden hadden plaatsgevonden, maar in het rapport stond ook dat om uit te zoeken wat er nog meer aan de hand is, een verdiepingsslag nodig zou zijn.

Het college heeft daarom Deloitte met name de opdracht gegeven na te gaan of omvang en zekerheid van de door UNO getrokken conclusies juist waren. Wij hebben op basis van de subsidierelatie van de provincie met EuroChamp hiervoor Deloitte gevraagd, omdat UNO een bedrijfsadviesbureau is, dus geen accountantsbureau en zich ook niet bezighoudt met forensisch onderzoek.

De heer Klaver vroeg of de provincie niet eerder tot terugvordering had kunnen overgaan, dus vanaf het moment dat...

De heer KLAVER: Ik heb geen antwoord gehoord op mijn vraag. Ik wil die in tweede termijn nog wel weer stellen, maar misschien mag het ook nu.

Mevrouw HAARSMA: Graag.

De heer KLAVER: In het rapport van Deloitte staat op pagina 17 met zoveel woorden, dat wanneer de opdracht breder was geweest, veel meer naar boven zou zijn gekomen. Waarom heeft het college niets met die conclusie gedaan?

Mevrouw HAARSMA: Wij hebben er niets mee gedaan, omdat naar onze mening de inhoud van dit rapport zodanig was, dat dit rapport voldoende was om aangifte bij het OM te doen. Daarvoor was dit rapport voor ons voldoende.

De heer Klaver vroeg ook wat dit rapport heeft gekost. Het rapport heeft € 115.000,- gekost, welk bedrag uit de post Onvoorzien is betaald.

Het heeft lang geduurd voor dit rapport er was. De fractie van het CDA heeft met enige regelmaat gevraagd waarom het rapport er nog niet was.

Het zal duidelijk zijn dat bij een dergelijk onderzoek grote zorgvuldigheid moet worden betracht en dat bij zo'n onderzoek hoor en wederhoor hoog in het vaandel staat. Bovendien bleek de materie complexer dan aanvankelijk werd gedacht en zorgvuldigheid was voor het college het allerbelangrijkste.

Ik kom op de vragen van de SP.

De heer KLAVER: Toen ik mevrouw Haarsma in de rede viel, was zij juist bezig aan een antwoord op mijn vraag over de bevoorschotting.

Mevrouw HAARSMA: Ik meen die vraag al te hebben beantwoord.

De heer KLAVER: Ik viel de gedeputeerde in de rede en misschien was ik daarbij wat te gehaast.

Mevrouw HAARSMA: Het klopt dat als wij eerder tot terugvordering van de voorschotten waren overgegaan, het nu van EuroChamp te vorderen bedrag lager zou zijn geweest.

Vanaf het moment dat onregelmatigheden zijn geconstateerd, hebben wij de bevoorschotting stopgezet.

De heer KLAVER: In het rapport staat dat bij zowel de eerste als de tweede aanbesteding het advies van de accountant negatief was, omdat het niet op die manier kon. Nu kan ik mij voorstellen dat bij de start van dit project al een voorschot is uitbetaald; misschien weet de gedeputeerde dat op dit moment ook niet, maar dat kan zij dan uitzoeken. Maar op het moment dat de accountant de eerste dan wel tweede aanbesteding onder de loep nam, waren er waarschijnlijk ook voorschotten onderweg. Waarom heeft het college op basis van de signalen van de accountant dat de procedure niet juist was, in ieder geval de bevoorschotting niet gestopt?

Mevrouw HAARSMA: Over het aanbestedingstraject heeft de heer Bats net een uitvoerig betoog gehouden. Aanbesteding valt onder de portefeuille economie en daar ga ik niet over. In deze fase geef ik daarom geen antwoord op deze vraag, want dat antwoord moet van de heer Bats komen en hij heeft zojuist uitgelegd hoe het in elkaar steekt.

De heer KLAVER: Dan verzoek ik de heer Bats in tweede termijn die vraag te beantwoorden.

Mevrouw HAARSMA: Daar is hij zeker toe bereid.

Er is gevraagd of PS wel op de juiste wijze zijn geïnformeerd.

Ik heb zojuist gezegd dat het college zorgvuldigheid hoog in het vaandel heeft. Het geven van een antwoord dat zowel zorgvuldig als open is, vraagt om balanceren. Wij hebben vanaf de eerste constatering dat er mogelijk fouten zijn gemaakt door EuroChamp, de staten op de hoogte gebracht. Ik heb dat de

afgelopen zomer al in de staten gedaan en tijdens de zomervakantie zijn de staten via de mail op de hoogte gehouden. Vanaf het moment dat er iets te melden was, is dat dus gebeurd.

Uiteindelijk en ook na herhaald aandringen van de fractie van het CDA hebben wij het conceptrapport op 3 november ontvangen. Dat is het rapport waarop het woord concept diagonaal gedrukt staat.

Dit rapport heb ik direct na binnenkomst met de direct betrokken ambtenaren geanalyseerd en bestudeerd. Vervolgens heb ik volgende dag in het college van GS mededeling gedaan van de hoofdlijnen van de inhoud van het rapport. In dezelfde week zijn in een vergadering met directie en ambtenaren conclusies getrokken en is een analyse op paper gezet. Dinsdag 11 november heeft het college op basis van het conceptrapport besloten aangifte te doen bij het OM.

Op 10 november was inmiddels het definitieve rapport verschenen. Op dinsdagochtend half negen heb ik hierover uitvoerig met Deloitte, direct betrokken ambtenaren en directie gesproken en in dat gesprek heb ik gevraagd wat het verschil was tussen het concept en het definitieve rapport. Het antwoord van Deloitte was dat vijf regels verschilden en dat het verder om enkele punten en komma's ging en dat het met name ging om nog een reactie van de voorzitter van het bestuur van EuroChamp.

Dat was voor het college de reden om al op basis van het conceptrapport aangifte te doen bij het OM.

Op woensdag 12 november heb ik de staten hiervan vanaf deze plaats op de hoogte gebracht.

Op 17 november hebben wij aangifte gedaan bij het OM. Op 12 november heb ik al gemeld dat de fractievoorzitters het rapport vertrouwelijk in zouden mogen zien, waarop de heer Oosterlaak vroeg – ik herinner mij dat nog heel goed – waarop niet alle statenleden het konden ontvangen. Mijn antwoord was toen dat vooral zorgvuldigheid geboden was en dat het college niet koos voor het onnodig beschadigen van mensen. Het college heeft bovendien het OM tijd en gelegenheid willen geven om het rapport te bestuderen. Veertien dagen later heeft het college besloten – het ging immers om een rapport van het college – een gekuiste versie, dus de versie waarin alle namen waren doorgestreept, aan de statenleden te sturen.

Zo is het gegaan met de informatievoorziening en dat is nog steeds zoals het college meent dat het had moeten gaan.

Mevrouw KLIP: Mijnheer de voorzitter. Ik zal wat zeggen over het onderzoek waartoe wij inmiddels hebben besloten. Ik heb gehoord dat alle statenleden instemmen met het opdragen van dit onderzoek aan een extern bureau. Het is wellicht goed iets voor te lezen uit de onderzoeksopdracht. Ik haal er een paar zinnen uit.

“Herhaalde berichten in de media en vragen van leden van provinciale staten leiden tot speculaties dat de inhoud van het definitieve onderzoeksrapport gedateerd op 10 november 2008”... het gaat dan om zowel de digitale als de fysieke versie...”mogelijk voortijdig is verspreid. Deze speculaties over het voortijdig verspreiden van het rapport vindt het college van gedeputeerde staten schadelijk voor de reputatie van de provincie.”

De staten kennen het traject. We hebben eerst een vraag bij het OM neergelegd en toen het OM geen reden zag voor een strafrechtelijk onderzoek heeft het college uiteindelijk besloten om een extern bureau een forensisch onderzoek te laten doen en ik zal nu de onderzoeksopdracht voorlezen. Ik begin met de centrale onderzoeksvraag.

“Is het definitieve rapport van Deloitte forensic services inzake de Stichting EuroChamp Foundation voortijdig verspreid vanuit het provinciehuis? Zo ja, op welke wijze, wanneer en door wie?”

De heer WESTERHOF: Was het geen optie om ook het conceptrapport in die opdracht te noemen? De onderzoeksvraag betreft alleen het definitieve rapport, maar vanaf 1 november was er al een conceptrapport. Vraagt het college zich niet af op welk moment er gelekt kan zijn?

Mevrouw KLIP: Het onderzoek moet uitwijzen op welke wijze, wanneer en door wie is gelekt.

De heer WESTERHOF: Maar het onderzoek richt zich alleen op het definitieve rapport van 11 november. Maar in dezelfde opdracht had ook kunnen staan “het conceptrapport van 1 november dan wel het definitieve rapport van 11 november”.

De heer KLAVER: Er bestaan vier versies van het rapport: het fysieke concept, het digitale concept, een fysiek definitief rapport en een digitaal definitief exemplaar. Het is goed al die versies in het onderzoek mee te nemen en dat bedoelt de heer Westerhof. Het gaat erom wie een van die vier of alle vier versies heeft gelezen.

Mevrouw KLIP: Ik heb voorgelezen uit onze onderzoeksopdracht. Wanneer een definitieve keuze voor een bureau is gemaakt – drie onderzoeksbureaus zijn gevraagd een offerte te doen – zullen wij in het overleg dat wij hebben met het gekozen bureau dit aspect meenemen.

De heer Klaver heeft gevraagd wie allemaal bevroegd zullen worden. Dat zullen ambtenaren, leden van GS en externen zijn. De heer Klaver zal begrijpen dat hij prominent bovenaan de lijst van externen staat. De heer Langenkamp heeft de heer Baas geciteerd en ik citeer nu wat de heer Langenkamp als citaat van de heer Baas gaf. "Lekken is alleen met draconische maatregelen tegen te houden. Daar voelt het college niets voor."

De manier waarop de heer Langenkamp de heer Baas citeerde heeft – ik zal het voorzichtig formuleren – een wat tendentieuze connotatie. Wat de heer Baas bedoelde te zeggen – misschien is het citaat ook enigszins uit de context gerukt – is dat er voortdurend wordt gezocht naar de balans tussen een hermetisch afgesloten gebouw en een open huis voor iedereen binnen de provincie.

Toen ik drieëneuhalf jaar geleden aantrad als gedeputeerde, werd vlak daarna begonnen met het aanbrengen van de befaamde poortjes, waar we nu allemaal doorheen moeten. Maar inmiddels is het zo dat ongelooflijk veel mensen een vast pasje hebben. Alle statenleden hebben er een, de pers heeft er een en zo zijn er veel meer groepen. Het is dus goed om de zoveel tijd de veiligheid kritisch onder de loep te nemen.

Mag lekken? Nee, dat mag niet. Kunnen wij het voor 100% vermijden? Nee, dat kunnen wij met honderd poortjes en honderd soorten pasjes niet vermijden, want integriteit en eerlijkheid zitten ook bij mensen in het hart en in het hoofd.

Is het lekken van een vertrouwelijk rapport ernstig? Ja, dat is zeer ernstig en dat is ook precies de reden waarom wij dit onderzoek instellen. Dat heeft inderdaad te maken met integriteit, dat heeft inderdaad te maken met betrouwbaarheid en dat heeft inderdaad te maken met de geloofwaardigheid van het openbaar bestuur.

Wij vinden het ernstig dat mogelijk een vertrouwelijk rapport gelekt is en, nogmaals, dat is de reden voor dit onderzoek. Ik neem de opmerkingen van de heer Westerhof en de aanvullingen daarop van de heer Klaver mee in het gesprek dat wij zullen hebben met het bureau dat het onderzoek gaat doen.

De heer LANGENKAMP: Als ik het goed heb gehoord, zei mevrouw Klip dat mijn citaat tendentius was.

Mevrouw KLIP: Ik heb gezegd dat doordat het mij voorkwam dat het citaat enigszins uit zijn context was gerukt, het een enigszins tendentieuze connotatie had, namelijk dat het college er niet voor voelde om veiligheidsmaatregelen te nemen. Dat is niet het geval.

Wij moeten overigens op dit moment niet van mening gaan verschillen over een bepaald facet, want staten en college zijn het erover eens, dat op alle mogelijke manieren ervoor gezorgd moet worden dat de veiligheid is gewaarborgd. Maar in het huis van de provincie zal dit ook niet met honderd poortjes voor de volle 100% lukken.

Ik heb willen zeggen dat integriteit ook te maken heeft met de mensen zelf. Maar niettemin zullen wij ons uiterste best doen om de veiligheid zoveel mogelijk te waarborgen. Dat is bijvoorbeeld ook de reden dat leden van de staten en het college en de ambtenaren een eed of gelofte afleggen. Dat is een van de maatregelen die op dat punt worden genomen.

De heer LANGENKAMP: Maar als de gedeputeerde mijn opmerking tendentius noemt, wil ik daarop toch wel reageren. Ik citeerde gewoon uit de notulen van een vergadering van de Statencommissie BFE.

De heer KLAVER: Ik ga ervan uit dat mevrouw Klip vanuit haar collegiale bestuurlijke verantwoordelijkheid namens het hele college van GS spreekt. Deelt zij de mening dat het om een verantwoordelijkheid van het gehele college gaat, of vindt zij het een verantwoordelijkheid van de individuele portefeuillehouders?

Ik verwijs in dit verband ook even naar de opmerking van de heer Van de Boer in zijn laatste interruptie.

Mevrouw KLIP: Spreekt de heer Klaver nu over dit onderzoek, over de uitkomst van het onderzoek of over de inhoud van het rapport van Deloitte?

De heer KLAVER: Ik heb het eigenlijk niet over het rapport. Ik doel op het vroegtijdig en op een verkeerde plek naar buiten komen van vertrouwelijke informatie. Het zou best kunnen zijn dat iemand daar verantwoordelijkheid voor moet nemen. Is dat dan de portefeuillehouder, of is dan het college als collectief verantwoordelijk? Ik verwijs daarbij ook even naar wat de heer Van de Boer hierover heeft gezegd. Ik zeg niet dat het gebeurt, maar je weet het maar nooit.

Mevrouw KLIP: Ik denk dat de heer Klaver erg op de feiten vooruitloopt en dat een antwoord op zijn vraag op dit moment helemaal niet opportuun is. Wij zijn een collegiaal opererend bestuur wanneer het om het besturen van de provincie Drenthe gaat. Als portefeuillehouder personeel en organisatie ben ik verantwoordelijk voor alle ambtenaren, maar ik heb natuurlijk niet zeshonderd ambtenaren aan een touwtje. Hetzelfde geldt voor de andere leden van GS.

Natuurlijk voeren wij collegiaal bestuur, maar wij zijn niet 24 uur per dag verantwoordelijk voor ieders gedragingen. Laten wij nu eerst maar eens de uitkomsten van het onderzoek afwachten. Als het onderzoek klaar is, kan er in de staten over gesproken worden.

De heer VESTER: Er zijn dus digitale versies van het rapport, wat betekent dat ze ergens in een computer staan. Het was een zeer geheim stuk, dus ik veronderstel dat die stukken beveiligd zijn en dat niet iedereen ze kan lezen. Wordt gelogd wie die stukken inziet? Als dat het geval is, is het interessant die gegevens in het onderzoek te betrekken.

Mevrouw KLIP: Dat is precies de reden waarom ook de digitale versies in de onderzoeksopdracht zijn genoemd.

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. Ik verzoek om een korte schorsing van de vergadering. Maar voor die schorsing horen wij nog graag de mening van het college over de moties.

De heer BEERDA: Die moties zijn toch een zaak van PS?

Mevrouw HAARSMA: Mijnheer de voorzitter. Volgens mij heeft de heer Beerda gelijk. Het college vindt de moties op dit moment veel te prematuur.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

(Schorsing van 19.45 tot 20.03 uur.

De heer De Jong verlaat de vergadering.)

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Ik deel de staten mee dat de heer De Jong de vergadering heeft moeten verlaten.

TWEEDE TERMIJN

De heer KLAVER: Mijnheer de voorzitter. Wij hebben ons beraden over de moties en wij delen de mening van GS dat het daarin gevraagde onderzoek op dit moment prematuur is. Er is namelijk inmiddels al een onderzoek nagenoeg uitgezet.

Wij zeggen het college dank voor zijn voortvarendheid bij het sturen in dit dossier wij zullen – dit is overigens geen nieuws – graag aan het onderzoek meewerken.

Wij zijn tevreden met de antwoorden van het college en zullen de moties niet steunen.

De heer LANGENKAMP: Mijnheer de voorzitter. GroenLinks zal, nadat ik hierover nog een paar zinnen heb gezegd, motie M5 intrekken.

Ik heb begrepen dat de VVD straks zal zeggen, dat na het onderzoek dat...

De heer VAN DE BOER: Dat zal de VVD zelf wel vertellen.

De heer LANGENKAMP: Maar wat dan zal worden gezegd, is voor ons dusdanig goed nieuws, dat wij de motie aanhouden tot na dat onderzoek.

De VOORZITTER: Het is nu niet duidelijk: houdt de heer Langenkamp de motie aan, of trekt hij haar in?

De heer LANGENKAMP: Als aanhouden nog kan in het duale stelsel, houden wij de motie aan.

De VOORZITTER: En daarmee kan de motie nog steeds bij de beraadslaging worden betrokken.

De heer VEENSTRA: Mijnheer de voorzitter. Ik heb in eerste termijn gezegd wat er gezegd moest worden en daarom kan ik nu kort zijn.

Het is belangrijk om niet al te veel conclusies uit het rapport aan elkaar te verbinden. Het is verder belangrijk wie geciteerd wordt. En verder is het ook nog belangrijk dat er helderheid is gegeven over het aanbestedingsbeleid en de Europese regels.

Ik begrijp dat de moties worden aangehouden. Wij zullen in ieder geval motie M5 niet steunen, omdat het voor ons nu duidelijk is hoe het precies zit met het aanbestedingsbeleid.

Wij zullen ook motie M6 niet steunen, omdat wij het daarin gevraagde onderzoek prematuur vinden.

De heer OOSTERLAAK: Mijnheer de voorzitter. Ook wij willen onze motie aanhouden.

De heer WENDT: Mijnheer de voorzitter. Ik wil het college dankzeggen voor de heldere en duidelijke antwoorden. Er zal nog wel een vervolg komen en dan zien wij wel verder.

De heer VAN DE BOER: Mijnheer de voorzitter. Het zal, gelet op onze bijdrage in eerste termijn, duidelijk zijn dat wij begrippen als integriteit en vertrouwen hoog in het vaandel hebben. Dat betekent dat voor de VVD een onderzoek zeker tot de mogelijkheden behoort, maar dat zo'n onderzoek nu wat al te vroeg is.

Wij zijn dan ook blij dat de indieners van de moties bereid zijn hun moties aan te houden. Onze argumentatie is dat wij ons niet tegelijkertijd kunnen focussen op twee aspecten: aan de ene kant het onderzoek naar het lekken en aan de andere kant het onderzoek naar de bestuurlijke rol van GS. Wij willen eerst de uitkomsten van het eerste onderzoek afwachten alvorens wij volgende stappen formuleren.

Mevrouw HAARSMA: Mijnheer de voorzitter. Wij wachten de uitslag van het onderzoek af en daarna zullen wij opnieuw met de staten in gesprek gaan.

De heer BATS: Mijnheer de voorzitter. Ik moet nog antwoord geven op een vraag die door mevrouw Haarsma naar mij is doorgespeeld, namelijk de vraag of de bevoorschotting niet eerder had kunnen worden gestopt.

Het antwoord is heel simpel: dit kon niet. Waarom niet? Omdat feitelijk pas op 20 juni 2008 bij ons echte signalen binnenkwamen van mogelijke malversaties. Toen is ook het hele onderzoekstraject gaan lopen. Maar toen was al aan 90% van de subsidievoorwaarden van het SNN, en dus ook de onze, voldaan en op basis daarvan was al 80% bevoorschot. Op de laatste 20% bevoorschotting is wel een claim gelegd, maar die hebben wij tegengehouden, alhoewel wij daarvoor op basis van de accountantsverklaringen of de rapportages van het bedrijf zelf conform de SNN voorwaarden geen reden hadden. Maar de signalen van 20 juni hebben ons een ander besluit doen nemen. Het had misschien eerder moeten, maar het had niet eerder gekund.

Mevrouw KLIP: Mijnheer de voorzitter. Er zijn verder geen opmerkingen in mijn richting gemaakt of vragen gesteld. Ik laat het voorlopig bij wat ik in eerste termijn heb gezegd.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslaging.

Het is duidelijk dat staten en college het niet helemaal eens zijn, maar de moties zijn aangehouden, wat betekent dat ze op een ander tijdstip opnieuw aan de orde komen.

I. Sluiting

De VOORZITTER: Voordat ik de vergadering sluit, wil ik het woord richten tot onze notuliste, mevrouw Gerda Bol.

We hebben vandaag de videonotulering opgestart en daarom is het nu voor de laatste keer dat mevrouw Bol voor de schriftelijke verslaglegging van de vergadering zorgt. Zij heeft dit 18 jaar gedaan en ik wil haar namens de staten daarvoor hartelijk danken.

Wij doet dit niet zomaar, daar hebben wij ook wat voor.

Ik verzoek mevrouw Bol naar voren te komen.

(Mevrouw Bol krijgt uit handen van de voorzitter een bos bloemen en een envelop met cadeaubonnen.)
(Applaus.)

Ik wens u allen heel goede dagen toe. Kom heel en gezond weer terug in 2009.

Ik sluit de vergadering.

(De vergadering wordt om 20.10 uur gesloten.)

Vastgesteld in de vergadering van provinciale staten van 4 februari 2009.

, voorzitter

, griffier